

DARBININKAS

Vol. LIX Nr. 9,
Kovas - March 1, 1974

Penktadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

15 centų

Savaitės įvykiai
Vasario 19-26

Konferencijų konferencijos

Po konferencijos su Europos, Japonijos, Kanados ministeriais bendrai kolektyvinei linijai energijos reikalu Valst. sekr. Kissingeris vasario 21-23 turėjo konferenciją Mexico City su 24 lotynų Amerikos ministeriais. Norėjo atnaujinti bendradarbiavimo atmosferą. Konkretaus nieko nenuitarė, bet dalyviai buvo patenkinti, kad jų balsus norima išklaisyti. O tarp jų balsų buvo Venecuėlos ir kitų nusi-skundimai amerikiečių domi-nuojamom daugiatautinėm fir-mom, kurios išnaudoja ūkiškai ir kišasi į vidaus reikalus. Nusi-skūsta muitais, kurie uždaro J.V. rinkas lotynų Amerikos prekėm. Kubos klausimas buvo iškeltas, bet nebuvo svarstomas.

-o-

Vasario 26, arabų kviečiamas, Kissingeris jau buvo Syrijoje — organizuoti derybų tarp Sy-rijos ir Izraelio. Organizuo-ti nelengva, nes Syrija nori at-gauti visas Golan aukštū-mas, kurias Izraelis paėmė 1967 ir 1973 metų karuose. Izraelis sutiktų atiduoti 1973 paimtą 10 mylių gilumo ruožą, bet ne 1967 paimtą 10-15 mylių plotą. Be to, Izraelis reikalauja iš Syrijos be-laisvių sąrašo prieš pradėdant derybas.

-o-

Konferenciją turėjo musul-monų 38 valstybės Pakistane. Konferencija pademonstravo Azijos ir Afrikos musulmonų so-lidarumą, pasisakydama prieš Amerikos paramą Izraelio įvyk-dytai okupacijai; pasisakydama už Izraelio pasitraukimą į 1967 sienas, už Palestinos valstybės su-darymą, už Jeruzalės senosjo miesto grąžinimą į musulmonų rankas. Konferencija atstovavo 700 milijonų musulmonų. Tai jėga.

-o-

Ženevoje vasario 19 Amerika ir Sovietai atnaujino konferen-ciją dėl ofensyviųjų atominių ginklų apribojimo. Derybos bu-vo pertrauktos nuo lapkr. 16. Nei prieš tai, nei dabar nuo-monės nesuartėjo. Tik Sovietų apsaugos min. Grečko vas. 23 ėmėsi propagandinės ofen-syvos: prapliupo prieš Vakarus, kad jie stipriną savo karines jė-gas ir rengia "karinę avantiū-rą". Tai gresia "detentei". Gė-sdinimas skirtas paveikti Ameri-kai, kad ji Ženevoje ir Vienoje sutiktų priimti Sovietų jėgų per-svarą.

Watergate ir nepasitikėjimas

Kongreso ir Baltųjų Rūmų konfliktas dėl Watergate ir dėl nepasitikėjimo prezidentui virto klampyne, iš kurios opinijai ne-pasirodo nei viena nei antra pu-sė išvaresnė. Ginčas dabar su-kasi dėl paties "impeachment" supratimo: kongresinė komisija aiškina, kad nepasitikėjimas gali būti pareikštas dėl politi-kos, kuri Kongresui rodytųsi ne-suderinama su Kongreso nusi-statymais; Baltiesiems Rūmams aišku, kad tik už kriminalinius nusikaltimus prezidentas gali būti atstatytas. Prezidentas Nixonas ir vasario 25 pareiškė, kad nemato pagrindo susilaukti nepasitikėjimo. — Sen. Ervino komisija atsisakė toliau rodyti televizijoje apklausinėjimus. — Kongresinis teisių komitetas pa-reikalavo iš Baltųjų Rūmų dar 700 įrašų ir kitokių dokumentų. — Ehrlichmanas jau teisme dėl įsilaužimo į psichiatro būstinę.

(nukelta į 2 psl.)

AŠ KALBU APIE NETEISINGĄ ĮKALINIMĄ VIENO IŠ LIETUVIŲ — SIMO KUDIRKOS

Atstovų Rūmuose vasario 20 Illinois kongresmanas Bob Han-raham, kuris yra pateikęs rezol-juiciją Simo Kudirkos reikalui, kalbėjo Lietuvos nepriklausomybės Dienos proga:

Minint Lietuvos Nepriklausomybės dieną, kuri yra vasario 16, aš norėčiau kalbėti apie rei-ka-lą, kuris didžiai rūpi tūkstan-čiam amerikiečių bet kur, o ypa-čiai amerikiečiam lietuvių kil-mės. Aš kalbu apie neteisingą įkalinimą vieno iš lietuvių — Si-mo Kudirkos.

...Pereitais metais aš veikiau visais galimais kanalais, kad būtų paleistas iš kalėjimo Si-mas Kudirka, kurio vienintelis nusikaltimas — kad jis siekė Dievo duotos dovanos — lai-svės, brangios dovanos, kurią daugelis iš mūsų vargiai begali-me tikrai įvertinti, nes mes nie-kad nepatyrėme tokio jos troški-mo, kaip tai patyrė Simas Ku-dirka.

Aš susisiečiau su Valstybės departamentu. Aš pasekiau kiekvienę žingsnį įvykių aną lemtingą dieną 1970 lapkričio 23. Man sakė, kad dabar jau yra taisyklės ir direktyvos apsaugai nuo incidentų tokių, kokis išti-ko Kudirką. Jei asmuo, kaip Ku-dirka, atvyktų, siekdamas poli-tinės globos šiame krašte, jis ne-būtų grąžintas komunistinei valdžiai... Bet tai nieko nepa-deda Kudirkai.

Man sakė, kad reikals turėjo būti patvarkytas kitaip aną lapkričio dieną. Bet tai nieko nepa-deda Kudirkai.

Man sakė Rusų pareigūnai jų ambasadoje, už rūpinčiausi sa-vo reikalais ir užmirščiau Kudir-ką. Aš laikau, kad Kudirka yra mano reikalas ir jis yra taip pat jų reikalas.

Kadangi Sovietų ambasadorius Jungtinėm Valstybėm Anatolij Dobrynin nesiėmė kal-bėtis su manim apie Kudirkos problemą, aš pasiunčiau peticiją

KĄ RAŠĖ SOLŽENITSYNAS, SAVO IŠGYVENIMAIS PATVIRTINO JONAS KREIVĖNAS

Philadelphia Inquirer gau-tas Gen. K. ir A.G. dėka) vasa-rio 17 nr. paskelbtas redaktorės Lauros Foreman vaizdingai at-pasakotas pasikalbėjimas su Jo-nu Kreivėnu, kuris atvyko į New Yorką š. m. sausio 20 ir dabar gyvena su savo šeima Pennsyl-vanijoje.

J. Kreivėno pergyvenimais au-torė patvirtina tuos sovietinių lagerių vaizdus, kuriuos Solže-nitsynas aprašo savo naujausioje knygoje "Gulag Archipelago". O Kreivėno istorija tokia...

-o-

Birželio 15, 1940. Rusija oku-pavo Lietuvą. Tuo metu Kreivė-nas buvo policijos nuovados ka-pitonas Vilkavišky, kur jis gyve-no su žmona ir trim vaikais. Žmona laukė ketvirto.

1940 rugsėjo 1 d. 4 val. ryto stiprus beldimas į langą. Ona, žmona, atidarė duris, ir du uni-formuoti rusai pastūmė ją šalin ir išsivedė jos vyrą. Nuo tada apie jį neturėjo žinios per 16 metų, ar jis gyvas ar miręs.

Kreivėnas buvo įkištas į kale-jimą Lietuvoje. Čia kalėjimą ru-sai buvo pavertę deportuojamų stotimi. Žmonių buvo kimšte pri-kišta ankštoje celėje. Tulaeto reikalas celės vidury buvo ki-biras. Jį išnešdavo sykį per die-ną.

Kreivėno celės draugai kali-

Kongresmanas Bob Hanrahan Simo Kudirkos reikalais kalba su Valstybės sekretorium dr. Henry Kissingeriu.

Sovietų premjerui Leonid Brež-nevui, pasirašytą visos Illinois kongresinės delegacijos, skati-nančią Simą Kudirką paleisti. Mes prašėme, kad jei to negali padaryti šiuo metu, tai kad bent užtikrintų mus, jog jis yra sveikas ir jo šeima saugi. Į šias pastan-gas aš negavau jokio atsakymo.

Mano prašymas duoti vizą Ku-dirkai atlangyti buvo atmestas.

Aš rašiau Valstybės sekreto-riui Henry Kissingeriui — vėl visos Illinois delegacijos var-du: prašėme kad jis perduotų Rusų vyriausybei gilų ir gilėjan-tį amerikiečių susirūpinimą dėl jūrininko.

1974 sausio 31 daugiau kaip 50 mano kolegų Atstovų Rūmuose prisijungė prie įteikimo rezolucijos, skatinančios prezi-dentą informuoti apie mūsų su-sirūpinimą dėl Kudirkos Jungti-nių Tautų Žmogaus teisių ko-misiją ir paprašyti Jungtines Tautas, kad reikalautų jo išleidi-

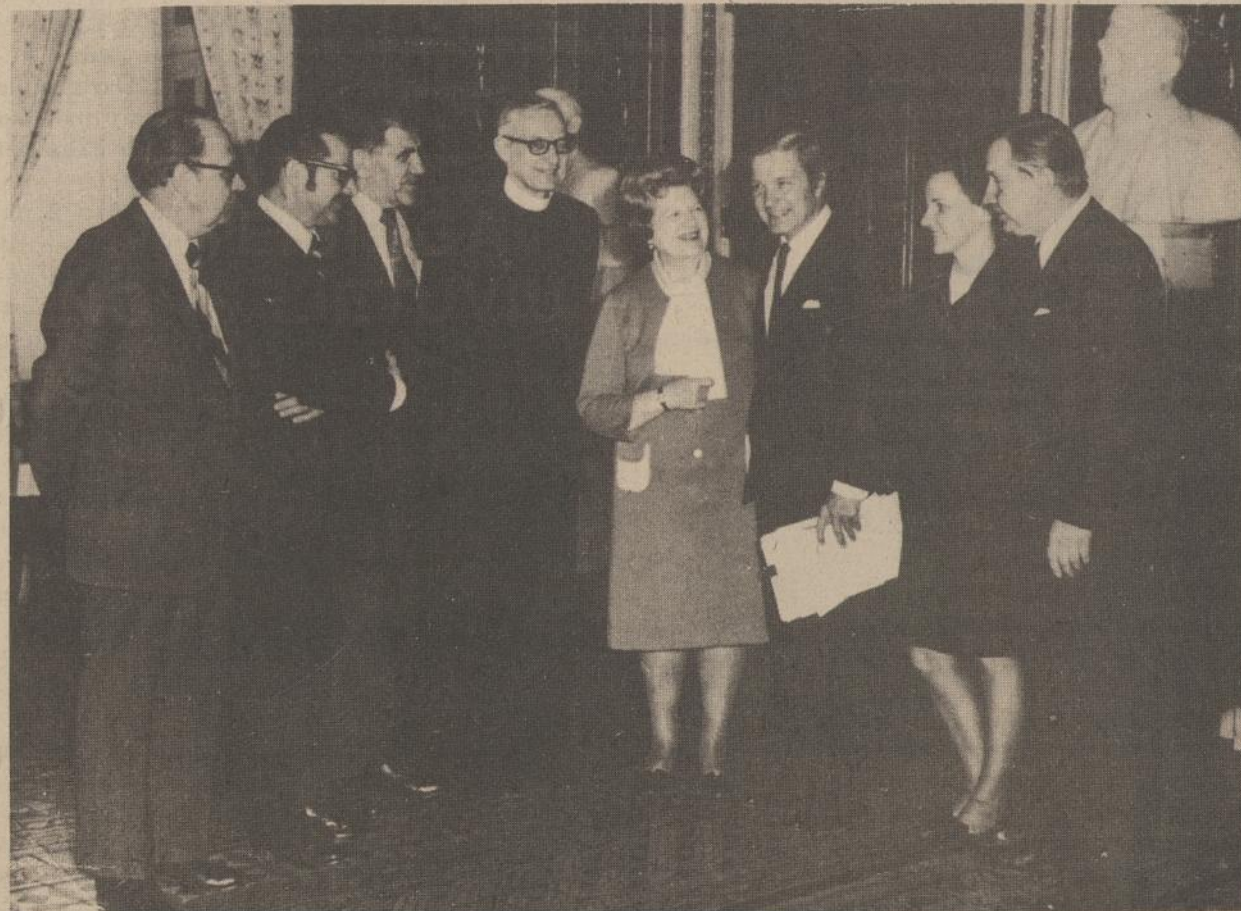
mo ar bent užtikrinimo dėl jo sveikatos ir padoraus laikymo. Prie mūsų prisijungė panašiai galvojančių kolegų iš Senato. Ir aš labai dėkingas visiem mano kolegom už paramą.

Daugel šimtų metų Lietuva kovojo prieš agresijas. Ji atlaikė Rusijos pavergimą, po kurio atėjo Vokiečių okupacija pir-mojo pasaulinio karo metu. Po dviejų dešimtmečių nepriklausomybės Lietuva vėl pateko į Rusų pavergimą, raudonosios armijos okupaciją antrojo pa-saulinio karo metu. Lietuviai ir 1958 metais (Pasaulio lietuvių kongrese) pareiškė, kad jie nie-kad nesutiks su sovietine ver-gija. Aš manau, kad šios rūšies drąsa ir dvasia yra personi-fikuota Simo Kudirkos asmeny-be.

-o-

Toliau Hanrahan kartojo teisiavimo Simo Kudirkos pas-kutinius žodžius, pasakytus teismo salėje: "Aš prašau jus su-teikti mano tėvynei Lietuvai ne-priklausomybę". Kartojo Kudir-kos atsakymą teismui, kaip jis nepriklausomybę supranta. Ir kongresmanas grįžta pabaigai prie Kudirkos ryšio su Amerika:

Ironija yra, kad Simo Ku-dirkos tragedija įvyko tik ke-lios mylios nuo kranto, kur bu-vo išsikėlę Mayflower bėgliai, Tėvai Piligrimai. Taip pat ironi-

Vasario 16-tos minėjimo JAV Senate dalyviai su minėjimo globėju senatoriu Charles H. Percy. Iš k. dr. S. Bačkis, Lietuvos Pasiuntinybės atstovas, dr. Jonas Genys, Altos atsto-vas Washington, Eugenijus Smilgys Altos valdybos narys, kun. dr. Juozas Prunskis, Altos informacijos direktorius, Barbora Darlys, Moterų Federacijos narė Washing-tone, senatorius Charles H. Percy, p. Genienė, dr. Kazys Bobelis, Altos pirmininkas. Minėjimas buvo vasario 7.

KARAS BUS TARP RUSIJOS IR KINIJOS, IR JIS BUS VADINAMAS III PASAULIO KARU — samprotauja senatorius Goldwateris

Sen. Barry Goldwateris, Ari-zonos respublikonas, pastarai-siais metais išpopuliarėjo tarp respublikonų ir demokratų. Iš-populiarėjo ir tarp eilinių ameri-kiečių, kurie tariasi besiva-dovaujant ne partinėm progra-mom, bet "sveiku protu".

Iš plataus su juo pasikalbė-jimo, paskelbto U.S. News... Report, paimam Goldwaterio kelias mintis aktualiais klaus-i-mais.

-o-

Klausimas. Ar galimas prezi-dento Nixono pasitraukimas ar ba atstatydinimas?

Atsakymas. Jei Nixonas apsi-spręstų pasitraukti, neturėčiau jokios baimės dėl Fordo — jis labai kompetentingas žmogus. Bet, manau, demokratai padary-tų didelę politinę klaidą, tokiu būdu leisdami Fordui pustrėčių metų eiti prezidento pareigas ir įsigyti patirties, nes tada 1976 metais nebebūtų įmanoma prezi-dentui išrinkti demokratą. Jei žiūrėtume respublikonų partijos gerovės, būtų rimtas argumentas prašyti prezidentą, kad jis pasi-trauktų.

K. Kas labiausiai reikalauja prezidento atsistatydinimo ar nepasitikėjimo pareiškimo?

A. Tai organizuotos grupės, gerai finansuotos, norinčios Nixonu nusikratyti ir nepaisan-čios, ar Watergate afera būtų ar ne. Tos grupės tai AFL-CIO, American Civil Liberties Union, Americans for Democratic Ac-tion, Ralph Nader grupė. Ar bū-tų Watergate ar ne, tos grupės būtų prieš kiekvieną prezidentą, kuris neina pagal "kairiųjų radi-kalų" liniją. Aš manau, kad tos grupės yra pavojingos Amerikos gyvenimo būdai.

K. Ar prezidentas remiasi par-tijos direktyvom?

A. Visi mes siūlėmės su pa-galba. Bet prezidentas niekad nepasinaudojo partijos nuomo-nėm. Jis yra vienišas veikėjas. Tegaliama spėti, kad artimiausias jo patarėjas šiuo metu yra gen. Alexander Haig. Haig labai pui-ki karinė galva, bet ne poli-tinė.

K. Ar visa eiga nėra pasie-kusi tokio momento, kad prezi-dentas gali būti nušalintas vien dėl to, kad dauguma nepritaria jo veiklai?

A. Manau, kad taip. Jei kon-stituciją aiškinsi griežta teisine

ja yra, kad incidentas įvyko iš-vakarėse prieš Padėkos šventę.

Mes turime čia savo laisvę... ir kelis kartus per metus mes švenčiame tą laisvę ir džiaug-giamės jos vaisiais. Bet neuž-mirškime, kad yra daugelis, ku-rie neturi laisvės ir kurie tetu-ri labai maža kuo pasidžiaugti. Neužmirškime Simo Kudirkos.

prasme — žiūrėti išdavimo, ky-šių, kitų svarbių kriminalinių nusikaltimų — tai pagal dabar-tinę padėtį Atstovų Rūmai netu-rės ką svarstyti. Bet jei aiškinsi konstituciją plačia prasme, gali reikšti nepasitikėjimą jau ir dėl to, kad tau nepatinka pvz. jo kaktaryšis.

K. Ar akcija prieš prezidentą atsilieps respublikonų partijai 1974 metų rinkimuose?

A. Respublikonai gali netekti 10 proc. atstovų — 50-60 kon-gresmanų ir 7 ar 8 senatorių.

K. Kuris demokratų kandi-datas būtų sunkiausiai nugalimas 1976 prezidento rinki-muose?

A. Sen. Jacksonas. Bet manau, kad jis nebus demokratų nomi-nuotas. Jis nėra "radikalus li-beralas".

-o-

K. Kas yra didžiausios Ameri-kos problemos?

A. Infliacija, energijos krizė. Antra — tai karinė: Amerika savo kariniu pajėgumu, palygini-ti su Sovietais, atsiduria antroje vietoje. Tai kaip tik dėl to, kad kai kurie mūsų vadai galvoja, jog esame "detente" padėty ir neturime rūpintis. O iš tikrųjų, kalbėdami apie "detente", mes niekad nebuvoime blogesnėje padėtyje kaip šiandien. Kas įvy-ko viduriniuose rytuose, yra tik menkas susidūrimas su Sovie-tais. Bet Sovietai jau dabar bus yra pralenkę kariniais pasirengi-mais. Jie susilygino su mumis aviacija ir laivynu prieš ket-verius metus. Jie visada buvo pranašesni sausumos kariuome-ne. Mes nepakankamai pinigų skiriame kariniam reikalui po Vietnamo patirties. Mes stokoj-a-me 8500 lėktuvų. Mes turime 300 laivų mažiau negu 1973. Rusai leista tęsti atominių po-vandeninių laivų statybą, o mes turėjom savąjį sustabdyti. Mes neišmintingai sutikome su SALT (Strategic Arms Limita-tion Talks), o dabar su šypsniu einame į antrą SALT fazę. Visa tai skirta tam, kad Ame-rika derybose atsidurtų silpnės-rijoje rolėje.

K. Ar ne Nixonas įtraukė į SALT sutartį ginklam apriboti?

A. Ne, tai prasidėjo Kennedy laikais. Aš manau, kad Nixonas kaltas, jog pratęsė tą klaidą, nors jos ir nepraėjo. O jos sustab-dyti beveik nebuvo įmanoma, nes kai kurie Kongreso nariai skatinė skatino leisti į katastro-fiškas sutartis su Sovietais.

K. Bet ar ne Nixonas pradė-jo "detente" su Kinija ir Rusija?

A. Aš niekad negirdėjau, kad jis tai vadintų "detente" (ato-slūgiu). Ir aš netikiu, kad tai yra "detente". Visa tai tereiš-kia, kad mes ir toliau norime lik-tis kelyje, kuriame mes būsimė Nr. 2, ar gal Nr. 3 — kada rau-donoji Kinija mus pralinks — o tai nėra taip toli, ir tada mes ne-bebūsime pasaulio lyderis.

Pasaulis turi turėti lyderį. Ir turės būti karas, kuris nulems, kas bus lyderis, ir tas karas bus tarp raudonosios Kinijos ir Rusi-jos. Jame mes būsimė užpaka-lyje Rusijos pusėje, ir tai vadin-sis trečiasis pasaulio karas.

Kas man kelia didžiausią rū-pestį, tai kad mes duodamės vėl įsukami į pasaulio padėtį, kurios rezultatas bus karas.

-o-

Palietus pinigus, kai Goldwa-teris siūlo sustiprinti ginkluotas Amerikos jėgas, senatorius tei-gė: mes pinigų per daug iš-leidžiame biurokratijai, pristeig-dami visokių biurų su daugy-be žmonių. Karinėje srity mes turime — sakė — užnugary 9 žmones vienam, kuris yra fron-to linijoje. Rusai turi 2.

Ne tik kariuomenėje, bet ir pašto tarnyboje bei kitose val-džios ir nevaldžios įstaigose biu-rokratiniai aparatai labai išplė-s-ti, o ten reikalinga tik labiau or-ganizuojanti ranka. Anot sena-toriaus, biure indėnų reikalui beveik tiek pat žmonių, kaip in-dėnų.

NEW YORKO BURMISTRO PROKLAMACIJA

Dr. Alexander Carolus Cursius was the first Lithuanian to come to America. He taught the children of the early Dutch colony of New Amsterdam.

The Americans whose origin and ancestry are Lithuanian have made many valuable contributions to the civic and cultural life of New York City, and are reaffirming their devotion to the democratic principles by observing the anniversary of their special Independence Day.

The independence of Lithuania was restored on February 16, 1918, after a long and bitter conflict. This Freedom continues to live on in the hearts and minds of the Lithuanian people.

Now, therefore, I Abraham D. Beame, Mayor of the City of New York, do hereby proclaim February 16, 1974, as

"LITHUANIA'S INDEPENDENCE DAY"

in New York City and call upon all New Yorkers to honor this occasion and the Lithuanian people.

IN witness whereof I have hereunto set my hand and caused the Seal of the City of New York to be affixed.

ABRAHAM D. BEAME
Mayor, The City of New York

SAVO IŠGYVENIMAIS PATVIRTINO JONAS KREIVĖNAS

(atkelta iš 1 psl.)

jai, gydytojai, teisininkai, inžinieriai.

Kalėjime išbuvo beveik dešimt mėnesių. Paskui jie buvo sukimšti į gyvulinis vagonus ir išvežti. Tik vėliau Kreivėnas patyrė, kad jis buvo politinis kalinys, nuteistas aštuoneriem metams į sovietinių darbų lagerį.

-o-

1941 metų gegužė. Sugrūsti vagonuose vyrai buvo maitinami duona ir sūdyta žuvis. Vandens gaudavo sykį per dieną ar per dvi dienas. Buvo saugojami ginkluotų sargybinių su šunim.

Pusantrio mėnesio buvo kelionė, iki paskyrimo vietos. Tai buvo Pečiora, miestas laukinėse dykumose Rusijos vakaruose — taip arti šiaurės ašigalių, kad metuose tebuvo viena diena ir viena naktis, trunkančios po šėšis mėnesius. Kreivėnas ten išgyveno ketveris tokius metus.

Traukinys, kuriuo buvo vežamas Kreivėnas, nebuvo vienintelis. Tokių buvo 15, ir kiekvienas po kokius 50 vagonų. Visi prikimšti politinių kalinų.

Jų darbas buvo kirsti miškus ir tiesti geležinkelį. Turėjo nutiesti apie 1,800 mylių kelio.

Ir inžinierių kalinių apskaitymu, septyni vyrai turėjo mirti už kiekvieną nutiestą sankabą. Dienos maistas vyrai buvo 300 gramų (trys ketvirtys svaro) duonos, daugiausia maišytos su piuvonom, ir vanduo.

Vyrus gabenjo kasdien grupėm medžių kirsti.

Netrukus po atgabenimo Kreivėnas buvo su savo būriu miške ir matė, kaip jaunas vyras sukruto nuo bado. Sargybinis priėjo ir kalinį pribaižė durtuvu. Tai buvo pirmas kartas, kada Kreivėnas matė žmogaus žudymą. Bet tai nebuvo paskutinis.

Nusilpusius nušauti ar nudurti čia buvo įprastas dalykas. Drabužius nuo jų nuvilkdavo, lavonų sutempdavo miške į krūvą ir palikdavo sušalti.

Daugelis, kurie nebuvo nužudomi sargybinių, mirė iš bado. Kiti imdavo valgyti bet ką, net ir žmonių išmatas, tie mirdavo nuo ligų.

Mėnesį, kada artėjo pavasaris, kančia padidėdavo. Oras atšildavo tiek pakankamai, kad atsirasdavo mažų kandžių muselių. Kreivėnas prisiminė vieną vaiką iš Skandinavijos, kuris nuo bado sukruto. Sargybiniai nuvilko jo drabužius ir paliko jį esti muselėm gyvą.

-o-

1943 vasara. Kreivėnas Pečioroj jau išbuvo dvejis metus.

Geležinkelis priartėjo prie pelkių pakraščio. Pylimai nuskeisdavo. Darbas sustojo. Vyras nusilpo. Ėmėsi atgabenti nau-

ją darbo jėgą iš vakarų, tai sargyviniai įtaisė stulpą pelkėje, ant jo uždėjo platformėlę su sušalusia duona, dešrigaliu ir degtinės buteliu. Paskutinėm jėgom kaliniai puolėsi prie stulpo pelkėje, grūmėsi, mindžiojo vienas kitą kaip gyvuliai prie ėdalo, grimzdė šaltame dumble ir mirė.

Kreivėnas čia išventė mirties, bet jam bjauriai buvo sužeista koja. Nors sužeistas, nors jo svoris iš 198 svarų nukrito iki 88, jis dar buvo pajėgus dirbti. Jis buvo pasiūstas į pagrindinį lagerį atsigauti. (Bus daugiau)

A. Sniečkaus įpėdinis kompartinijos sekretoriaus pareigose

Vietoj mirusio Lietuvos kompartijos pirmojo sekretoriaus Antano Sniečkaus yra paskirtas Petras Griškevičius, 50 metų. Apie jį iš lietuviškų ir iš sovietiskų šaltinių patiriame tokių žinių:

Jo gimimo vieta buvo Kraunos, bažnytkaimis Rokiškio ap. Gimė 1924 liepos 19. Tėvas buvo siuveljas ir turėjo žemės sklypelį su namu netoli bažnyčios. Žmonėse populiariau buvo žinomas pravarde — kaip Sabastilis.

Sūnus Petras mokėsi Rokiškio gimnazijoje. Mokėsi gerai. Kai bolševikai Lietuvą užėmė, buvo 4-5 klasėje. Pirmos okupacijos metu tapo komjaunuoliu ir 1941 išbėgo drauge su rusais. Dirbo Čeliabinske kolchoze. 1942-3 buvo raudonojo armijoje. Nuo 1943 nuleistas į Lietuvą kaip bolševikų partizanas. Nuo 1946-

KUDIRKOS REZOLIUCIJŲ REIKALU

Simo Kudirkos laisvinimo rezoliucijos — House Concurrent Resolution No. 420, Senate Concurrent Resolution No. 66 — šiuo metu yra svarstomos užsienių reikalų komitetų Atstovų Rūmuose ir Senate. Kad jos kuo greičiausiai būtų pristatytos balsavimui JAV Kongrese reikia laisvais raginti šių komitetų narius kuo greičiausiai jas patvirtinti. Komitetų sąstatas yra šis:

Foreign Affairs Committee — House of Representatives: Thomas E. Morgan — pirm. (chairman), William S. Mailliard, Leo J. Ryan, Wayne L. Hays*, Robert B. Mathias, Charles Wilson, Peter H. B. Freilinghuysen*, Robert H. Steele, J. Herbert Burke, Vernon W. Thomson*, Dante B. Fescell, John W. Davis, Edward J. Derwinski, John Buchanan*, Lee H. Hamilton, John C. Culver, Larry Winn Jr., Donald W. Riegle*, H. R. Gross, Michael Harrington, Charles C. Diggs, Jr., William S. Broomfield, Paul Findley*, Donald M. Frazer, Roy Taylor, Pierre S. Du Pont*, Lester L. Wolff, Benjamin S. Rosenthal, Jonathan B. Bingham, L. H. Fountain, Charles W. Whalen, Jr., Tennyson Guyer, Robert N. Nix, Gus Yatron, Abraham Kazen, Jr., Clement J. Zablocki, Guy Vander Jagt, Edward G. Biester, Jr., Ogden R. Reid, Benjamin A. Gilman.

(*Co-sponsors of House Concurrent Resolution No. 420, 421, 422)

Foreign Relations Committee — Senate: J. W. Fulbright — (chairman), John Sparkman, Mike Mansfield, Frank Church, Charles H. Percy**, Stuart Symington, Jacob K. Javits**, Hugh Scott, Hubert Humphrey*, Clairborne Pell, Gale McGee, Edmund S. Muskie, George McGovern, George D. Aiken, Clifford P. Case, James B. Pearson, Robert P. Griffin. (**Co-sponsors Senate Concurrent Resolution No. 66)

Laiskų ratinimo akcija yra pradėta. Jau į ją įsijungė šios organizacijos: JAV LB krašto valdyba, Lietuvos vyčiai, Lietuvių Moterų Klubų Federacija, BATUN-as, Seaman's Education Federation, Americans for Simas komitetas, N.Y.-ko ALT-os

48 partinėje mokykloje Vilniuje. Po jos paskirtas partijos instruktorium tuo metu, kai ėjo aštoriausias kolchozinimas. Sykiu dirbo redakcijose Valstiečių laikraščio, Raudonosios žvaigždės, o 1955-56 buvo Zimano pavaduotojas Tiesoje. Partijoje nuo 1945. Partinėje biurokratijoje smarkiai kilo: 1956-64 Vilniaus KP sekretorius, taip pat nuo 1953 partijos ck narys; nuo 1971 politbiuro (ck prezidiumo) narys. Politbiure šiuo tarpu yra 5 sekretoriai ir 6 nariai. Griškevičius buvo vienas iš jų.

P. Griškevičiaus kelias į komunizmą ir į Maskvą gana panašus kaip Sniečkaus.

skyrius, N.Y.-ko LB apygarda ir "Laisvės Žiburio" radijas.

JAV LB krašto valdyba kviečia visas lietuvių organizacijas aktyviai prisidėti prie Kudirkos laisvinimo darbo ir savo organizacijos vardu parašyti visiem užsienių reikalų komitetų nariams prašant jų šias rezolucijas kuo greičiausiai patvirtinti. Angliškai skambėtų taip: "Please support H. Con. Res. No. 420 (S. CON. RES. NO. 66) and allow it to be brought before the House (Senate) for consideration as soon as possible."

Laiškų rašymas yra nepaprastai efektinga priemonė išgauti kongreso narių, pritarimą bet kokiam svarbiu reikalui. New Yorko lietuviai nepaprastai gausiai rašė New Yorko valstybės senatoriam Buckley ir Javits. Šiomis dienomis senatorius Jacob K. Javits pranešė, kad jis prisijungia prie Kudirkos rezolucijos kaip "ko-sponseris."

Dėl papildomų informacijų prašom kreiptis New York'e į "Laisvės Žiburį" (212) 894-1288 arba rašyti JAV LB KV visuomeninių reikalų tarybos narei D. Kezienei, 62-15 69th Pl. Middle Village, N. Y. 11379. Dėl statistinių duomenų būtų labai įdomu sužinoti kiek organizacijų parašė. Tad būtume labai dėkingi, jeigu galėtumėt D. Kezienei painformuoti.

Savaitės įvykiai Vasario 12-19

(atkelta iš 1 psl.)

Dėl šių mūrymosi istorijų opinijoje prezidentui Nixonui pritarimo beliko 28 proc., pačiam Kongresui 21 proc. Pagal Gallupą balsuotojų 58 proc. pasisako už demokratų, 29 proc. už respublikonų. Drummondas rašo, kad žmonės neteko pasitikėjimo abiem partijom ir reikalauja naujų žmonių.

Apie gazoliną — žodžiai ir faktai

Dėl gazolino stokos vis kalbama apie atpirkimo žodžius — priežastis. Vieniems kalti arabai, ir reikia jiems taikyti sankcijas. Kitiems: kalta Amerikos politika, remianti Izraelio įvykdytas okupacijas. Trečiam: kaltos naftos bendrovės, kurios nori didesnio pelno. Bendrovės: kaltas Kongresas, nutardamas kainas mažinti. Ir prezidentas pareiškė tokią nutarimą vetuosias. Prezidentas vas. 24 guodė, kad didžioji gazolino krizė praėjusi; kad nereiks racionuoti (bet pusiau racionavimą vykdo valstijų administracija). Arabai dėl to tyli.

O gazolino stoka jau atsiliepė pramonei: stacioninė gamyba gruodžio mėn. sumažėjo 6 proc., sausio mėn. dar 8 proc. — gamyba padangų, baterijų, sintetinių medžiagų; bedarbių skaičius pakilo iki 5.2 proc. Kainų kilimas nesulaikomas: per 1973 metus New Yorko-New Jersey srity kainos maistui, butui, kurui pakilo 9.7 proc. Darbininko atlyginimas pakilo taip pat, bet jo uždario perkamoji galia per 1973 sumažėjo 3 proc.

Pašto tarifas nuo kovo 2 pakeliamas: vietoj 8 cn. — 10, vietoj 11 — 13. Labiausiai nukentės žurnalistų klasės tarifu siunčiami žurnalai: iki 1976 metų jiems tarifas turės pakilti iki 242 proc. Sen. Goldwateris ir sen. Kennedy aliarmavo dėl to spaudos slopinimo Kongrese.

Ukrainoje, Gudijoje, Baltijos valstybėse, staiga atšilus, pavandėnės gresia žiemkenčiam javam. Upės pakilo daugiau kaip tris pėdas, ir žiemkenčiai pasėliai Lietuvoje po vandeniu — rašo Grulio iš Maskvos (Mofitor).

Maskvoje vasario 25 suimta 12 Latvijos vokiečių, kurie demonstravo prie Vokietijos atstovybės, reikalaudami repatriacijos. Estijos vokiečių suimta 16 tokiu pat būdu vasario 11. Sovietai 1973 išleido 4000 save laikantių vokiečius. Bet užsirašiusių repatrijuoti yra 40,000.

SPARTA — Rašomos mašinėlės (v. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, v. biznio mašinos — pigiausiai. Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

J. B. SHALINS-ŠALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidotuves. Kopyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JOSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS, 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIOJO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnaujam Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodam. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 blokas nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Telxeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. MArket 2-5172. Paruošiamos garbingos laidotuvės. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUSIO Real Estate, Insurance. Apdraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, ved. 84-04 Jamaica Ave. Woodhaven, N. Y. 11421, 296-2502 arba 296-7774; 340 Grand Street, Brooklyn, N. Y. 11211. ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakyms vestuvėms ir pobūviams. Pristatom | namus lietuviškus skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by Superior Piece Goods Corp. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimiesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialūs patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Užkelkite ir įsitikinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, Lietuviškam rajone — Lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. Maloniai kviečiame kaimynystėje gyvenančius tautiečius atsilankyti arba paskambinti telefonu 846-5454 - 9527; vakare: 835-4149. Čia rasite nuosirdų lietuvišką patarnavimą. 107-04 Jamaica Ave. Richmond Hill, N. Y.

AMERICAN FABRICS. Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina, ypač siuntiniam į Lietuvą. (Polyester-Knits jardas \$2.50, Arnel Jersey jardas 89 c.) Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus. Monika Maczeinskaitė, sav. 55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas), Ridgewood, N.Y. 11227. Tel. 456-5046. (Traukinio stotis Wyckoff, autobusas Putnam.)

Lietuviško stiliaus paminklų sukūrimai ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey, ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAVenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta —
Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ
AGENTŪRA

VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose
kelionių reikaluose:

Specialios nuolaidos:

LĖKTUVAI
VIESBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAI įdomių vietų
lankymas
TRAUKINIAI

INDIVIDAMS
(ekskursiniai bilietai)
GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

Po 33 metų vėl drauge Kreivėnų šeima: Ona Kreivėnienė, Jonas Kreivėnas ir dukterė Gema, kuri savo tėvą pamatė tik būdama 33 metų.

DARBININKAS

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

Editorial Office 827-1352. Business Office 827-1351

THE WORKER by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų
1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS

Second class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožnia. Nenaudoti straipsniai saugomi
ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pavardžių straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos
nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Maskva pasiuntė savo emisarus

Pereitos savaitės žiniuose ypatingą dėmesį patraukia Maskvos emisarų veikla. KGB emisarų, Lietuvos pasiųstų, veiklos rezultatai paaiškėjo — nauji kunigų ir nekunigų suėmimai, griežtinant kovą prieš tikėjimą. Vatikano pasiųsto Gromyko veikla tik spėjiojama. Vasario 20 audiencijoje, kaip NYT tikina, buvę kalbamasi apie Europos saugumo konferenciją, apie Jeruzalę, kurioje Gromyko noris, kad rusai ortodoksai gautų daugiau įtakos.

Ar buvo kalbamasi, kad katalikai gautų daugiau laisvės sovietų valdomuose kraštuose — nieko nesakoma. Vatikanas pareiškia savo nuomonės dėl persekiojimų kur nors Afrikoje, bet santūrus apie persekiojimus, vykdomus sovietų. Tokia tyla nereiškia, kad Vatikanui nerūpėtų sovietų valdomi katalikai. Bet kaip tą rūpestį yra linkęs spręsti, rodo naujausias kardinalo Mindszenty epizodas.

Vatikano "dialogas"

Jau žinomas faktas, kad Vatikanas formaliai atšaukė kardinalui Mindszenty Esztergom arkivyskupo ir Vengrijos primo titulą. Įdomesni šio fakto nevienodi vertinimai.

Vatikano spaudos šefas Federico Alessandrini aiškino: esą popiežiaus sprendimą dėl Mindszenty nulėmęs pastoracinis bažnytinės bendruomenės reikalas, kad ji turėtų normalią kanonišką administraciją, vadovaujamą ir stiprinamą nuosavo ganytojo. Spaudoje buvo tai konkrečiau paaiškinta: esą Mindszenty nušalinimas įgalins paskirti eilę naujų vyskupų ir grąžinti tikėjimą mokyklose.

Mindszenty pareiškimas: Vyskupų ir apaštalinio administratoriaus (vietoj Mindszenty) paskyrimas neišspręs Vengrijos bažnyčios problemų, nes tik vyriausybės pritarti kunigai yra Vatikano skiriami į atsakingas Baž-

nyčios pareigas; Bažnyčia ten laisvės neturi.

Vatikano sprendimas pragmatinis, prisitaikymo kelias; Mindszenty — principinis, kovos ir kentėjimo už principą kelias.

Nauja era?

Mindszenty klausimas rado nevienodo atgarsio.

The Tablet (vas. 14) Mindszenty nušalinimą pavadino "vienos eros pabaiga Bažnyčios istorijoje" ... Esą: "pastoracijos rūpesčiai reikalauja, kad Šv. Sostų būtų susitarta su įvairiomis rytų Europos vyriausybėmis ... Bažnyčia niekad negali sumažinti savo opozicijos komunizmui kaip ideologijai, bet ... ji gali ekonominiiais, socialiniais, kultūriniais, politiniais reikalais bendradarbiauti su daugeliu marksistinių vyriausybių".

N. Cath. Register (vas. 24): "Daugelis katalikų tradicionalistų yra priešingi popiežiaus Pauliaus sprendimui J.V. Atstovų Rūmuose Iowa kongresmanas William J. Scherle pasmerkė popiežiaus sprendimą kaip "outrageous". Esą "šis aliarmingas žingsnis Vengrijos laisvės kovotojų vertinamas kaip Vatikano kapituliacija prieš komunistų agresiją".

Kas lieka?

Nuomonių skirtybėje tektų pergaltoti klausimus: 1. Ar pavertuose kraštuose reali tikėjimo atspara yra bažnytinės organizacijos biurokratija: vyskupas, klebonas ... ar tokia reali atspara yra Žmogus — tikinčiųjų masės? 2. Ar masių tikėjimą palaiko Bažnyčios atstovų prisitaikymas, ar jų kentėjimas, virsdamas Bažnyčios didybės simboliu? 3. Ar siūlantieji Bažnyčios bendradarbiavimą su "marksistinėm" vyriausybėm, neapgauš savo, nutylėdami, kad realiai siūlo visai kitą bendradarbiavimą — bendradarbiavimą su kovingo ateizmo vyriausybėm?

PRIEKAIŠTAI: KODĖL STOJAM UŽ ŽYDUS, TYLIM APIE KITUS?

Christian Mission to the Communist World, pastoriaus Richard Wurmbrand laikraštis, leidžiamas Californijoje, platina mas po visą pasaulį, 1974 sausio nr. įdėjo Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos Nr. 6 nuotrauką ir davė apščiiai žinių iš tos kronikos.

Laikraštis paskelbė ir kritiką J. Tautom, kurios nulepia krikščionių persekiojimą. Kritikuoja ir Vakarų ministerius, kad ir jie krikščionių persekiojimą nutyli.

"Progai pasitaikius Vakarų užsienio ministeriai įspėja Sovietus dėl žydų ir intelektualų persekiojimo ... Bet kodėl mes turėtume protestuoti tik prieš žydų persekiojimą? Krikščionys, budistai, musulmonai, totoriai ir ukrainiečiai yra taip pat persekiojami Sovietų Sąjungoje. Kodėl mes neprotestuojame taip energingai dėl jų? Ir kodėl tik intelektualai turėtų būti neliečiami? O kaip dėl vidutinio žmogaus, kuris nesutinka su Sovietais ir išdrįsta tikėti Dievą?"

Nixono tyla — negerai, liberalų tyla — gerai?

Pittsburgh Catholic (gauta V.K. dėka) sausio 25 paskelbė dr. Alexander Berkis laišką dėl Solženitsyno. Girdi, Sovietų komunistai priekaištauja, kam Solženitsynas stalininę Rusiją sulęgino su hitlerine Vokietija. Autorius patvirtina, kad bėgliai iš rytų Europos nuo komunistinio

LOKALINĖ SPAUDA YRA SVARBI — JI FORMUOJA BALSUOTOJŲ OPINIJĄ

Kreipiame tad dėmesį į jos balsus apie Lietuvą

režimo pasakys, jog Solženitsynas buvo teisus.

"Tačiau rytų "liberalų" establishmentas nepaiso, kad Rusijos komunistai padarė baisius nusikaltimus prieš nepriklausomas Lietuvą, Latviją, Estiją. Kai amerikiečiai, kilę iš rytų Europos, apeliuoja į laisvojo pasaulio sąžinę, juos sutinka tylos sąmokslas. Daugeliu atvejų tie antikomunistai buvo sutinkami liberalų sferose su atviru priešišku. Yra nuostabus faktas, kad mūsų liberalų spauda ir TV tinklas smerkia prezidentą Nixoną už Watergate aferos dengimą, o patys rūpestingai susilaiko nuo visuomenės informavimo apie komunistinio režimo rytų Europoje.

Dėl to milijonai amerikiečių, kilusių iš rytų Europos, susiduria su įsakmiu nepasitikėjimu, kurį jiems kelia liberalų spauda ir TV tinklas".

Nepriklausomybės proga

Uolus Lietuvos reikalų gynėjas Edward W. Baranauskas, Schenectady, N. Y., atsiuntė spaudos, kurioje jo iniciatyva palankiai paminėta Lietuva ir jos nepriklausomybės sukaktis.

Schenectady Gazette vasario 16 įdėjo vedamąjį ir paties Edward Baranausko laišką. Vedamąjį pradeda prezidento Kennedy žodžiais: "Visi mes turime

būti ištikimi savo ištikinimui, kad taika Europoje niekad negalės būti įvykdyta, ligi tautos visur Europoje galės pasirinkti taikingai ir laisvai, kaip jų kraštai turi būti valdomi". Paminėjęs, kad New Yorko valstijoje yra 50,000 lietuvių, pakartojęs gub. Wilsono deklaraciją Lietuvos nepriklausomybės dienai, laikraštis primena, kad J.V. Baltijos valstybių inkorporacijos nepripažįsta ir kad lietuviai ir kiti Amerikoje "stengiasi įtikinti mūsų vyriausybę padaryti daugiau nekaip tik susilaikyti nuo formalaus pripažinimo".

"Amerikiečiai visokio kilimo mieliai jungiasi su Amerikos lietuviams, laukdami visiškos nepriklausomybės šiai tautai".

(Laikraščiu tariaime ačiū už moralinę paramą!).

To laikraščio tame pat nr. paskelbtas Edward Baranausko laiškas, kurį pradeda prezidento Trumano žodžiais, pasakytais 1945 gegužės 8 karą baigus: "Laisvės vėliavos plevėsuoja visur Europoje". Tačiau — sako Baranauskas — prezidentas ir tauta nežinojo, kad klydo. Nacių kapituliacija tuo pačiu neatnešė taikos ir laisvės visom Europos tautom. Baltijos respublikoje, Lietuvoje, laisvė dingo, kai Sovietai pakėlė kūjo ir pjautu-

vo vėliavą. Kai karą pakėlusios Vakarų tautos džiaugėsi taikos palaima, priespaudos režimas Lietuvos žmonėms buvo kruviniausias visoje Lietuvos istorijoje ... Ir autorius konkrečiau deportacijų aukas, partizanų kovas ir aukas, kurios "paliko gilų įspūdį dabartiniam lietuvių jaunimui".

Amsterdam Recorder, kitas New Yorko valstijos laikraštis, vasario 5 įdėjo E. Baranausko laišką, o vasario 8 vedamąjį. Laišką Baranauskas pradėjo nuo Trumano žodžių, davė gausios informacijos apie Lietuvos pavergimą ir baigė Kennedy žodžiais.

Vedamajame "Learning From Lithuania" pabrėžiama nepriklausomos Lietuvos ūkinė pažanga — per paskutinius dešimt metų gamyba padidėjo 350 proc. O dėl išlaisvinimo skelbia laikraštis dvejojus viltis: pačioje Sovietų Sąjungoje augantį liberalumo sentimentą ir Amerikos bei viešosios opinijos spaudimą Sovietų vyriausybei, kad leistų laisvą judėjimą, lankymąsi, vykdat dabartinę detente politiką.

Lietuva su gintaru Buffalo parodoje

Buffalo miestas buvo surengęs parodą, vardu "Buffalo Mo-saic". Joje buvo ir lietuvių gintaro rinkiniai bei medžio drožiniai. Juos parūpino Thomas A. Michalski, dekanas pavaduotojas, iš Michalskių, Alinos Sakas ir dr. Musteikio bei ponios rinkinių.

Rengėjai pagamino apie 1,000 lapelių su informacijom apie gintarą ir Lietuvą. Ta medžiaga pasinaudojo The Element, Erie Community College-North laikraštis, vasario 12 paskelbdamas Jeffry A. Lager rašinį apie lietuvių gintaro ir medžio drožinių parodą.

Gintarą vadino "Baltijos auksu", susidariusiu prieš 40,000-60,000 metų. Esą lietuviams gintaras yra simbolis ištvermės, būdingas lietuvių charakteriui. Pakalbėjo apie ugnį, vaidilutes, geležinio vilko legendą, kryžius kaip krikščionybės simbolį, Lietuvos pavergimą, pasilikusį jos atstovavimą Washington, lietuvių kalbos artumą su sanskritu, antropologinį artumą su skandinavais — suomiais, totoriais ...

Visos tos žinios gali būti naujiena studijuojančiam jaunimui, to laikraščio skaitytojui. Visa tai naudinga informacija padaryta Michalskių iniciatyva.

Ekspozitatus minėjo vietinės vokiečių, lenkų, ukrainiečių radijo programos.

Prie vienuolyno laiptų, kai eina laikyti iškilmingų dedikacijos mišių. I-e eilėje prie laiptų stovi brolis Tomas Proscėvičius, OFM, Tėv. K. Butkus, OFM, Tėv. P. Giedgaudas, OFM, Tėv. P. Barius, OFM, Tėv. P. Baltakis, OFM, brolis Pranciškus Malukas, OFM, II-e eilėje (ant laiptų) kun. S. Raila, Tėv. B. Ramanauskas, OFM, Tėv. J. Gailiusis, OFM, vysk. Fr. Mugavero, vysk. V. Brizgys, kun. L. Budreckas, Tėv. V. Gidžiūnas, OFM, brolis Viktoras Biveinis, OFM, III eilėje — kun. J. Borevičius, SJ, kun. J. Aleksūnas, Tėv. B. Mikalauskas, OFM, Tėv. K. Bučys, OFM, prel. J. Balkūnas, prel. V. Balčiūnas, kun. A. Petrauskas, kun. A. Miciūnas, MIC, Tėv. L. Andriekus, OFM. Nuotr. R. Kisieliūnas

TAUPI ŠEIMININKĖ

Spaudai paruošė dipl. agr. I. Sinkevičiūtė

Maisto produktai	100 gramų turi							Žmogus sunaudoja	
	baltymų gr.	riebalų gr.	anglies vand. gr.	celiuliozės gr.	pelečių gr.	vandens gr.	šilumos kal.	baltymų gr.	šilumos kal.
Margarinas nesūdytas	0,5	83,0	0,5	-	0,2	16,0	776	0,5	770
" sūdytas	0,5	82,0	0,5	-	0,2	15,0	757	0,5	760
" lydytas	0,1	99,0	0,1	-	0,2	0,5	922	0,1	915
Palmių aliejus	0	99,8	-	-	0,05	0,2	928	0	920
Alyvų, riešutų, sėmenų aliejus	0	99,5	-	-	0,1	0,3	925	0	920
ŽUVYS									
Flekšė	16,0	1,0	-	-	1,1	82,0	75	7,0	33
Menkė	16,0	0,3	-	-	1,3	82,0	68	7,0	30
Ungurys	12,0	28,0	-	-	0,9	58,0	309	9,0	225
Karpis	17,0	9,0	-	-	1,2	73,0	154	8,0	70
Lydis, lynas	18,0	0,4	-	-	1,2	80,0	77	8,0	35
Silkė rūkyta	20,0	1,0	-	-	2,8	67,0	175	11,0	90
Silkė sūdyta	20,0	17,0	-	-	1,4	48,0	240	13,0	155
Silkė marinuota	19,0	15,0	-	-	4,9	61,0	218	14,0	160
Menkės ikrai	15,0	3,0	3,0	-	15,0	63,0	106	15,0	100
KIAUŠINIAI									
Kiaušinis nulup.	14,0	11,0	0,6	-	0,9	74,0	162	13,0	150
Kiaušinio baltym.	13,0	0,3	0,7	-	0,6	86,0	59	12,0	50
Kiaušinio trynys	16,0	31,0	0,5	-	1,2	51,0	356	15,0	340
Kiaušinis džiov.	50,0	40,0	2,0	-	3,3	5,0	585	46,0	550
PIENO PRODUKTAI									
Motinos pienas	1-2	2-4	6-7	-	02-03	87-90	48-74	1-2	45-70

Maisto produktai	100 gramų turi							Žmogus sunaudoja	
	baltymų gr.	riebalų gr.	anglies vand. gr.	celiuliozės gr.	pelečių gr.	vandens gr.	šilumos kal.	baltymų gr.	šilumos kal.
Karvės pienas	3,4	3,4	4,7	-	0,75	88,0	65	3,1	63
Grietinė	3,4	10,0	4,0	-	0,6	82,0	123	3,1	120
Nuriebtas pienas	3,4	0,1	4,7	-	0,7	91,0	34	3,0	30
Pasukos	3,4	0,5	4,7	-	0,7	91,0	38	3,0	33
Išrūgos	0,6	0,1	5,0	-	0,6	94,0	24	0,6	20
Kondensuotas išk.	6,0	7,0	3,0	-	1,5	77,0	0	120	0
Pieno miltai	26,0	26,0	37,0	-	5,4	5,0	500	23,0	475
Ožkos pienas	4,0	3,0	4,3	-	0,8	87,0	60	4,0	63
Sūris riebus	26,0	70,0	2,1	-	4,6	37,0	364	24,0	375
Sūris liesas	38,0	2,0	3,0	-	4,4	52,0	186	35,0	167
Miltiniai maisto produktai									
Miltai ruginiai:									
94 % malimo	8,7	1,5	72,0	1,6	1,6	14,5	345	4,0	300
82 % malimo	8,0	1,5	74,0	0,9	1,1	14,5	350	5,0	308
70 % malimo	6,9	1,1	76,0	0,4	0,8	14,5	350	4,0	310
Miltai kvietiniai:									
94 % malimo	12,6	1,9	68,0	1,8	1,6	14,5	349	7-8	288
80 % malimo	12,4	1,6	70,0	0,2	1,0	14,5	353	9,0	300
Kruopos kvietin.	11,5	0,7	76,0	0,2	0,5	11,0	366	8-9	300
miežinės	10,0	2,3	73,0	1,6	2,2	10,0	362	5-8	300
Dribsniai	14,0	6,7	65,0	1,4	1,9	11,0	386	12-13	360
Ryžiai	8,0	0,5	77,0	0,5	0,8	13,0	354	6-6	320
Kukurūzai	9,0	2,1	75,0	0,9	0,9	12,0	364	7-8	316
Grūkių kruopos	11,0	1,5	71,0	1,0	1,9	14,0	350	8,0	308
Grūkių miltai	8,0	2,1	74,0	0,7	1,1	14,0	355	6,0	310
Ruginė duona:									
Rugaus malimo	7,0	1,1	46,0	1,6	1,5	42,0	231	3-4	200
Smulkaus malimo	6,0	0,8	54,0	0,8	1,2	37,0	253	3,0	220
Kvietinė duona:									
Rugaus malimo	8,4	0,9	49,0	1,1	1,3	39,0	244	6,0	210
Smulkaus malimo	6,8	0,5	57,0	0,3	0,9	34,0	266	7,5	240
Daržovės:									
Morkos	1,0	pėds	9,0	1,0	0,7	88,0	41	0,5	25
Ropės	1,0	"	4,0	0,7	0,5	94,0	20	0,25	20

Maisto produktai	100 gramų turi							Žmogus sunaudoja	
	baltymų gr.	riebalų gr.	anglies vanden. gr.	celiuliozės gr.	pelečių gr.	vandens gr.	šilumos kal.	baltymų gr.	šilumos kal.
Griežčiai	1,0	pėds	7,0	1,4	0,7	89,0	33	0,25	28
Burokai	1,0	"	7,0	1,0	0,9	90,0	33	0,6	30
Ridikai	2,0	"	8,0	1,0	1,1	87,0	41	0,6	26
Ridikėliai	1,0	"	4,0	0,8	0,3	93,0	20	0,4	15
Krienai	3,0	"	15,0	0,8	1,5	77,0	74	1,0	25
Svogūnai	1,0	"	9,0	0,7	0,6	88,0	41	-	-
Česnakai	7,0	"	26,0	0,8	1,4	65,0	125	-	-
Ropiniai kopūstai	2,5	"	6,0	1,2	1,0	89,0	35	1,0	20
Kopūstai baltagūžiai	1,5	"	4,0	1,2	0,9	92,0	22	1,0	15
" raudongūžiai	2,0	"	4,0	1,1	0,7	92,0	26	1,0	15
" garbanotieji	3,0	"	4,0	1,1	1,2	90,0	30	2,3	15
" žalieji	5,0	0,9	10,0	1,9	1,6	81,0	70	3,0	30
" Briuselio	5,0	pėds	7,0	1,5	1,5	85,0	49	3,0	25
" žiediniai	2,5	"	4,0	0,9	0,8	91,0	27	2,0	15
" rauginiai	1,0	"	5,0	1,0	1,6	91,0	24	+	-
Špinatai	2,0	"	2,0	0,5	1,9	93,0	16	1,6	15
Salotos galvinės	1,0	"	2,0	0,6	0,9	95,0	12	1,0	8
Endivijos	2,0	"	2,0	0,6	0,8	94,0	16	1,0	9
Žirniai žali	7,0	"	12,0	1,9	0,9	78,0	78	4,0	60-70
Pupos žalios	3,0	"	6,0	1,2	0,7	89,0	37	2,0	30
Arbūzai	1,0	"	7,0	1,2	0,7	90,0	33	0,6	-
Agurkai	0,6	"	1,0	0,3	0,4	98,0	7	-	-
Pomidorai	1,0	"	4,0	0,8	0,6	93,0	20	-	-
Pupos	26,0	2,0	47,0	8,3	3,0	14,0	318	17,0	260
Pupelės	24,0	2,0	56,0	3,9	3,0	11,0	347	17,0	310
Žirniai džiovinti	23,0	2,0	52,0	5,6	3,0	14,0	326	15,0	280
Žirnių miltai	26,0	2,0	57,0	1,3	3,0	11,0	359	17,0	310
Lešiai	26,0	2,0	53,0	3,9	3,0	12,0	343	18,0	310
Sojos miltai	50,0	0,3	33,0	2,9	6,0	8,0	343	40,0	300
Bulvės luptos	2,1	0,1	21,0	0,7	1,1	75,0	96	1,6	74
Bulvių krekenolas	0,9	0,1	80,0	0,1	0,6	18,0	333	-	320
Pudingo milteliai	2,0	3,0	79,0	2,0	0,7	13,0	360	-	335
G R Y B A I									
Baravykai	5,0	0,4	5,0	1,0	1,0	87,0	43	2,5	36
" džiovinti	55,0	2,7	36,0	6,9	6,5	13,0	320	25,0	210
Voveruškos	2,0	0,4	5,0	0,9	1,2	90,0	30	1,3	23
Šampinjonai	5,0	0,2	3,0	0,8	0,8	90,0	34	3,6	28
" džiovinti	42,0	1,7	30,0	7,2	7,0	12,0	302	28,0	210

TRYS KULTŪROS ŽIDINIO DEDIKACIJOS KONCERTE

Koncertas, įvykęs vasario 10 Kultūros židinio dedikacijos proga, daug kuo išsiskyrė iš kitų panašių solistų koncertų.

Koncerte dalyvavo trys menininkai: solistė **Gina Čapkauskienė** — sopranas, solistas **Kazys Yakutis** — baritonas, pianistas **Saulius Cibas**, akomponavęs šiam koncertui.

Šie trys atstovavo ir trim skirtingom kultūrom.

Pirmoji, Gina Čapkauskienė, gimusi Lietuvoje, ten praleidusi vaikystę, paskui buvusi Hanau pabėgėlių stovykloje, kaip solistė pradėjo reikštis Montrealyje, Kanadoje. Ji išaugo ištisai lietuviškoje atmosferoje, paveldėjo ir įsisavino lietuviškas kultūrinės tradicijas.

Kazys Yakutis gimė ir augo Worcester, Mass. Jo tėvai buvo muzikos ir dainos entuziastai, buvo ir susipratę lietuviai, vedė jį į lietuviškus koncertus. Ir pats anksti pradėjo reikštis lietuviškuose piknikuose. Vėliau jis susipažino su mokslais, dainavo kaip operos solistas San Francisco operoje, dabar gyvena Manhattane, muzikos centre, ir gyvena tik muzikai bei menui. Jis atstovavo jau antrai kultūrai, Amerikoje užaugusių lietuvių, kurių tėvai čia imigravo maždaug prieš pirmąjį karą.

Saulius Cibas buvo jau trečios kultūros atstovas. Jam tik 18 metų. Bostone jis lankė liutuanistinę mokyklą ir ten buvo geriausias jos mokinyš. Iš mokyklos, iš namų jis išsinešė gražią lietuvių kalbą, jis jaučiasi lietuviu, lietuviškoje aplinkoje jis savas, nepasimetęs. Jis savyje sujungė ir lietuviškos, ir šio krašto kultūros pradus į vieną — jis ir lietuviškas, ir drauge šio krašto paruoštas muzikas — pianistas.

Visi trys programos dalyviai gyvena skirtingose vietose: Gina Čapkauskienė Montrealyje, Saulius Cibas Bostone, o New Yorke — Kazys Yakutis. Kad visi trys sudarytų vienietį, jie čia suvažiavo kur kas anksčiau. Kai buvo pūgos ir sniegas, jau jie klampiojo New Yorke ir repetavo.

Trim kalbom jie ir dainavo. Daugiausia dainavo itališkai, nes operų kūrėjų buvo dainuojamos originaline kalba, paskui dainavo ir lietuviškai, mažiausiai — vokiškai.

Trys didieji pasaulio kompozitoriai buvo jų programoje: Mozartas (net trys ištraukos), Donizetti, Verdi. (Lietuviškai buvo padainuota 7 kompozitorių kūriniai).

Koncerto pagrindu buvo ištraukos iš operų — duetai, kartais trumpi, o kartais net ir ilgoki. Panašėjo lyg į operą, nors nebuvo kostiumų, dekoracijų, orkestro. Tokia Verdi Traviatos antrojo veiksmo scena buvo lyg kokia opera. Vienas tad ir tarė: galėtume ir mes New Yorke suorganizuoti operą!

Pradedama Mozartu

Scena turi šviesias draperijas. Ir tos draperijos nėra dėkingos dainininkui. Jos dainininko neatmuša, neiškelia, bet, priešingai, — jį suliedina su ap-

linka. O toks fortepijonas per daug jau buvo išryškėjęs. Jis juodas, o fonas šviesus, tai ir niūnsko scenoje šurpiai ir griusmingai. Dominavo tik fortepijonas, instrumentas.

Į sceną išėjo koncerto dalyviai. Saulius atsivertė gaidas. Gina jam maloniai linktelėjo — maestro, pradėk! Kazys Yakutis sustingo, apsilvilkęs juoda drabužiu. Jis jau vaidina, vaidina Mozarto muziką. Net pavaikšto, atsitraukia, apsisuka, sudramatina gestais ir apsikabinimais, kad dar tiksliau perduotų tai, kas pasakyta sakinyje. Gina laikosi pianino artumos, tik truputį išsijunda, ramia laikysena atsako į savo partnerio dinamiką.

Koncertas pradėdamas Mozartu — Crudel, perche finora — iš operos "Le Nozze di Figaro".

(Programoje — dedikacijos knygoje — buvo atspausdinti ir duetų turiniai — pagrindinė mintis. Tai nebuvo sunku sekti, kas slepiasi nesusprantamos kalbos tekste).

Antrasis duetas iš Mozarto "Don Giovanni" — La ci darem la mano. Trečiasis irgi iš Mozarto — iš "Die Zauberflöte" — Bist du mir nur ganz ergeben.

Programoje įrašyta, kad Gina Čapkauskienė dainuoja lietuvių kompozitorių dainas. Štai ji grįžta viena į sceną ir pradeda J. Gaubo — Mano rūtos, toliau J. Stankūno — Nemunėlis, B. Budriūno — Dainos gimimas ir G. Gudauskienės — Meilės sapnas, daina be žodžių.

Ši paskutinė daina kompozitorės G. Gudauskienės specialiai parašyta Ginai Čapkauskienei, kad ji turėtų kur išsitiesti su savo balsu. Daina neturi nė vieno žodžio, o turi tik traliavimus, kelionę aukštyn ir žemyn. Iš tų pasaučių ir, susidarau jauti nuotaika, pajauti ir forminį atbaigimą ir randi vedamąjį mintį.

Paminėtiną ir Dainos gimimą. (Žodžiai, Henriko Radausko ir muzika Broniaus Budriūno). Solistė ją atidavė gražiai, su užkrintu ramumu ir formos dailumu.

Pirmoji koncerto dalis baigta Donizetti operos "Lucia di Lammermoor" antro veiksmo ištrauka — Il Contratto Nuziale. Ištrauka labai dramatinė.

Antroji dalis

Po pertraukos į sceną išeina vienas Kazys Yakutis. Savo siluetu jis ir primena anuos Mozarto ar Schuberto laikus.

(Siluetas čia labai tinka, nes scenos šviesa dar nesutvarkyta, solistai gauna tik šviesą iš aukštybių. Nesimato jų veidų. Antrai daliai buvo prikombinuotos tokios dėžės prie rampos, ir buvo jau šešėliai suminkštinti ir veidai atgaivinti.)

Solistas prie pianino laikosi su tam tikru laisvumu ir maniera. Jis grakščiai atskleidžia užrašų knygutę ir iš ten šį tą paskaito — pristato salėje esančią Metropolitan Operos solistę Marlin Niska. Publika labai triukšmingai ploja sveikindama.

Ji šį sezoną dainuoja La Boheme operoje, Metropolitan bei bent tris skirtingas roles gretimoje New York City opero-

Koncerto metu solistai Gina Čapkauskienė ir Kazys Yakutis. Nuotr. R. Kisieliaus

CLEVELANDO VYRŲ OKTETO PLOKŠTELĖ

Clevelando vyrų oktetas su soliste Irena Grigaliūnaite išleido naują plokštelę.

Pirmoje plokštelės pusėje girdime: Kur tas kelelis — T. Makačino, Jaunimo daina — R. Žigaičio, Pypkės dūmai — T. Makačino, Užstalės daina — B. Dvariono, Tėviškėlė — Br. Budriūno, Žvaigždutė — B. Dvariono (solo I. Grigaliūnaite), Balnok, tėveli — liaudies daina, harm. R. Babicko, O, ko jūs liūdit? — liaudies daina, harm. J. Bendoriaus, solo A. Gyls, I kovą — A. Račiūno.

Antroje pusėje įrašyta: Šią naktelę miego nemiegojau — liaudies daina, harm. St. Šimkaus, solo A. Gyls, Gaudžia trimitai — M. Petrausko, solo I. Grigaliūnaite, Ką bus, močiute — liaudies daina, harm. R. Babicko, O kad aš augau — liaudies daina, harm. R. Babicko, solo G. Motiejūnas ir V. Žiedonis, Pajūrio daina, Pajūriais pamariais — V. Kuprevičiaus, Tu sakalėli — liaudies daina, harm. A. Budriūno, O dalėle — liaudies daina, harm. B. Vasiliausko, Kariūnų daina — E. Balso, Ei griežle griežliukėle — liaudies daina, harm. J. Karoso.

Oktetą sudaro

Oktetą sudaro šie aštuoni vyrai: pirmi tenorai — Algirdas Gyls ir Mindaugas Motiejūnas, antri tenorai — Raimondas Butkus ir Gytis Motiejūnas, baritonai — Mečys Aukštuolis ir Džiugas Staniškis, bosai Romas Bublys ir Valdas Žiedonis.

Su oktetu gieda ir solistė Irena Grigaliūnaite.

je. Yra ypatingai kritikų vertinama savo balso vaidybos gabumais. Marlin Niska turi šiek tiek ryšio su lietuviiais. Jos tėvo motina buvo lietuvė. Mėgsta solistė lietuvius, turi net A. Galdiko paveikslų.

Kazys Yakutis padainavo: Petrausko — Tykiai, tykiai Nemunėlis teka, Jakubėno — Kas per visą kelionę lydės, Banaičio —

(nukelta į 11 psl.)

Okteto vadovas

Okteto vadovas yra Rytas Babickas. Iš profesijos jis yra elektros inžinierius. Ankstyvoje jaunystėje išmokęs valdyti pianiną, visą laiką domėjosi muzika. Daugiausia domėjosi lengvojo žanro muzika. Gyvendamas Chicagoje, grojo Balio Pakšto kapeloje ir kurį laiką studijavo harmoniją pas prof. V. Jakubėną.

Persikėlęs į Clevelandą, nuo 1955 yra Čiurlionio ansamblio chormeisteris. Oktetui pritaikė, harmonizavo nemažą dainų.

Okteto repertuare

Oktetas susiorganizavo 1960. Jo tikslas buvo lengvoji muzika. Per dvyliką metų oktetas surengė apie šimtą koncertų, aplankė beveik visas Š. Amerikos lietuvių kolonijas.

Savo repertuare turi per šimtą dainų. Nors savo esmėje yra po-

puliariosios bei pramoginės muzikos interpretatorius, tačiau nemažą jo repertuaro dalį sudaro lietuvių liaudies bei lietuvių kompozitorių dainos. Iš tokių dainų ir padaryta ši plokštelė.

Tai yra antroji okteto plokštelė. Pirmosios plokštelės piešinį padarė dailininkas Vytautas Raulinaitis, buvęs to okteto narys, tragiškai žuvęs automobilio katastrofoje 1968. Ir šiai plokštelei panaudotas tas pats V. Raulinaičio piešinys, tik pridėtas nr. 2. Piešinys labai paprastas. Šviesiai mėlynam fone matosi piano silueta, aplink — aštuoni apskritimai — tai okteto nariai. Priešais pianą — mėlynas apskritimas — tai vadovas.

Plokštelės techniškus įrašymus atliko — Cleveland Recording Company, Inc.

PUIKIAI SKAMBĖJO DAINA

HARTFORD, CONN.

LAP klubo salėj sausio 26 susirinko daug žmonių (tikrai daug) pasiklausyti Moterų choro debiuto. Na, ir skambėjo lietuviška daina — tikrai puikiai skambėjo!

Koncertą atidarė choristė Gražina Aleksandravičienė. Ji pažymėjo, kad, vyram "atostogaujant", lietuviškos dainos darbo ėmėsi moterys, žinoma, dainą ir muziką mylinčiam muz. Jurgiui Petkaičiui vadovaujant.

Moterų chorą sudaro penkiolika gražių, dar tik vidutinio amžiaus chorisčių. Koncerto metu jos atrodė labai puikiai, o ta ilgų suknių violetinė spalva dar jų grožį didino.

Koncertas buvo trijų dalių. Pirmoj daly padainuotos šios dainos: Devynbalsė — žodžiai Antano Saulyno, muz. Mikalojaus Noviko, Piršleliai — žodžiai Vytauto Bložės, muz. Algio Bražinsko, Žalasis potvynis — žodžiai Jono Lapašinsko, muz. Algio Raudonikio, Pienė — žodžiai Antano Saulyno, muz. M. Vaitkevičiaus, Puiki naktelė — neapolitietiška daina, moterų chorui harmonizuota Jurgio Petkaičio.

Antrojo daly Irena Petkaitienė (sopranas) ir dr. Izidorius Alis (baritonas) duetu puikiai padainavo keturias dainas: Gyvenki, juokis ir mylėk — žodžiai R. Židžiūno, Nesek sau rožės prie kasų — žodžiai Maironio, muz. Paulausko, Aš įsilvilkčiau čigono rūban — iš Čigonų operos, muz. Stasio Šimkaus, Atjok, bemeli, vakare — liaudies daina, muz. A. Pociaus.

Trečiojo daly vėl pasirodė choras su šiomis dainomis: Prie šventosios — žodžiai Jono Lapašinsko, muz. Algio Raudonikio, Lopsinė — laisvas vertimas, muz. Mozarto, moterų chorui harmonizavo Jurgis Petkaitis, Valsas — muz. Brahmsio, moterų balsam pritaikė Frederick Wick, Nemunėli — žodžiai Vytauto Bložės, muz. Al-

gio Bražinsko, Apynėlis — melodija ir žodžiai nežinomo autoriaus, moterų chorui harmonizavo Jurgis Petkaitis, Pilki keliai — žodžiai S. Zlibino, muz. Kęstučio Makačino.

Koncertą uždarė ta pati pranešėja, Gražina Aleksandravičienė, pažymėdama dirigento muz. Jurgio Petkaičio nuopelnus. Jis čia yra suorganizavęs ir Aido chorą, kurio vyrai, nors dabar "atostogauja", vis dėlto per didžiąsias lietuvių šventes gieda ir dainuoja. Pranešėja palinkėjo jam sveikatos ir laimės.

Paskui kalbėjo ir dėkojo chorui ir dirigentui už gražiai padainuotas dainas LB Hartfordo apylinkės pirm. Romas Grajauskas, o po jo — Ramovės pirm. Petras Simanauškas, pažadėdamas, kad vyrai vėl ateis į mišrų Aido chorą (Moterų choro chorisčių dauguma yra taip pat ir Aido choristės).

Pabaigoj kalbėjo ir pats choro dirigentas muz. Jurgis Petkaitis. Jis papasakojo, kaip Hartforde vystėsi lietuviška daina ir kaip iš okteto išaugo Aido choras. Padėkojo choristėms už gražiai padainuotas dainas ir publikai už gausų atsilankymą. Publika jam sugiedojo Ilgiausių metų. Chorui buvo įteikta gėlių puokštė.

Po koncerto buvo šokiai, grojant Martins Plus orkestrui veikė gražus užkandžių bufetas, kuriam vadovavo Jadvyga Dapkenė ir Irena Ruseckienė. Šokių metu ir užkandžiaujant buvo girdėti ir sutartiniai, kuriom vadovavo Vladas Butrimas, Petras Simanauškas, Albinas Petkaitis ir kiti.

Koncerte svečių buvo ir iš toliau: Waterburio, New Haveno, Newingtono, Manchesterio, Wethersfieldo, o iš New Britaino atvyko net keturiasdešimt dainos mėgėjų.

Linkėtina Moterų chorui surengti ir daugiau tokių puikių koncertų.

Jonas Bernotas

IŠ MUZIKŲ VEIKLOS

— **Chicagos Lietuvių opera** Kaukių balių, G. Verdi 3 veiksmų operą, stato Chicagoj, Marijos salėj. Premjera kovo 23. Kiti spektakliai kovo 24 ir 31. Pirmiem dviem spektakliam diriguoja Vytautas Marijošius, trečiam — Alvydas Vasaitis.

— **Sol. Gina Čapkauskienė**, Australijos LB kviečiama, kovo mėn. išvyksta į tolimąjį kontinentą ir dainuos visose didesnėse lietuvių kolonijose. Vėlykų proga duos religinį koncertą. Grįždama solistė sustos Hava juose, o po to su koncertu pasirodys Los Angeles, Calif., balandžio 28, o vėliau gal ir San Francisco. Čia jai akomponuos pianistė Raimunda Apeikytė. Los Angeles rečitalio rengėjai yra LB Vakarų apygardos, Los Angeles bei Santa Monica apylinkių valdybos.

— **Koncertas — arijų vakaras** Los Angeles, Calif., įvyks kovo 9 Šv. Kazimiero parapijos salėj. Programoj dalyvauja solistai J. J. Čekanauskienė, Birutė Dabšienė, Ona Deveikienė, Liucija Žaikienė, Rimtautas Dabšys, Antanas Pavasaris. Solistam akomponuos pianistė Raimonda Apeikytė. Programos vedėjas — Algis Žemaitaitis. Muzikinė vadovybė — komp. Giedrė Gudauskienė. Koncerto pelnas skiriamas Lietuvių Muzikologijos Archyviui remti.

— **Cleveland, Ohio**, lietuvių kolonija praturtėjo dar vienu choru. Iki šiol didžiutasi Čiurlionio ansambliu su mišriu, vyrų ir moterų chorais, vad. A. Mikulskio, Clevelando vyrų oktetu, vad. R. Babicko, naujosios parapijos chorų, vad. Brazaitienės. Neseniai įsikūrė Ramovėnų choras, kuriam vadovauja sol. Julius Kazėnas. Šis 24 vyrų choras palydimas keturių akordeonistų.

— **Solistė Aldona Stempužienė**, gitara pritariant jos sūnui arch. Linui, sausio 26 atliko meninę programą Lietuvių Žurnalistų Sąjungos metiniam baliui Chicagoj.

— **Kazys Motgabius**, mokytojas Vasario 16 gimnazijoje nuo pat jos įsikūrimo 1951 Diepholze, pasitraukė į pensiją. Muzikas Motgabius puoselėjo muzikinę kultūrą mokiniuose, organizuodamas chorus bei orkestrėlius. Muzikos pamokas iš jo perėmė muzikas Valteris Banaitis, kompozitorius ir chorų vedėjas.

— **Čiurlionio ansamblis**, par davęs savo namus, keliasi į Clevelando Lietuvių Namus. Ansambliui bus įrengti du kambariai repetacijom ir trečias ansamblio archyviui bei administraciniam reikalams.

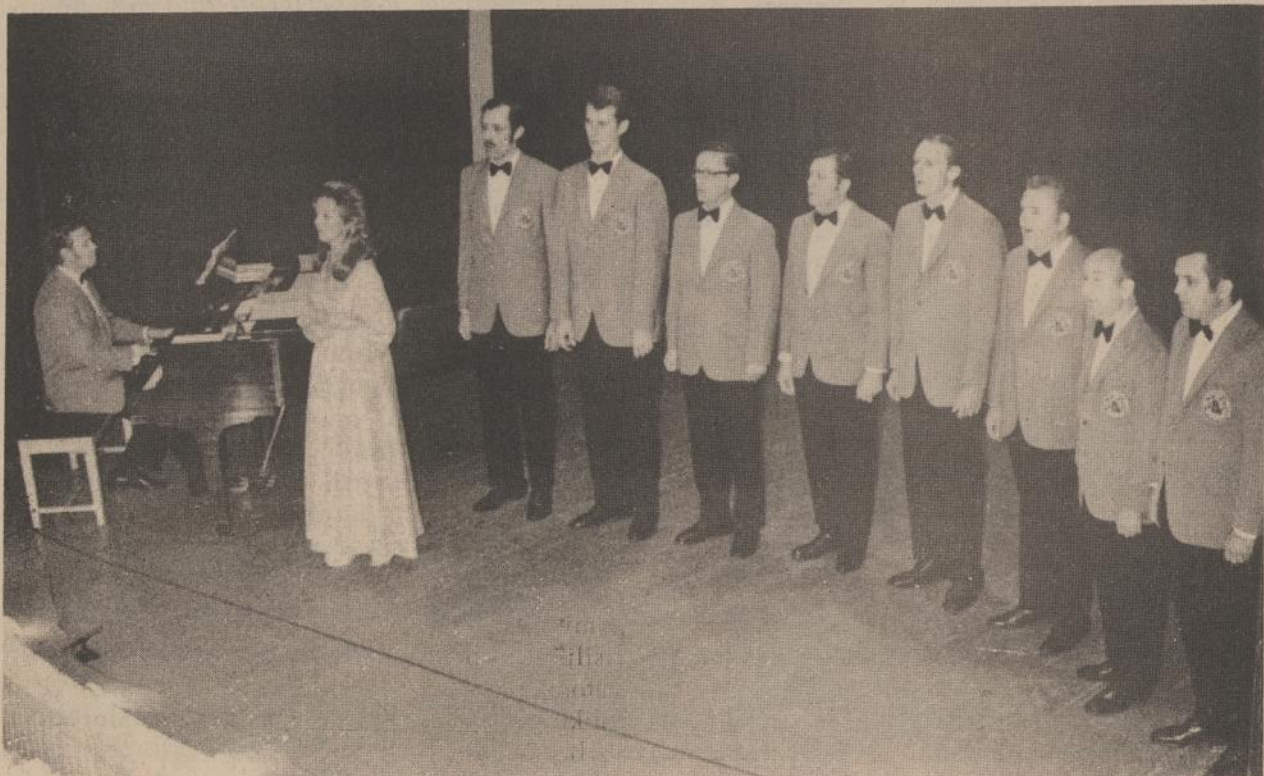
— **Vytis**, muzikinė grupė, pasirodė Chicagoj per Lietuviai Televizijoje programą sausio 13. Tą dieną lietuviška TV programa buvo rodoma 400-tą kartą.

— **Sol. Leono Baltraus** rečitalis įvyks Chicagoj, Jaunimo centre kovo 9.

— **"Milwaukee Sentinel"** dienraštis sausio 14 rašė, kad kai Milwaukee buvo statoma Beethoveno opera Fidelio, staiga susirgo solistas. Buvo pakviestas sol. Arnoldas Voketaitis. Nors jis atvykęs tik porą valandų prieš spektaklio pradžią, jo pasirodymas buvęs nuostabus.

— **Lietuvių Fondas** paskyrė 1000 dol. Chicagos Lietuvių Operai. Iš tos sumos operos vadovybė galės pasiųsti komp. K. V. Banaičio "Jūratės ir Kastyčio" operos plokštelės (įdai nuotas tos pačios operos, diriguojant muz. A. Kučiūnui) amerikiečių radijo stotim, bibliotekom, konservatorijom ir panašiom įstaigom. Tokiu būdu plokštelė galės atlikti gražią lietuvių kultūros reprezentaciją.

— **Virginija Marija Inkrataitė**, šauni Australijos lietuaitė, sėkmingai baigė NSW muzikos konservatoriją, gaudama du diplomus: pianistės-solistės ir mokytojos. Virginija gražiai reiškiasi ir lietuviškoj veikloj.

Clevelando vyrų oktetas, išleidęs savo antrą plokštelę. Vasario 17 jis dainavo Dayton, Ohio, Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime.

Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronika, Nr. 7

PAS MUS VIENAIP YRA RAŠOMA KONSTITUCIJOJE, ĮSTATYMUOSE, O KITAIP ELGIAMASI — RAŠĖ ŠAKIŲ KUN. DOVYDAITIS

5

("Vaikai, neklusykite tėvų!"): Šilalė. 1973.VI.15

Vingininkų kaimė senutė Eidukaitė (g. 1887 m.), tėvų paprašyta, mokė katekizmo 16 vaikų. Staiga su triukšmu į kambarį įsiveržė komisija, susidedanti iš kolūkio pirmininko Mikučio, brigadininko Vidmanto, agronomo Martinkaus ir kelių rajono atstovų. Komisijos nariai čiupo iš vaikų rankų katekizmus, maldaknyges, rožančius. Vaikai slėpė katekizmus ir verkdami puolė iš kambario, tačiau įsibrovėliai juos iškratė ir viską atėmė. Taip pat užsirašė vaikų ir buvusių motinų pavardes. Atstovė iš rajono švietimo skyriaus vaikams nurodinėjo: "Vaikai, neklusykite tėvų ir katekizmo nesimokykite." Motinos buvo įžeistos: "Čia mūsų vaikai, mes mokėm juos ir mokysime. Katekizmų vėl gausime."

Rajono prokuroras senutę Eidukaitę keletą kartų tardė ir grąsino kalėjimu.

— Už nuodėmę eiti į kalėjimą — gėda, o už "Tėve mūsų" mokymą — nebijau! — atsakė senutė.

Buvo tardomi vaikai ir motinos. Kai kurie vaikai išgąsdinti naktį negalėjo net užmigti.

Šilalės vidurinės mokyklos koridoriuje iškabinta daug ateistinių piešinių, išjuokiančių tikėjimą ir kunigus. Greta jų prikaltas įlauztas juodas kryžius, vaizduojąs artėjančią religijos pabaigą.

Mokytoja Petvienė su Bendikienė VI klasės mokiniams per pamoką, liepė nupiešti kunigą, sėdintį velniui ant kelių ir su merginomis geriantį degtinę.

Vienas aštuntokas iš Šilalės štai ką rašo:

— Jei ateistai negali su milicija išvaryti žmonių iš bažnyčios, tai lyg kirminas graužia jų sielas... Vaikai prievarta rašomi į spaliukus, pionierius ir kitas organizacijas... Kaip skaudu, kad mūsų brangių lietuvių tarpe yra tokių žmogžudžių, kurie žudo nekaltų vaikų sielas, vesdami jas į klystkelius... Stende yra toks užrašas: "Žmonės ieško kelio į dangų, nes išklysta iš kelio žemėje." Išklydę iš kelio žemėje yra tie, kurie girtauja, chuliganauja. Kurie ieško kelio į dangų, tie visuomet suvaldo savo aistras, visuomet tvarkingi, nedaro žalos kitiems ir taip siekia amžinybės. Stendo leidėjai aiškiai parodo savo nesugebėjimą sveikai galvoti. Mintį reikia gerai apgalvoti, kad pats neapsijuoktum...

(**Patyčios religingiem vaikam:**)

Ateistai mokytojai savo propaganda fanatizuoja moksleivius. Štai aštuntosios klasės mokinys Gotautas ant kaklo nešiojo medalikėlį. Pamatęs jį, komjaunuolis Kurlinkus pradėjo juoktis ir, pasikvietęs draugą į pagalbą, norėjo medalikėlį atimti. Tačiau kitas mokinys juos sugėdino, ir abu nuraudę pasitraukė.

Lietuvių kalbos mokytoja Balčienė dažnai pasijuokia iš religingų moksleivių. Pamokos metu iš jos lūpų dažnai galinga išgirsti tokius išsireiškimus:

— Tau, Stasy, tik kunigui būti. Taip gražiai patyliukais kalbėdamas, galėsi duoti davatkėlėms išrišimą.

Jei kurio mokinio švarios rankos, M. Balčienė sako:

— O tau tinka klebonėliu būti. Davatkėlėms bus malonu tokias rankas bučiuoti.

Liaudis tokios rūšies mokytojas vadinama bedievių davatkomis.

(**Karikatūros iš religijos:**)

1973.V.25 antrosios klasės mokiniams buvo liepta piešti tikėjimą išjuokiančias karikatūras. Daugelis, nesusivokę, kad čia blogas dalykas, piešė. Tačiau kiti pasipiktino tokiu mokytojos

elgesiu. Viena mergaitė sakė: "Taip buvo biau, kad negalėjau žiūrėti. Pasiprašiau į tualetą ir ten geriau išbuvau pusę valandos, kad tik nereiktų piešti."

(**Kryžius turi būti nugriautas:**)

Veiviržėnai. Balsėnų kaime Ona Strumilienė 1973 birželio mėn. savo sodybos palangėje pastatė kryžių. Pastebėję kryžių, kolūkio pirmininkas Daugėla ir partijos sekretorė Bielskienė apsilankė pas Strumilienę ir liepė kryžių nugriauti arba jį pastatyti prie tvarto kitoje namo pusėje.

— Aš žinau, kaip reikia kryžių pagarbinti ir kur statyti, — atsakė moteris.

— Mes priversime tave ne tik nugriauti kryžių, bet ir sunaikinti, — šaukė pareigūnai.

Po kelių dienų atvykęs rajono milicijos viršininkas Rusčėnkovas visai gąsdino sergančią senutę, reikalaudamas nugriauti kryžių.

— Kryžius stovės savo vietoje. Kol aš gyva, niekam neleisiu jo sunaikinti. Jį pastačiau ne tam, kad jį sunaikintumėte.

Savo motiną užstojo sūnus Pranas. Tada Rusčėnkovas įsakė jam atvykti į miliciją, kur buvo bauginamas. Žadėjo perduoti saugumui, jei nesutiks nugriauti kryžių.

— Aš kryžių galiu pastatyti, bet griauti — niekada, — drąsiai atrėžė Strumila.

Pas Strumilį lankėsi partijos pareigūnai, vis reikalaudami tučtuojai nugriauti kryžių. Vėliau atvažiavęs Vykdomojo komiteto pirmininkas Karečka gėdino Strumilienę, kodėl ji neklusanti pareigūnų.

— Jei patys nenugriausite kryžiaus, tai mes jį nugriausime, o jūs turėsite apmokėti išlaidas, — šaukė Karečka.

— Kryžiaus aš negriausiu ir jums griauti neleisiu. Parodykite man tokį įstatymą, liepiantį kryžius griauti.

Karečka net pamėlynavo iš pykčio.

Nepakeldama grasinimų, Strumilienė parašė skundą Maskvą, bet atsakymo nesulaukė. Atvažiavusi komisija iš Vilniaus apžiūrėjo kryžių, pasakė, kad nemoniškas ir pareikalavo nugriauti, mat, jis "piktinas" kaimynus.

Nugriauti kryžius prie savo sodybų dar buvo įsakyta dviem Balsėnų kaimo gyventojams: Antanui ir Ignui Bočkams.

Laugaliai. Senelių-invalidų prieglaudoje neleidžiama pasikviesti kunigo, todėl daugelis miršta be sakramentų, nors ir prašo kunigo. Pavyzdžiui, 90 metų Agnietei Brazauskaitei ir 85 metų jos seseriai Ievai prieglaudos vadovybė nepatenkino prašymo — neleido pasinaudoti kunigo religiniais patarnavimais.

Kaltinėnai. Vidurinėje mokykloje tikintys moksleiviai yra prievartaujami — verčiami rašyti iš ateistines organizacijas. Mokytoja Sinkevičienė IV klasės mokinėi Birutei Buivydaitei liniuote stipriai rėžė per delną, kodėl ši nestojanti į pionierių organizaciją. Pati Birutė pasakojosi, kad po to sukalbėjusi tris "Sveika Marija", ir skausmas praėjęs.

Pajūris. Vidurinės mokyklos mokykl. Valavičienė garsi ateizmo fanatikė. Kartą, pajukdama Švč. Sakramentą adoruojančias mergaites, sakė: "Ko jūs ten einate keliais apie klebonėlių?"

1973.IV.6 Šilalėje mokinių tėvų susirinkime mokykl. Valavičienė kalbėjo, kad tėvai "negadintų" savo vaikų — nevestų jų

į bažnyčią. Moterys pradėjo šaukti, kad jos susirinkusios išgirsti apie vaikų elgesį ir mokslą, o nesąmonių neklusysiančios. Paskaitininkė turėjo apieisti tėvų susirinkimą.

Mokyt. Kulikauskienė abiturientams į charakteristikas įrašė, kad dar neatsikratę religinių prietarų.

(**Vietoj bažnyčios — kultūrnams:**)

Lauksargis. Aštuonmetės mokyklos mokytoja Petkienė fanatiškai stengiasi savo pažinras primesti moksleiviams. Kartą ji gyrėsi: "Padarysiu, kad sekmadieniais nė vienas moksleivis neis į bažnyčią!" Kartą mėnesį visą mokyklą varo į kultūrnąjį, kur Petkienė moksleivius "šviečia". Mokykloje kabo tikėjimą šmeižiančios karikatūros, pavyzdžiui, senutė tempia vaiką į bažnyčią, o šis spiriasi. Ar ne panašiai elgiasi mokykl. Petkienė, visą mokyklą prievarta tempdama į bedievybę? Jeigu vaikas nenori stoti į komjaunimą, Petkienė tuojau bėga pas tėvus ir įkalbinėja, kad ne-trukdytų.

VILKAVIŠKIO VYSKUPIJA

(50 rb. už poterių mokymą):

Šeštakai. 1973 metų vasarą Šeštokų bažnyčioje senutė O. Merkušytė pamokė katekizmo keletą vaikų. "Nusikaltimui" iš-tirti į bažnyčią atvyko komisija, susidedanti iš Šeštokų apylinkės pirmininko Č. Maslausko, mokyklos direktorės Saulienės ir mokytojos Junelienės. Komisija, radusi bažnyčioje šešis vaikus, pasiteiravo, ar jie buvo mokomi poterių. Po trijų dienų O. Merkušytė buvo išsiųsta į Lazdių rajoną ir nubausta 50 rub. bauda. Administracinės bylos Nr. 30 nutarime rašoma: "Administracinė komisija prie Lazdių rajono DZDT vykdomojo komiteto (pirmininkas Baranauskas, sekretorė Kazakevičienė, nariai Ruškevičiūtė, Brilius, Šerkšnas, Šulinskas, Jurkevičius), išnagrėjusi atvirame posėdyje administracinę bylą, nutarė, kad pil. Merkušytė Ona, gyvenanti Šeštokų miestelyje, pažeidė 1966 m. gegužės mėn. 12 d. Lietuvos TSR ATP įsaką."

Nutarime komisija neišdrįso parašyti, kokį, būtent, nusikaltimą senutė padarė. Komisija, išleisdama senutę, perspėjo kad niekas negali vaikų mokyti tikėjimo tiesų ir, jei dar bandysianti mokytį, tai gausianti dvejus metus kalėjimo.

(**Būdai Sutvirtinimo sakramentui sukludyti:**)

Veisiejai.

Vilkaviškio Vyskupijos Kurijai Kun. Albino Deltuvos Veisiejų parapijos klebono Pareiškimas

J. E. vysk. L. Poviloniui Veisiejuose teikiant Sutvirtinimo sakramentą š. m. liepos 28-29 d. įvyko keletas tikinčiųjų pasipiktinimą sukėlusių incidentų.

Motyvuoiant rugiapiūtę, Sutvirtinimo teikimo dienos rajone buvo paskelbtos darbo dienomis. Kolūkams ir tarybinams ūkiams buvo įsakyta neduoti jokio transporto. Sekmadienį lijo. Rugiapiūtė sustojo. Vis dėlto ke-liuose išstatyti postai į Veisiejus praleisdavo tik autobusus ir privatų transportą. Visos kitos mašinos ir vežimai su žmonėmis būdavo grąžinami atgal. Dėl to iš kaimyninių Baltarusijos parapijų Veisiejus pasiekė vos 11 norinčių Sutvirtinimo sakramentą priimti žmonių.

Kristus kalėjime. Lietuvių liaudies skulptūra iš Rokiškio apylinkės.

Tikintieji pastebėjo, kad iš daugelio piūties laikotarpio šeštadienių ir sekmadienių darbo dienomis buvo paskelbtos tik Sutvirtinimo teikimo dienos.

Liepos 28 d. apie 16 val., prieš pat atvykstant vyskupui, buvau iškviestas į miesto Vykdomąjį komitetą. DZDT pirmininkas Vaikšnoras su trimis kitais, atrodo, valstybės saugumo tarnautojais, pareikalavo, kad prie bažnyčios neleistų įvykdyti jokių devocionalijų. Motyvuodamas tuo, kad jokių religinių reikmenų parduotuvių kol kas nėra ir kad tikintieji tais reikmenimis lig šiol bėda-vo aprūpinti tik per bažnyčias, reikalavimą patenkinti kategoriškai atsisakiau ir įspėjau, kad, įsikūšus į šį reikalą valdžios organam, gali įvykti skaudžių nesusipratimų. Man buvo atsakyta, kad skundų niekas nebijo. Netrukus po to, sutinkant vyskupą, draugovinėkas Petras Rėkus bažnyčioje užpuolė moterį, jėga išplėšė iš jos devocionalijas ir, kilus triukšmui, su jomis pabėgo. Kai kas tvirtina, kad rožančiai buvo traukomi, kryželiai tryptami kojomis, bet savo akimis mačiusių liudininkų kol kas nesuradau.

(**Milicija užpildinėja ir bažnyčioje:**)

Liepos 29 d., sekmadienį, anksti rytą milicininkai Leonovas ir Morkevičius atėmė iš moters devocionalijas ir ją pačią areštavo. Kiek vėliau, prieš 10 val., kai bažnyčioje vyskupas teikė Sutvirtinimo sakramentą, o prie altoriaus buvo dalinama Šv. Komunija, Vitas Karaliūnas su Vitu Savukynu bažnyčioje užpuolė kažkokį vyrą ir jėga tempė jį iš bažnyčios. Užpultasis pradėjo šauktis pagalbos. Gelbėti sušoko daugybė vyrų ir moterų. Nors prie užpuolikų prisidėjo dar trečias vyras, ištemptą į šventorių savo auką jie buvo priversti paleisti. Prie šventoriaus vartų jų laukė milicininkas Giedraitis, kuriam skundėsi, kad operacija nepavykusi. Apie 10 val. pamaldų metu uniformuoti milicininkai Savonis ir Giedraitis, žiauriai užlaužę rankas, nuo šventoriaus nusivedė aklą senelį, pas kurį pastebėjo keletą rožančių ir kryželių su grandinėmis. Tuo pat metu ir Vitas Karaliūnas su kažkokiu vyru, šventoriuje iš moters atėmė, dvi tašes nusėšė.

Tuojuo, vyskupą išlydę, milicininkai Savonis ir Giedraitis, pasikvietę talkon vieną technikumą dėstytoją, šventoriuje bandė atimti devocionalijas iš

Man reikėdavo atlikti visas liturgines apeigas, taigi ir pamokslus sakytį.

2) Buvau kaltinamas už tai, kad pamokslo metu tikintiesiems skaičiau ir aiškinau tarybinius įstatymus apie religinius kultus.

a) Skaičiau ne kokios nors kapitalistinės valstybės, bet tarybinius įstatymus. Ar tai nusikaltimas?

b) Skaičiau ne slapstus ir draudžiamus dalykus, bet iš 1963 m. Vilniuje, Valstybinės politinės ir mokslinės literatūros leidykloje išleistos A. Vesčikovo "Tarybiniai įstatymai apie religinius kultus" knygos. Ar tai nusikaltimas?

c) Š. m. vasario 23-24 d. Vilniuje buvo respublikinė mokslinė konferencija, svarsčiusi klausimus apie piliečių teisinį auklėjimą. Toje konferencijoje LTSR teisingumo ministras A. Randakevičius pabrėžė, "kad tolesnė tarybinės demokratijos raida sąlygoja teisės vaidmens didėjimą politiniame, ūkiniame ir kultūriniame gyvenime. Todėl partija skiria didžiulę reikšmę tarybinių įstatymų tobulinimui, socialistinio teisėtumo ir teisėtvarkos stiprinimui, gyventojų teisiniui auklėjimui." Konferencijoje buvo pažymėta, "kad, stiprinant piliečių teisinį sąmoningumą ir įstatymų žinojimą, mažėja piliečių nusikalstamumas". Konferencijos dalyviai pabrėžė, "kad teisinių žinių propagavimas ir teisinis darbo žmonių auklėjimas padeda didinti kiekvieno visuomenės nario atsakomybę už savo ir kitų veiksmus" ("Tiesa", 1973.II.24).

Ne visi piliečiai žino tarybinius įstatymus apie religinius kultus. Mums, kunigams, tai dažnai tenka patirti. Daugelis žmonių mums nusiskundžia, kad už religinius įsitikinimus yra persekiojami. Jie aiškina, kad jų viršininkai draudžia jiems atlikti religines pareigas, draudžia lankyti bažnyčią, eiti sakramentų. Už neklusamą grasinama įvairiomis bausmėmis, jėga norima padaryti ateistais, bauginama pažeminimu pareigose arba pašalinimu iš darbo. Mokiniai arba jų tėvai taip pat labai dažnai nusiskundžia, kad mokiniams negalima lankyti bažnyčios, eiti sakramentų, melstis. Vadinasi, daugelis mūsų piliečių nežino, jog tokių įstatymų, kurie draustų religijos praktiką, pas mus nėra. Argi tai nusikaltimas, jog aš pamokslo metu tikintiesiems šitai paaiškinau? Juk minėtoje konferencijoje kaip tik buvo kalbėta, kad reikia aiškinti įstatymus, nes tada mažėja nusikalstamumas.

3) Buvau kaltintas už tai, kad pamokslo metu minėjau Lukšių vidurinės mokyklos tėvų skundą Lietuvos TSR prokurorui dėl vaikų religinio diskriminavimo.

Ne paslaptis, kad daugelis mūsų viršininkų ir mokytojų, vesdami ateistinę propagandą, peržengia tarybinius įstatymus. Daugelis viršininkų ir mokytojų tiesiog terorizuoja tikinčius pavaldinius ir mokinius. Tarybiniai įstatymai tokiems pažeidėjams numato bausmes. Lukšių vidurinės mokyklos mokinių sąmoningesnieji tėvai, tai žinodami, parašė respublikiniam prokurorui kolektyvinį skundą. Suprantama, jie pasielgė teisingai. Taigi aš nesuprantu, kodėl apie tai negalima kalbėti? Argi tai nusikaltimas? Jeigu aš esu baramas ir man grasinama bausmėmis, kodėl tada nebarami ir nebaudžiami laikraščių ir žurnalo redaktoriai bei korespondentai, kurie spaudos puslapiuose iškelia viešumon daugelį nusikaltimų? Mano pamokslą girdėjo tik keliasdešimt tikinčiųjų, o laikraščiuose ir žurnaluose aprašytus įvykius skaito tūkstančiai. Nesuprantu, kodėl apie viešus nusikaltimus galima kalbėti ir rašyti, o apie kitus negalima. Juk ta pati Konstitucija saugoja ir visuomeninį turtą ir sąžinės laisvę.

4) Buvau kaltinamas dar ir už tai, kad aš blogai kalbąs apie tą mokyklą, kur pats mokiausi ir baigiau. Ysuomet yra geriau karti tiesa negu saldus melas.

(nukelta į 7 psl.)

LIETUVOS
VYČIŲDARBAI
IR DIENOSRedaguoja Vytautas ir Birutė Radzivanai
84-16 110 Street, Richmond Hill, N.Y. 11418

VYČIŲ VEIKĖJAI

Mary York

Prieš 46 metus Mary York, veikli Lietuvos vyčių organizacijos narė, pradėjo savo karjerą Bell Telephone bendrovėje informacijos skyriuje žinių perdavėja. Buvo darbšti ir sąžininga tarnautoja, todėl, prieš išeidama į pensiją, ji buvo jau vyriausia aptarnavimo patarėja. Jai išeinant į pensiją, bendrovės vyriausybė surengė didelio masto pagerbimą, į kurį atsilankė per 200 bendradarbių, draugų ir L. vyčių. Apie šias pagerbtuves ir Mary York veiklą plačiai parašė Hudson County New Jersey didysis laikraštis "Jersey Journal".

"Liberty Lady"

Bendradarbiai ir draugai pažįsta M. York "Liberty Lady" vardu. Ji daug laiko skiria Laisvės statulos parkui, kad jis būtų išplėstas ir plačiau visuomenei prieinamas.

Šios pastangos buvo įvertintos ir kitų. Už šį projektą ji yra gavusi premijų, atžymėjimų iš įvairių mokslo, istorijos, prekybos, visuomenės bei politinių institucijų, iš New Jersey Business and Professional Women's Club. Ji buvo to klubo (BPW) Jersey skyriaus pirmininkė ir organizavo skyrus kitose vietovėse. Dažnai buvo siunčiama atstovauti į tarptautinius suvažiavimus užsienyje.

Kaip savanorė ji dirba Laisvės statulos imigracijos muziejuje ir priiminėja svečius. Deda daug pastangų, kad muziejuje būtų išstatyta kuo daugiau lietuviškų eksponatų.

M. York aktyviai tyrinėja Amerikos praeitį ir yra viena iš steigėjų National Historical Society, kurios būstinė yra Gettysburg, Pa.

Laisvalaikį ji labai mėgsta iš įvairių blizgučių padaryti mažų vėliavėlių sages.

Piniginę dovaną, kurią ji gavo iš telefono bendrovės, ji panaudojo ne sau, bet Jersey City ir Hoboken mažiems vaikams, kurių daugelis nuo gaisro liko benamiais. Jiem buvo surengusi išvyką į Laisvės statulos salą. Panašią išvyką mėgins surengti Vidurio Atlanto apskrities vyčių junjoram.

Mary York yra kilusi iš New Yorko, tik vėliau persikėlė į New Jersey, į Jersey City. Nors ji persikėlė, bet jos širdis priklauso Aušros Vartų parapijos vyčių 13 kuopai.

Ji yra veikli tos parapijos narė ir priklauso parapijos komitetui. Veikia ir vyčių kuopoje ir apskrities valdyboje. Jos straipsnių

Mary York

yra Vytje, Darbininke ir kituose laikraščiuose. Rašo ir į vietinę amerikiečių spaudą. Ji uoliai lanko visus lietuvių parengimus, tai yra tikras pavyzdys lietuviui!

Pranas Vaškas

Pranas Vaškas

Spalio 13 Newarke, N. J., Švč. Trejybės lietuvių parapijos salėje įvyko Lietuvos vyčių 29-sios kuopos metinis pobūvis-banketas, kurio metu buvo pagerbtas ir atžymėtas kuopos garbės narys-vytis **Pranas Vaškas**, sulaukęs 70 metų amžiaus. Po būvį trumpu žodžiu atidarė rengimo komisijos pirmininkas **Albinas Žukauskas**. Pasveikinęs susirinkusius ir padėkojęs už gausų atsilankymą, jis pakvietė muz. **Algirdą Kačanauską** vadovauti šiam vakarui.

Po maldos, kurią sukalbėjo **prel. J. Scharnus**, vakaro vedėjas priminė, kad šio vakaro proga drauge yra pagerbiamas šios kuopos veiklusis garbės narys **Pranas Vaškas**, sulaukęs tokio gražaus amžiaus 70 metų, ir paprašė visus pakelti taures už šį nusipelnusį vyrą ir sugiedoti "Ilgiausių metų".

-o-

Jaukiai nusiteikę svečiai vaišinosi gėrimais ir šaltais bei šiltais užkandžiais, salėje skambėjo lietuviškos dainos. Meninę programą atliko savi solistai — **Genovaitė Mazurienė** ir **Ludzas Stukas**.

Sveikinimo kalbose **prof. Jokūbas Stukas** ir **Juozas Bulevičius** apibūdino Praną Vašką kaip veiklų pasižventusį patriotą, dirbantį mūsų tautos ir vyčių organizacijos labui.

Pranas Vaškas yra gimęs 1903 rugsėjo 24 ir visą savo gyvenimą praleido Newarke (N.J.). Prieš 33 metus jis prisijungė prie Lietuvos Vyčių 29-tos kuopos Newarke. Čia jis yra ejęs įvairias pareigas ir buvęs centro valdybos narys. Daug rašė vietinėje ir lietuviškoje spaudoje, organizavo laiško rašymą Kongreso nariams, gindamas Lietuvos teises į laisvą ir nepriklausomą gyvenimą ir kt. Jo darbai iškėlė šią kuopą į pirmąjį vietą lietuvių vyčių organizacijoje.

Garbės nario **Prano Vaško** atliktam darbam atžymėti kuopos pirmininkas **K. Šipaila** ir sekretorė **E. Radick** kuopos vardu įteikė jam trijų Lietuvos prezidentų medalių. **Pranas Vaškas**, giliai sujaudintas pareikštu pagerbimu ir atliktų darbų įvertinimu, nuoširdžiai padėkojo visiems ir pareiškė, kad jis jaučiąs garbę būti vyčiu ir toliau tokiu liksiąs.

Linkime tau, Prana, ilgo ir laimingo gyvenimo, kad galėtum ir toliau dirbti su mumis tautos laisvei ir vyčių garbei!

Antanas Mažeika, Sr.

Praeitų metų gruodžio mėnesį L. Vyčių 41-os kuopos 60-ties metų veiklos minėjimo metu buvo pagerbtas uolus vyčių veikėjas ir nepailstamas kovotojas už Lietuvos laisvę inžinierius **Antanas Mažeika, Sr.** Jį pristatė ir apie jį kalbėjo aktorius **Juozas Boley-Bulevičius**.

Antanas Mažeika gimė Brooklyn, bet vaikystę praleido Lietuvoje. Amerikon grįžo 1925, kad neprarastų pilietybės. Sunku buvo pradėti gyvenimą iš naujo, pradžioje mokytojavo ir kitokius darbus dirbo, bet buvo pilnas energijos, siekė mokslo, išėjo universitetą ir 1932 gavo diplomuoto inžinieriaus laipsnį. Nuo pat jaunystės **Antanas** buvo tikras lietuvis, jam rūpėjo lietuviškas išlaikymas jau tais laikais. Jis stoji į Lietuvos vyčių eiles, nes jis matė, kad tik organizacija gali išlaikyti jaunimą nuo nutautėjimo.

Kaip uolus vytis greit iškilo veikloje. Jo visa energija buvo nukreipta kaip tikro inžinieriaus į statybą "tiltų" tarp Lietuvos ir Amerikos lietuvių. 1934 kaip L. vyčių centro valdybos pirmininkas važiuoja į Kauną ir užmezga ryšius su Lietuvoje veikiančia pavasarininkų organizacija. Tie ryšiai plėtėsi toliau, ir 1936 m. pavasarininkų vadai, dr. J. Leimonas ir J. Laučka, lankėsi pas vyčius Amerikoje. 1938 A. Mažeika vėl lankosi Lietuvoje — pasaulio lietuvių kongrese.

Apie A. Mažeikos veiklos nuopelnus nebūtų vietos surašyti viename puslapyje. Tik bendrais bruožais galima pažymėti, kad A. Mažeika vyčių organizacijoje ejo įvairias pareigas: dešimtmetis centro valdyboje, 6 metus buvo pirmininku; yra buvęs New Jersey ir New Yorko apskrities pirmininku, Pittsburgho apskr. pirmininku, 62-os kuopos pirmininku, Brooklyn 41-os kuopos ir New Yorko vyčių senjorų pirmininku ar kitokių vadovu. A. Mažeikos pastangomis buvo įkurtos ar atgaivintos k. Pittsburghe, Pa., Brooklyn, N. Y., Elizabeth ir Bayonne, N. J., Cliffsides, Ill., Du Bois, Pa., Cleveland, Ohio ir kitur. Kultūrinėje srityje organizavo vyčių dramos ratelius, šokių grupes ir kartu su žmona **Suzana** priklausė Apreiškimo parapijos chorui Brooklyn, N. Y.

Ypatingai rūpinosi jaunųjų vyčių organizavimu. Ir jam sekėsi. Ne svetimas A. Mažeikai buvo ir visuomeninis darbas. Jis dalyvavo ir dirbo lietuvių kultūrinuose, visuomeniniuose ir politiniuose komitetuose. Šiuo metu daug darbo įdėjo būdamas Kultūros Židinio statybos komiteto nariu, ypač aukų rinkimo vajuos metu. Vyčių organizacija už jo taip šakotą veiklą suteikė jam garbės nario laipsnį.

Savo profesijoje inžinierius **Mažeika** stovi sargyboje, kad jūra ir gamtos išdaigos nekenktų

Gen. Grove įteikia garbės pažymėjimą A. Mažeikai, Sr.

Philadelphijoje prie surengtos tautodailės parodos iš k. Juozas Janulaitis, 3 kuopos pirmininkas, daug darbo pridėjęs prie parodėlės įrengimo, p. Howland vadovauja National Service Centrai, Dianne Drumstas — rūpinosi svečių priėmimu ir vaišių paruošimu.

PHILADELPHIJOS VYČIŲ
PARODA

Šių metų balandžio mėnesį Convention Hall patalpose Philadelphia miestas rengia tarptautinę tautodailės parodą. Parodos rengime aktyviai dalyvauja Lietuvos vyčių 3-ji kuopa.

Ta proga vyčiai surengė priėmimą Nationalities Service Centre, į kurį buvo pakviesti visų parodoje dalyvaujančių tautybų organizacijų komitetų nariai. Priėmimo dalyvavo apie 90 svečių, vaišinosi skaniu lietuvišku maistu ir grožėjosi išstatytais lietuviškais rankdarbiais.

Ši parodėlė atidaryta 1973 rugsėjo 25 ir tęsėsi keturis mėnesius.

JUBILIEJINIS SEIMAS

(Tėsinys iš praeito numerio)
Auka L. K. Religinei Šalpai

Kaip buvo rašyta anksčiau, Vyčių 60-me seime buvo lietuviškų rankdarbių krautuvėlė, kuriai vadovavo **Anthony Miner**. Šios krautuvėlės parduotos pregės davė pelno \$150.00, kuriuos įteikė Lietuvos Katalikų Religinei Šalpai yra suaukoję 965.81 dol.

Žmonių civilizacijos eigai. Jo žinioje potvynių kontrolė, kanalų pravedimas, krantinių apsaugos planavimas ir vykdymas. Už nuopelnus profesiniame darbe generolas **Groves**, Šiaurės Atlanto kariuomenės divizijos vyriausias inžinierius, 1973 birželio 29 surengė puikias pagerbtuves ir įteikė jam garbės pažymėjimą. Panašų pažymėjimą jis jau yra gavęs 1971 iš pulkininko **Jennings**, buvusio šioje divizijoje inžinierium deputatu.

Antanas Mažeika nepasitenkina atliktais darbais — jis dirba ir dirbs Lietuvos labui.

Anglijos apskritis, Providence, Rhode Island, 103-105 kuopa ir Worcester, Mass., 116 kuopa. Vyčiai turi koordinatorių aukom Religinei Šalpai rinkti. Tas koordinatorius yra **Jonas Stokus**. Jis ir pranešė seime, kad iš viso per dvejus metus vyčiai Religinei Šalpai yra suaukoję 965.81 dol.

Rengimo komitetas ir komisijos

Baigiant paskutines žinutes apie šį jubiliejinį seimą, reikėtų atkreipti dėmesį į tuos žmones, kurie nuoširdžiai dirbo, kad šis seimas būtų "Seimas tarp seimų".

Seimo rengimo komitetą sudarė: kun. P. Shakalis — garbės pirmininkas, kun. J. Naudžiūnas — dvasios vadas, **Susan Boroskas** ir **Sylvia Shukis** — abi vykdomosios pirmininkės, akt. **Juozas Boley-Bulevičius** — patarėjas, **Robertas Dillis** ir **Jonas Statkus** — abu sekretoriai, **Joyce Piscitelli** — izdininkė.

Programos leidinėlio komisija: **Robert Dillis** su šeima ir **Sylvia Shukis**.

Meninių darbų vedėjas — **Jonas Tamoshunas**. Registracijos komisija — **Charlotte Dillis**, **Robertas Dillis**, **Eleonora Mikalonis** ir **Ann Statkus**. Nakvynių komisijos vedėja — **Susan Boroskas**. Svečių priėmimo komisija — **Norman Achorn**, **Michael Boroskas**, **Herbert Fralick** ir **Joseph Piscitelli**.

Posėdžių tvarkos vedėjas — **Jonas Tamoshunas**. Pamaldų tvarkos komisija — dr. P. Bizinkauskas ir **Susan Boroskas**.

Junijorų komisija — **Peter Bizinkauskas**, **Charlotte Dillis**, **Marjorie Dillis**, **Marion Dillis**, **Robertas Dillis**, **Cheryl Hamm**, **Patricia Tamoshunas**, **Paula Tamoshunas** ir **Anne Tumonis**. Susipažinimo vakaro komisija — **Michael Boroskas**, **Sharon Boroskas**, **Eleonora Mikalonis** ir **Donald Prusaitis**. "Vėžių vakaro" komisija — **Andrew Bizinkauskas**, **Charlotte Dillis** ir **Robertas Dillis**. Ilgamečių narių

Helen Kulber prisega Lietuvos vyčių ženkluką dr. Domui Jasaičiui, švenčiant jam 75 metų sukaktį. Kairėje A. Mažeika. Nuotr. C. Binkins

pagerbimo komisija — **pai F. Carleton** ir **pai J. Yuskaitis**.

Kultūrinio vakaro komisija — **Dalia Bielkevičius**, dr. P. Bizinkauskas, **Veronika Bizinkauskas**, **Francis Bukunt** ir **Francis Tumonis**. Informacijos komisija — **Patricia Achorn**, **Susan Boroskas** ir **Albert Jaritis**.

Istorinės parodos komisija — **Irene Sankus**, **Albert Skirius** ir **Dorothy Skirius**. Banketo komisija — **Robert Dillis**, vedėjas; **Florence Tamoshunas**, **Jonas Tamoshunas**, **Patricia Tamoshunas** ir **Paula Tamoshunas**. Premijų komisija — **Patricia Achorn** ir **Sylvia Shukis**. Didžiojo baltaus komisija — **Sharon Boroskas**, **Mary Carleton**, **Doris Fralick**, **Joyce Piscitelli**, **Antanas Skirius** ir **Amy Yarmalovich**. Rankdarbių krautuvėlės komisija — **Francis Bukunt**, **Anthony Miner** ir **Anna Surovic**.

-o-

Šio puslapio redaktorai nuoširdžiai dėkoja tiems bendradarbiams, kurie per eilę šio puslapio numerių prisidėjo prie seimo ir kitų žinių telkimo: **Susan Boroskas**, **Juozas Janulaitis**, **Mary Kober**, **Helen Kulber**, **Irene Sankus**, dr. **Jokūbas Stukas**, **Loretta Stukas**, **Josephine Zukas** ir **Albinas Zukauskas**.

Tas ne lietuvis, kurs tėvynę
Bailiai, kaip kūdikis, apleis;
Kursai pamins, ką bočiai gynė
Per amžius milžinų keliais.

Maironis

Introduction to Modern Lithuanian. Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaiškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ir nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė **L. Dambriūnas**, A. Klimas ir **W. R. Schmalstieg**. Išleido lietuvių praneškonai Brooklyn, 479 psl., lietais viršeliais. Kaina 8 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

DĖL 1973 POLITINĖS ATMOSFEROS IR VEIKLOS LIETUVOS REIKALAIŠ

I Darbininko klausimus atsako Aušra Mačiulaitytė-Zerr, LB krašto valdybos vicepirmininkė ir informacijos vadovė

Darbininko redakcija kreipėsi į mane, kaip JAV LB KV narę, pasisakyti Darbininko metinėje šventėje įvairiais klausimais, susijusiais su Lietuvos laisvės byla ir su Bendruomenės indėliu tame darbe.

JAV LB centro valdyba, dabar krašto valdyba, jau visa eilė metų Lietuvos reikalais kontaktuoja Amerikos valdžios, Kongreso, visuomeninių organizacijų ir spaudos žmones.

Esu klausiamas: **ar 1973 metais tarptautinė atmosfera buvo palankesnė ar nepalankesnė kaip 1972 metais Lietuvos laisvės klausimams kelti Amerikos vyriausybės bei viešojoje opinijoje?**

Į klausimą nelengva atsakyti, nes pati tarptautinė politika nėra pastovi — nuolat keičiasi ar svyruoja.

Kai kuriais atvejais 1973 metais tarptautinė atmosfera yra buvusi gana palanki, bet būta ir tokių momentų, kurie Lietuvos laisvės klausimų kėlimą apsunkino.

Dabar vyraujanti „detente“ atmosfera gerokai sunkina sėkmingesnį Lietuvos reikalų kėlimą JAV vyriausybėje, tačiau

Lietuvos Katalikų

Bažnyčios Kronika,

Nr. 7

(atkelta iš 5 psl.)

Gėdinga ir žema ne iškelti klaidas, o jas nutylėti. Juk ir F. Dzeržinskis rašo: „Žengti į priekį galima tik tada, kai žingsnis po žingsnio išeiki blogio ir nugalai jį.“

Galima daryti išvadą, kad pas mus vienaip yra rašoma Konstitucijoje, įstatymuose, o kitaip elgiamasi. Įstatymai yra tik tai popieriuje. Jie gražiai suformuluoti, bet iš tikrųjų tikinčiųjų įsitikinimų negina. Tai tik gražūs propagandos žodžiai. Daug ateistų nusižengia prieš sąžinės laisvę. Tikintieji aimaunoja, skundžiasi, bet įstatymų saugotojai nė vieno iš šios rūšies nusikaltėlių nenubaudė.

Norėtusi, kad tie gražūs sąžinės laisvės įstatymai nebūtų vien tik gražios propagandinės frazės, bet kad jie iš tiesų saugotų šventus tikinčiųjų piliečių sąžinės laisvės jausmus.

Šakiai, 1973.V.4. Kun. G. Dovydaitis. **KAISIADORIŲ VYSKUPIJA (Gėlės nusikaltimas):**

Kuktiškės. Per 1973 m. Velykas šioje parapijoje mergaitės barstė gėles. Kuktiškių aštuonmetės mokyklos direktorius Meškauskas už šį „nusikaltimą“ mergaites išbarė. Kai kurių mokinijų karikatūros atsidūrė mokyklos sienlaikraštyje. Veroniką Katiniene Kuktiškių kolūkio pirmininkas J. Rylšiškis barė, kam jinai organizavusi procesijos mergaites. Grasino atimti sklypą, neduoti ganyklos ir pašaro.

GERBIAMI SKAITYTOJAI!

„LKB Kronikai“ netinka nekonkreiti informacija ir netikslūs faktai. Tokios rūšies medžiaga „Kronikos“ puslapiuose nespausdinama. Kiekviena žinia, faktas ar įvykis, susijęs su Katalikų Bažnyčios padėtimi, mūsų tautos istorija, dabartimi, su valdžios organų savale, represijomis ar su kitomis diskriminacinėmis priemonėmis turi būti kruopščiai patikrintas, aiškus ir tikslus. Škaičiai, datos, pavardės, vietovardžiai ir kiti duomenys turi būti ypatingai aiškūs, teisingai užrašyti ir patikrinti.

Kongrese, žydų ir liberalų kontroliuojamoje spaudoje išskyla ir kritiškų balsų tai Vakarų ir Rytų „detente“ politikai. Pavyzdžiui, Kongrese, senatoriui Jacksonui ir kitiems pasipriešinus, nepraėjo administracijos noras prekybai su Sovietais taikyti didžiausio palankumo principą.

Taip pat girdime neigiamą nusistatymą ir dėl paskolos davimo Sovietams per U. S. Export-Import Banką labai palankiomis sąlygomis (6%), nes abejojama rusų pažadais bei įsipareigojimais.

Būdinga, kad prieš paskolos davimą pasisako net ir liberalioji spauda.

Labai nepalankiai reaguota visuomenėje „kviečių pardavimo“ reikalu. Tą nesėkmę išgyvena ir administracijos atsakingieji pareigūnai, kuriems nesisėka įtikinti Kongreso narius „detente“ politika.

Dideliu laimėjimu tenka laikyti lietuvių veiksmų atstovų nuvykimą į Helsinkį, kur vyko paruošiamieji Saugomo konferencijos darbai.

Labai galimas dalykas, kad nebūtų buvę pasiekta tokių propagandinių laimėjimų, jei patys rusai nebūtų prie to prisidėję. Jiems „talkininkaujant“, mūsų atstovai suomių buvo sumiti, ir tas faktas atkreipė dėmesį ne tik pasaulinės spaudos, bet ir Saugomo konferencijos dalyvių tarpe.

Tai vienas iš didžiųjų 1973 metų įvykių, taip plačiai išgarsinusių Lietuvos ir kitų Pabaltijo valstybių laisvės bylą.

Kad ir netiesiogine prasme, bet paverptos Lietuvos reikalą išryškino ir drąsūs Solženicyno (dabar jau tremtinio) pasisakymai žmogaus teisių klausimu ir po to Paryžiuje išėjusi knyga „Gulag Archipelago“.

Platus aprašymas apie žydų persekiojimą Sovietuose, man atrodo, sudarė palankesnes sąlygas atsirasti straipsniams tarptautinėje spaudoje apie Lietuvą bei tikinčiųjų persekiojimą joje. Šiomis dienomis amerikiečių spaudoje aptinkama žinių ir iš „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“.

Šių metų, taip kaip ir 1973 metų, Valstybės sekretoriaus blankus Vasario 16 dienos proga sveikinimas suklebė nusivylimu, bet dėl to nematau reikalo prarasti vilties. Atrodo, kad tai „detente“ politikos pasekmės. Šiuo klausimu kalbėtasi su Valstybės departamento atstovais, kurie užtikrino, kad tai nereikšia, jog yra ar bus bet koks pasikeitimas Pabaltijos valstybių aneksijos nepripažinimo klausimu.

-o-

Klausimas:

Kai į Amerikos vyriausybę, Kongreso narius buvo kreiptasi daugeliu klausimų — kuriais klausimais daugiausia susilaukta teigiamų rezultatų?

Trumpame pranešime neįmanoma suminėti visų klausimų (o jų buvo labai daug), todėl čia tepriminsiu svarbesnius.

1. Vasario 16 d. proga buvo komunikatuoti 535 JAV Kongreso nariai laiškais, o kai kurie ir asmeniškai.

2. Tragiškųjų Birželio įvykių proga kreiptasi į visus Kongreso narius ir susilaukta arti šimto senatorių bei kongresmanų pareiškimų, įtrauktų į Congressional Record.

Tai pats didžiausias ligi šiol buvęs pareiškimų skaičius net tuo metu, kai Washingtone lankėsi Brežnevas.

Be to, tiek Vasario 16-tosios, tiek ir Birželio įvykių proga išsirutinta amerikiečių spaudoje daugelio vedamųjų straipsnių.

3. LB jau kelinti metai rūpinasi Tautinių etninių grupių praeičiai tirti įstatymo pravedimu Kongrese. Kaip žinote, įstatymas prezidento Nixono pasirašytas ir tam reikalui paskirta 2.5 milijonų dolerių.

Šiuo metu yra sudaromos gairės, pagal kurias bus nustatyta

skirtų pinigų panaudojimo sąlygos.

Reikia tikėtis, kad bus paskirta tam tikra suma ir lietuvių kultūros bei švietimo reikalams apibūdinti amerikiečių mokykliniuose vadovėliuose.

4. Atkreiptas Valstybės departamento dėmesys dėl JAV diplomatų vizitų okupuotoje Lietuvoje ir jų kontakto su okupuotos Lietuvos pareigūnais.

5. Oficialiuose JAV Valstybės departamento išleistuose žemėlapiuose paskutiniu metu jau nebežymimi Lietuvos, Latvijos ir Estijos vardai. Tuo reikalu kelis kartus kreiptasi į Valstybės departamentą, o šių metų vasario 11 d. įteiktas raštas JAV viceprezidentui Gerald R. Fordui, kur prašoma, kad į tuos žemėlapius būtų įtrauktos nepriklausomos Lietuvos, Latvijos ir Estijos valstybės ir kad nebūtų susilpnintas Pabaltijos valstybių aneksijos nepripažinimo faktas.

6. Ryšium su San Francisco orkestro koncertais Vilniuje, Valstybės departamento sutikimu, prieš orkestrui išvykstant į Lietuvą, visi orkestro dalyviai buvo laiškais painformuoti apie okupuotos Lietuvos padėtį, ir prašyta, kad orkestras savo laikymusi nepažeistų pavergtųjų lietuvių jausmų.

7. Rūpintis ir sunkia pavergtos Lietuvos tikinčiųjų padėtimi. Tuo reikalu lankytasi Baltuosiuose Rūmuose ir prezidento Nixono atstovui įteiktas memorandumas dėl tikinčiųjų teisių pažeidimo Lietuvoje. Prie memorandumo prijungtas ir „Lietuvos Katalikų Bažnyčios Kronikos“ vertimas.

Tuo pačiu reikalu LB kreipėsi į JAV Vyskupų Konferencijos pirmininką kardinolą Krol, kuris, besilankant Brežnevui Washingtone, išleido pareiškimą, pasmerkiantį sovietų vykdomą tikėjimo persekiojimą Lietuvoje.

8. Ryšium su paruošiamaisiais Europos saugumo konferencijos darbais, LB delegacija buvo priimta „National Security Council“ pareigūnų, ir dr. Kissingeriui perduotas memorandumas Lietuvos reikalui.

9. LB delegacija lankėsi U.S. Treasury Departamente ir įteikė sekretoriui Schultzui adresuotą memorandumą dėl Sovietų Sąjungos imamų aukštų muitų dovanoms, siunčiamoms į pavergtą Lietuvą, ir dėl turistų lankymosi Lietuvoje varžymų.

10. Lankytasi pas kongresmaną Robert N. C. Nix, atstovaujantį JAV Jungtinėse Tautose, prašant išskirti Jungtinėse Tautose Lietuvos bylą ir žmogaus teisių pažeidimus.

11. Ir toliau daryta žygių, kad būtų sudarytos sąlygos transliacijoms lietuvių kalba — Radio Liberty ir Radio Free Europe. Tuo reikalu įteiktas motyvotas raštas Senato užsienio reikalų komisijai, o šių metų vasario 11 d. tuo pačiu reikalu kalbėtasi ir su JAV viceprezidentu Gerald Fordu.

12. LB rūpinasi, visuomeninių reikalų tarybos narei Dailai Kezienei aktyviai veikiant, Simo Kudirkos likimu. Suradus, kad jo motina yra JAV pilietė, Simo Kudirkos išvadavimo reikalui lankytasi JAV imigracijos įstaigose, Kongreso teisių komisijoje ir Valstybės departamente.

Senatoriaus Percy bei kongresmano Hanrahan rūpesčiu, pateikta atitinkama rezoliucija į Senatą ir Atstovų Rūmus. Taip pat ir šiuo reikalu kalbėtasi su viceprezidentu Fordu.

Tai LB žygiai, kuriuos laikau svarbiais. Visais tais klausimais susilaukta ar laukiamo teigiamų rezultatų.

-o-

Klausimas:

Ar pačių lietuviškų veiksmų akcija Lietuvos reikalais 1973 metais buvo stipresnė ar silpnesnė negu 1972 metais?

Aušra Zerr Darbininko redakcijos šventėje vasario 16 Kultūros Židinyje kalba apie praeitų metų visuomeninių gyvenimą. Nuotr. Lino Vytuvio

ST. PETERSBURG, FLA.

Lankėsi Vasario 16 gimnazijos direktorius

Pasinaudodamas Kalėdų atostogomis, Vasario 16 gimnazijos direktorius V. Natkevičius, atvykęs iš Vokietijos, buvo čia gyvenančio brolio svečias. Kelis dienų grožėjosi Floridos gamta, jos paplūdimiais, baltu smėliu ir banguojančiu vandenynu.

Floridos Amerikos Lietuvių Klubo pirmininko K. Jurgėlos dėka sausio 6 jis buvo pakviestas į klubo salę padaryti pranešimo apie gimnaziją. Po pranešimo, kuris buvo trumpas ir aiškus, per trumpą laiką susiorganizavo keturi gimnazijai remti rėmeliai. Tai malonus įvykis, gražiai atestuojąs klubiečius. Svečias dėkingas už talką gimnazijai ir už malonius priėmimus Jurgėlam, Gimžauskam, Kulbokam, Zellbam, Rūksneliam, Valauskam, Kleivai ir visiems, kurie gimnazijai aukėjo.

Metinis susirinkimas

Floridos Amerikos Lietuvių Klubo narių metinis susirinkimas įvyko sausio 12 klubo salėje.

Nesiimdama spręsti apie kitų veiksmų atlikus ar atliekamus darbus, labai pasigendu būtinai reikalingų gairių, kuriomis būtų sėkmingiau vykdoma Lietuvos laisvinimo akcija.

Paskutiniu metu, jau gana ilgai, ruošiamasi sušaukti veiksmų konferenciją. Ji bus sėkminga, jei joje bus nustatytos konkrečios akcijos gairės ir koordinuotas atskirų veiksmų vykdomas darbas.

Koordinacija reikalinga ir net būtina, bet tai neatleidžia nė vieno iš mūsų nuo pareigos rūpintis Lietuvos laisvės byla.

-o-

Klausimas:

Ar ateina naujų ir jaunesnių jėgų, aktyviai pasireiškiančių per LB ar kitas organizacijas?

Kiek žinau, mūsų svarbieji sambūriai rūpinasi įtraukti į darbą naujų ir jaunesnių jėgų, kad užtikrintų ateities darbų tęstinumą.

Su didele viltimi žiūrime ir į LB darbo žygius tuo reikalu. Pastaruoju metu yra suorganizuota Amerikos Lietuvių Jaunimo Sąjunga, kuriai pirmininkauja JAV LB krašto valdybos vicepirmininkas jaunimo reikalams.

Kaip matome, ryšys yra, ir tikimės, kad ta organizacija ateityje prisidės prie LB visokeriopos veiklos pagyvinimo.

lėje. Atsilankė 120 narių.

Susirinkimą atidarė pirm. K. Jurgėla, Perskaitęs darbotvarkę, paprašė klubo narius atsistojimu pagerbti didelį klubo rėmėją a.a. inž. Čelkį. Taip pat išvardijo šiuos garbės narius: Mikšėnas, Sakal, Bukalienė, Vasiliauskai, Valauskas, Juškienė, Šmigelskis, Šmigelskytė ir Gimžauskas.

Revizijos komisijos aktą perskaitė Daknys. Praeitų metų apyskaita susirinkimo buvo priimta.

Valdybos pranešimą apie išsiplėtusį klubo veikimą pateikė klubo pirmininkas. Pereitais metais į klubą įstoję 54 nauji nariai. Iš viso dabar yra 330 narių. Pranešė ir liūdną žinią: praeitais metais mirė 11 klubo narių.

Paskutiniojo susirinkimo turiningą protokolą perskaitė klubo valdybos sekretorius A. Ragelis.

A. Ragelio iniciatyva anksčiau kaip prieš metus įsteigtas knygynas dabar turi 250 knygų. Šiam knygynui 100 knygų paaugojo klubo narys Babrys; jam valdyba dėkoja.

Izdininko pranešimą padarė Skurubskis. Tarp daugelio įdomių žinių iš pranešimo — apyskaitos paaiškėjo, kad klubas turėjo daugiau pajamų, kai jis pats tvarkė savo virtuvę.

Finansų sekretorė Mazonienė padarė pranešimą už gruodžio mėn.

Buvo renkama valdyba. Išrinkti visi tie patys: pirmininkas Kl. Jurgėla, vicepirmininkas Uogėnas, sekretorius Ragelis, finansų sekretorė Mazonienė, kasininkas Skurubskis.

Direktoriais išrinkti: Raudonis, Pūpenikas, Stupienė, Linertas, Valauskas, Gimžauskas ir Jomantienė.

Klaipėdos minėjimas

Neseniai įsisteigusi St. Peterburgo šaulių kuopa (steigėjas - muz. Mateika) suasio 16 Amerikos Lietuvių Klubą salę suruošė Klaipėdos atvadavimo minėjimą.

Turiningą paskaitą skaitė dail. A. Rūkstelė; suminėjo ne tik pačią Klaipėdą, bet ir Karaliaučių, Tilžę, Isrutį, Gumbinę.

Ang. Karnienė deklamavo nežinomo autoriaus eilėraščių apie didingą Baltijos jūrą.

Choras, vadovaujant muz. Mateikai, sudainavo Pajūrio dainą — Kuprevičiaus, Pušynėlis — Statkaus, Mes žengiam —

— Baltuosiuose Rūmuose vasario 19 buvo surengtas seminaras apie „tarptautinę ir vidaus politikos apžvalgą“ etninių grupių žmonėms. Vakare prezidentas Nixonas ir ponis Nixonienė surengė priėmimą. Iš lietuvių priėmime dalyvavo dr. K. Bobelis, dr. J. Genys, T.E. Mack (ALK Susivienijimo pirmininkas), dr. A. Novasitis, K. Oksas. Priėmimo metu dr. K. Bobelis įteikė prezidentui raštą Baltijos valstybių ir ypatingai Lietuvos reikalui.

Altos informacija praneša, kad kovo 2 New Yorke bus Altos, Bendruomenės ir Vliko pasitarimas Liberty radijo reikalais. Iš Chicagos atvyksta tam reikalui T. Blinstrubas ir kun. A. Stašys.

— Ankaros apygardos teismas vasario 11 svarstė Prano ir Algirdo Brazinskių bylą ir ją vėl atidėjo. Ji bus svarstoma kovo 18. (E)

— Albina Kazlauskaitė-Barzdukienė, PLB valdybos garbės pirmininko žmona, vasario 13 širdies smūgio ištikta mirė Clevelando ligoninėje. Lietuvoje liko 3 jos seserys, svetur — dvi. Taip pat liko du sūnūs ir dukra — visi aktyvūs lietuviškame gyvenime. Vėlionė reikšė Lietuvos Bendruomenėje ir Lietuvių Katalikų Moterų Sąjungoje. Lietuvoje buvo mokytoja.

— Dail. V. K. Jonynas kovo 10 Philadelphijoje, kultūrinėje popietėje padaręs savo kūrybos apžvalgą skaidrėse. Lietuviška visuomenė kviečiama gausiai atsilankyti. Popietė įvyks po lietuviškų pamaldų Šv. Andriejaus parapijos salėje, 1913 Wallace St. Popietę rengia ateitininkai sendraugiai.

— Amerikos Lietuvių Tarybos centrinė įstaiga dažnai gauna laiškų iš amerikiečių moksleivių, kurie prašo informacijų apie Lietuvą, ypač ryšium su jų mokyklose skelbiamomis vadinamomis tarptautinėmis dienomis. Pvz. paskutiniu metu iš Addison, Ill. tokių informacijų prašė J. Campbell ir M. Miller, Chicagos Šv. Justino par. mokinė P. Hardy.

— Eda ir Vilijus Bražėnai nuolat suranda temų apie Lietuvą, ir jų straipsnius deda vietos laikraštis „Fl. Myers News Press“, kartais net vedamaisiais. Eltą pasiekė šie jų idėtieji straipsniai: 1973 spalio 23, lapkričio 16, gruodžio 20; 1974 sausio 12, o vasario 3 įdėta abiejų Bražėnų po vieną laišką. (E)

— Muziko Juozo Kreivėno žmoną plėšikai, naktį įsiveržę į butą, nužudė ir namus apiplėšė. Gyveno Cicero, Ill., priemiestyje.

— Frankfurto universiteto, Vak. Vokietijoje, indogermanistikos skyrių nuo ateinančios vasaros semestro bus įvesti specialūs kursai apie lietuvių liaudies dainas ir viena savaitinė paskaita iš lietuvių istorijos. Kursam vadovaus ir paskaitas skaitys Vasario 16-tosios lietuvių gimnazijos direktorius Vincas Natkevičius, kuris Frankfurto universitete lietuvių kalbą dėsto jau antirus metus.

Nauji Darbininko skaitytojai: M. Garbauckas, Forest Hill, N. Y., K. Nomeika, Brooklyn, N. Y., A. Antakauskas, Detroit, Mich., V. Jankus, Delran, N. J., A. Rukas, E. Hartford, Conn. Užsakė kitiem: V. Akelaitis, Cleveland, Ohio — A. Laniauskui, Waterbury, Conn., Wm. J. Markalonis, Reynoldsville, Pa. — Sister M. Perpetua, E. Hartford, Conn. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Naujiem skaitytojam Darbininko prenumerata pirmiem metam tik 7 dol.

Gaidelio ir kitus kūrinius. Pabaigai sugiedota Lietuvos ir Amerikos himnai.

Po programos visi buvo pavaišinti kavute ir skanumynais.

L. Natkus

Dedikacijos akto metu iš k. A. Vakselis, dr. J. Kazickas, J. Šlepetys, prel. J. Balkūnas, J. Gaila, dr. K. Valiūnas, vysk. V. Brizgys, vysk. Fr. Mugavero, Tėv. J. Gailiūsis, OFM, A. Šimutis, kun. J. Borevičius, SJ, V. Abraitis, Tėv. P. Baltakis, OFM, E. Mickeliūnienė.

Koncerto dalyviai — solistė Gina Čapkauskienė, solistas Kazys Yakutis, pianistas Saulius Cibas.

KULTŪROS ŽIDINIO DEDIKACIJOS ŠVENTĖ VASARIO 10

*Visos nuotraukos Romualdo
Kisieliaus*

Brooklyno vyskupas Francis Mugavero šventina Kultūros Židinį vasario 10. Iš k. matosi kun. J. Aleksiūnas, prel. J. Balkūnas, Tėv. L. Andriekus, OFM, kun. P. Bulovas, kun. A. Petrauskas, kun. A. Miciūnas, MIC, vysk. F. Mugavero, Tėv. J. Gailiūsis, OFM, pranciškonų provincijolas, Tėv. K. Butkus, OFM, prel. V. Balčiūnas, Tėv. J. Bacevičius, OFM, Tėv. P. Barius, OFM, Tėv. K. Bučmys, OFM, Tėv. B. Ramanauskas, OFM, Tėv. P. Baltakis, OFM, brolis Pranciškus Malukas, OFM, kun. J. Borevičius, SJ.

Iškilmingų mišių metu, šventinant Kultūros Židinį, vasario 10. Priekyje vysk. F. Mugavero su Tėv. J. Bacevičiumi. Iš k. sėdi: kun. P. Bulovas, kun. A. Petrauskas, Tėv. P. Barius, OFM, prel. V. Balčiūnas, Tėv. J. Gailiūsis, OFM—provincijolas, vysk. V. Brizgys, prel. J. Balkūnas, Tėv. L. Andriekus, OFM, kun. J. Borevičius, SJ, kun. S. Raila, Tėv. B. Ramanauskas, OFM, kun. A. Miciūnas, MIC.

Šventina spaustuve. Iš k. Tėv. J. Bacevičius, OFM, Tėv. J. Gailiūsis, OFM — provincijolas, už jo Tėv. K. Bučmys, OFM; vysk. Fr. Mugavero, kun. A. Petrauskas, prel. J. Balkūnas, prel. V. Balčiūnas.

Šventina vienuolyno koplyčią iš k. Tėv. J. Bacevičius, OFM, vysk. Fr. Mugavero, prel. V. Balčiūnas, Tėv. V. Gidžiūnas, OFM.

JONUI PAKALKAI DU KARTU PO 40

Jei dabarty paaugliai šūkteli, jog gyvenimas priklauso jauniems, jie nieko naujo nepasako. Tik grįžkim į Lietuvos valstybės atkūrimą po 1918. Visose srityse krutėjo jaunieji patriotai, jie ėjo į kūrbinį darbą entuziastingai, buvo idealistai. Skirtumas tarp dabarties neramuolių (dažnai tik žodžiais) būtų tas, kad tasyk Lietuvoj jaunieji konkrečiai veikė ir paliko ryškų pėdsaką. Viena iš jaunųjų pajėgų, kuri išliko pirmaisiais pokario metais yra Jonas Pakalka.

Antraštėj du kartu po 40 — ideali lygybė, bet Jono Pakalkos atveju tiksliau būtų 50 (Lietuvoj) ir 30 (svetur).

O toji penkiasdešimtinė pradėta 1894 sausio 18 Kudirkos Naumiestyje. Iš kuklios pastogės kilęs, jau 12 metų amžiaus padėjo tėvui prie statybos darbų. Šeima gausi — vaikų gimė 12, bet daugis iš jų mirė, dėl to šeimos narių vidutiniškai būdavo 5-6. Žiemą, kai statybos darbai sustodavo, nelengva buvo verstis. Jonukas mokydavo kitus vaikus iš elementoriaus, maldaknygių, pagelbėdavo bažnyčioj. Klebonas prelatas Oleka dažnai lankydavo kuklią šeimą, guosdavo, pinigais šelpdavo. Prieš Kalėdas Jonukas parapijiečiams išvežiodavo plotkeles. Taip susipažino su dvarų darbininkų ir mažųjų gyvenimu.

Vargonininko Aleksandro Jasulaičio žmona jam pasiūlė šį darbą, nes su plotkelėmis surinkdavo ir kalėdinę duoklę vargonininkui. Iš tų, po mėnesį užsėtusių, kelionių jaunuolis parsivežė gyvenimo išminties, padėjo ir šeimai, nes vargonininko žmona dosni — atsiilygindavo ne tik pinigais, bet ir produktais. Vėliau jam pasiūlė mokyti vargoninkauti, bet po pusantų metų mokslo prasidėjo I pasaulinis karas.

Jonas Pakalka atsidūrė Petrapily ir, kaip sekretorius, dirbo Lietuvių centro komitete nukentėjusiems nuo karo šelpiti. Lietuvių Petrapily buvo daug prigūžėję, vakarais ilgai diskutuodavo Lietuvos reikalais. Jonas Pakalka vaidino, dalyvavo

Jonas Pakalka. Nuotr. L. Tamoliūčio

lietuvių chore, lankė operą, teatrą, muziejus, bibliotekas — visa tai atidarė naujus horizontus.

Grįžęs į Lietuvą, 1918 išrinktas Kudirkos Naumiesčio burmistras, suorganizavo kooperatyvą Vienybė. Betgi neilgai išbuvo tėviškėj — jį suviliojo Antano Sutkaus kvietimas įstoti į jo organizuojamą Tautos teatrą. 1919 J.P. jau Kaune.

Deja, Tautos teatras ilgai neišsilaikė, nes vyriausybė jį rėmė nepilnus metus. Pastatyta keletas spektaklių, ir J. P. visuose dalyvavo. Kai subsidiją sustabdė, teatras dar kurį laiką gyvavo iš privačių išteklų, gastroliavo Kybartuose, Naumiestyje, Vilkaviškyje, Marijampolėje. Grįžęs į Kauną, teko susirūpinti, iš ko gyventi.

J. P. pradėjo darbuotis buhalteriu vyriausybės dienraštyje Lietuva. Rašytojai Balys Sruoga ir Faustas Kirša pakalbino J.P. įsijungti į jų sukurta menininkų klubą Vilkolakis, kuris virto satyros teatru. Ten J.P. pasiliko, kol buvo nominuotas kandidatu į Steigiamąjį seimą, į kurį

buvo išrinktas kaip socialdemokratų atstovas.

Būdamas seime, 1920 susidomėjo seimo rūmuose esančių prekių paskirstymo punktu seimo reikalams. Punktas priklausė 1919 įsikūrusiai Kauno vartotojų bendrovei Parama. Tasyk prekės, kurių stigo, buvo parduodamos tik Paramos nariams pagal normas. Iš karto narių įsirašė netoli 2000, bet, kai prekių pagausėjo, nariai nustojo naudotis kooperatyvo krautuve (Laisvės alėja 74). 1921 Paramos valdyba buvo nusistačiusi parduotuvę likviduoti, nes ji nestolinga, arba bent kooperatyvo vardą keisti, nes jis nepopuliarus.

Jonas Pakalka pasiūlė valdybai sušaukti susirinkimą. Jame pirmininkas Kazys Lekeckas ir valdyba atsisakė. Išrinkta nauja valdyba — jos pirmininku Jonas Pakalka, kuris Paramos pirmininku ir vyr. direktorium išbuvo iki 1940 lemtingojo birželio.

Po truputį Paramos reikalai pradėjo sėkmingai sūktis. 1930 pastatyta automatinė duonos ir skanėstų kepykla, didžiausia ir moderniausia Pabaltij. Be maisto produktų, Parama prekiaavo galanterija (krautuve Laisvės alėjo dar metinės apyvartos 500,000 litų). 1940 pradžioj Parama turėjo 29 krautuves, per metus darė 8,500,000 litų apyvartos (1939).

Be to, Jonas Pakalka dalyvavo organizuojant Kooperacijos banką, draudimo sąjungą Kooperaciją, Lietūkį ir kt. Nuo 1936 buvo Ispanijos garbės konsulu Lietuvoj.

1944 pasitraukė iš Lietuvos, gyveno Vokietijoje, 1949 atvyko į JAV ir įsikūrė New Yorke. Priklauso socialdemokratams, atstovavo partijai Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitete.

O dabar Jonui Pakalkai aštuoniasdešimt. Jo nubrėžtos pėdos Lietuvoj gaivina jam kasdienybę svetur. Jis judrus ir jautriai seka lietuvių gyvenimo visuomeninius ir kultūrinius reiškinius.

K.Čk.

SIoux CITY, IOWA

Minėjom Vasario 16-ąją
Vasario 17, sekmadienį, Sioux City lietuviai įspūdingai paminėjo Vasario 16-ąją.

Vasario 10 vietos klebonas paskelbė bažnyčioj minėjimo programą, kviesdamas visus lietuvius ir kitataučius, lankančius meniška išpuošą Šv. Kazimiero bažnyčią, melstis ir priimti komuniją už kenčiančius lietuvius Lietuvoj, Sibire ir kitose Rusijos vietose bei už laisvųjų pasaulio lietuvių ir jų bičiulių, nenuilstamai kovojančių už Lietuvos ir visų pavergtųjų tautų laisvę.

Vasario 10 ir 17 parapijos biuletenis lietuvių ir anglų kalbomis buvo skirtas žiniom apie pavergtą Lietuvą.

Vasario 16 proga, kun. S. Morkūno pastangomis, jam asmeniškai prašant, vietos dienraštis Sioux City Journal ir diecezijos savaitinis laikraštis The Globe įsidėję ilgus jo straipsnius, plačiai nušviečiančius Lietuvos neteisėtą pavergimą, sulaužant visas nepuolimo sutartis, nusikaltant prieš tarptautinę teisę, ir kolonializmo istorijoje negirdėtus Sovietų Rusijos žiaurumus, sunaikinant šimtus tūkstančių Lietuvos gyventojų kalėjimuose ir vergų stovyklose.

Kun. S. Morkūnas parašė laiškus ir kartu su jais pasiuntė prezidentui R. Nixonui, valstybės sekretoriui H. Kissingeriui ir Iowos senatoriam bei kongresmanam raštą "Žmogaus teisių laužymas okupuotoj Lietuvoj" (Lietuvos Bažnyčios Kronika, Nr. 4).

Iowos senatorius Dick Clark ir kongresmanas John C. Culver atsiuntė kun. S. Morkūnui šilutės padėkos laiškus, pažadėdami remti Lietuvos išlaisvinimą iš okupantų vergijos. Kongresmanas W. Wyne prisiuntė nuorašą sausio 31 kongrese priimtos rezoliucijos H. Con. Res. 422 Simo Kudirkos laisvinimo reikalui; už šią rezoliuciją jis kongrese balsavo.

Dvejas mišias už pavergtą Lietuvą aukoją pats klebonas, o trečiąsias — prel. L. Ziegmann, Sioux City diecezijos kancleris.

Kun. S. Morkūnas pasakė aštuonis patriotinius pamokslus lietuvių ir anglų kalbomis, gyvai paaiškindamas sunkią religinę būklę Lietuvoj ir rusų komunistų kovą prieš lietuvių tautą, verčiant jaunimą vykti į Sibirą vergų darbui, šaukiant jaunus vyrus į kariuomenę, iš kurių didelė dalis negali grįžti atgal į tėvynę. Jis priminė Romo Kalantos, K. Andriuskevičiaus susidėginimą, Stonio mėginimą susideginti, Kauno ir Vilniaus jaunimo sukilimą prieš pavergtą ir šauksmą gatvėse "Laisvės Lietuvai", lietuvių kunigų, kaip P. Bubnio, J. Zdebskio, A. Šeškevičiaus, G. Gudavičiaus, V. Šauklio, nuteisimą kalėjimu ir piniginėmis bandomis už tai, kad jie atliko savo pareigą, ruošdami vaikus pirmajai komunijai, ir leido jaunuoiliam patarnauti kunigui mišiose, dalyvauti Velykų procesijoj. Be to jis priminė Prano ir Algirdo Brazinskų, Simo Kudirkos, Vytauto Simokaičio žygius siekti laisvės ir 17,054 Lietuvos katalikų laišką J. Tautų generaliniam sekretoriui K. Waldheimui, aiškiai įrodant Sovietų trūkumą laisvai praktikuoti religiją Lietuvoj.

Su dideliu dėmesiu pamokslų klausėsi amerikiečiai, atvykę net iš trijų valstijų: So. Dakotos, Nebraska ir Iowos. Pats klebonas yra asmeniškai pergyvenęs pirmąją rusų okupaciją. Penki mėnesiai laikotarpį nuolat buvo lietuvių mirė kankinių mirtin kalėjimuose bei Sibire.

Popiet minėjimas vyko parapijos salėj. Sugiedota Marija, Marija, Lietuvos ir Amerikos himnai.

Kun. Leonardas Musteikis, Šv. Povilo bažnyčios klebonas, Plainview, Nebraska, skaitė įdomią patriotinę paskaitą.

Baltimorėje, minint Lietuvos nepriklausomybės šventę, vasario 17 buvo pašventinta Lietuvos vėliava. Šventina prel. L. Mendelis (d.), mišias aukoja kun. A. Dranginis.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Sodaliečių susirinkimas bus kovo 3, tuojau po 8:30 val. mišų, Šv. Alfonso mokyklos kambariuose. Nauja pirmininkė Barbara Dixon supažindins su savo veiklos planais. Visos narės kviečiamos dalyvauti.

Jautienos kepsnių balių rengia Lietuvių svietinės šėrininkai kovo 3 svietinės kambariuose. Prašom bilietus iš anksto įsigyti pas šėrininkus ir prie baro lietuvių svietinėj. Be jautienos bus ir kitų valgių. Šokiam gros geras orkestras. Bus ir loterija. Baliaus pradžia 1 v. popiet, baigsis 6 v.v. Pelnas skiriamas lietuvių svietinės naudai. Visi kviečiami.

Šv. Vardo draugijos metiniai pusryčiai bus kovo 10, sekmadienį, po 8:30 v. mišų. Pusryčius rengia sodaliės. Po pusryčių bus aptarta draugijos ateities planai. Bus ir kalbėtojas.

Lietuvių posto 154 legionieriai rengia jautienos kepsnių balių kovo 17, sekmadienį, gražioj Eastern Center salėj, Eastern Ave. Šioj salėj tokius parengimus jie rengia kas metai. Bilietus reikia įsigyti iš anksto pas

legionierius, nes prie įėjimo galima kartais negauti. Šokiam gros orkestras. Be jautienos bus ir kitokių valgių. Bus ir loterija. Baliaus pradžia 1 val. popiet, baigsis 6 v.v. Visi kviečiami.

Ona Pužaitienė, ankstesnės kartos lietuvių, ilgai gyvenusi Baltimorėje, po ilgos ligos mirė vasario 15 savo namuose. Velionė buvo ištikima lietuviškų pamaldų ir parengimų lankytoja. Gedulingos mišios už sielą aukotos vasario 18 Šv. Alfonso bažnyčioje. Palaidota Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdęs sūnus Vincentas ir jo šeima.

Kardinolas Shehan Lietuvos nepriklausomybės šventės proga parašė laišką Baltimorės lietuviams. Jis pasveikino lietuvius už jų gražią veiklą, kad išlaiko savo lietuviškus papročius. Taip pat pareiškė nuoširdžią užuojautą kenčiantiems pavergtoj Lietuvoj ir linkėjo, kad išauštų laisvės rytas. Šį laišką kardinolas perskaitė per Lietuvių melodijos radijo valandėlę, Šv. Alfonso bažnyčioje jį skaitė per mišias, gi vasario 17 bankete jis buvo pakartotas iš juostelės.

Savonoriai, kovojusieji dėl Lietuvos nepriklausomybės, buvo viešai pagerbti bankete. Prie garbės stalo sustojo Adomas Lendza, Stasys Sodeika, Jonas Vyšniauskas, Jonas Majauskas, Vincas Tamašauskas, Juozas Saurasaitis. Jiems prisegta balta gėlė prie krūtinės. Buvo prisiminti ir Baltimorėje mirę savonoriai — tai Pranas Jančaras, pulk. Kazys Pranckonis ir kiti.

Lietuvos valstybės atstatymo 56 metų sukakties religinis minėjimas įvyko vasario 17 d. 8:30 v. Šv. Alfonso bažnyčioje. Mišias aukojė ir pamokslą pasakė kun. A. Dranginis. Giedojo vyrų choras Daina. Aukos atnešė dvi lietuviškos tautiniais drabužiais. Pamaldas pradėjo lietuvių legionieriai įnešdami vėliavas. Su jais įėjo ir tautinių šokių grupė. Prie altoriaus prel. L. Mendelis pašventino lietuvišką vėliavą, kurią paaukojo Liet. Bendruomenės apylinkė. Ta vėliava visą laiką bus bažnyčioje šalia Amerikos vėliavos. Prie Marijos statulos jaunimas padėjo gėlių vainiką, pagerbdami žuvusius dėl Lietuvos laisvės. Mišias užprašė Baltimorės Lietuvių Taryba.

Jonas Obelinis

Korespondentas

AUKOS KULTŪROS ŽIDINIUI

775 dol. — E. Mickeliūnienė, R. Hill, N. Y., anksč. 14,725. 375 dol. — B. Ilčiukas, Great Neck, N.Y.

100 dol. — Vytukas Šidlauskas, Maironio šeštadieninės mokyklos mokyns.

75 dol. — P. Razičienė, Brooklyn, N. Y., anksč. 400.

Po 50 dol. — S. Bredes, Jr., Brooklyn, N. Y.; J. Burdulis, Shirley, N. Y., anksč. 670, pažad. 1000; V. Gerulaitis, Woodhaven, N. Y., anksč. 360.

Po 25 dol. — A. D. Šilbajoriai, R. Hill, anksč. 800; V.J. Ruteniai, Merrick, N. Y., anksč. 504.

Po 15 dol. — M. Pulokienė, Woodhaven, N. Y., anksč. 290; S.S. Vaškiai, So. Ozone Park, N. Y., anksč. 835.

Po 10 dol. — A.R. Markevičiai, Woodhaven, N. Y., anksč. 315; P.A. Petraitis, R. Hill, N.Y., anksč. 680.

Po 5 dol. — E. Bublaitienė, Woodhaven, N. Y., anksč. 221; dr. J. Urbanavičiūtė, Spring Valley, N. Y., anksč. 532; Z. Raulinaitis, Brooklyn, N.Y., anksč. 240; Eglė Žilionytė, N. Y. City.

Nuoširdi padėka N. Y. Vyrų chorui "Perkūnas" už įtaisymą K.Z. choro pakopai bei 200 dol. auką K.Z. išlaikymui.

Laukiama aukų ne tik grynais pinigais, pasižadėjimais, bet ir užrašais testamentuose. Aukos slusti:

Franciscan Fathers Building Fund 361 Highland Blvd. Brooklyn, N. Y., 11207

— Chicagos lietuvių konsulatui vasario 16 suėjo 50 metų. Pirmas konsulas buvo P. Žadeikis, vėliau A. Kalvaitis, M. Bagdonas, gen. kons. dr. P. Dauzvardis. Dabar gen. kons. yra J. Dauzvardienė.

— Dr. St. Haidasz, Kanados daugiakultūrių reikalų ministras, išsiuntinėjo pranešimą spaudai, kad Toronto lietuvių tautinių šokių grupei "Atžalynas" paskirta 12,000 dol. parama, kuri įgalins grupę tęsti veiklą 1974. Ji planuoja pasirodyti įvairiuose renginiuose Montrealyje, Hamiltone, St. Catharines, Londone ir Toronte.

— Putnamo sodyboje susikaušimo savaitinių tvarka tokia: kovo 22-24 — moterim, kovo 29-31 — mergaitėms gimnazijos amžiaus. Norint smulkesnių informacijų kreiptis: Immaculata Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Tel. 203-928-5828.

— John F. Kimbark, Illinois Lietuvių Respublikonų Lygos garbės pirmininkas, neseniai atšventė 40 metų politinės veiklos Cook apskrityje sukaktį. Per šiuos 40 metų jis buvo perrenkamas įvairiomis pareigomis Cicero miesto valdyboj. Ir šiuo metu John F. Kimbark yra Cicero miesto valdybos pareigūnas. Be to, jis vadovauja Cicero miesto respublikonų partijai.

— Illinois Lietuvių Respublikonų Lygos metinis banketas įvyks kovo 9 Šv. Antano parapijos salėj, Cicero, Ill. Bilietai po 10 dol. asmeniui; gaunami pas kiekvieną Lygos valdybos narį, taip pat kreipiantis į Lygos būstinę, 2422 W. Marquette Road.

— Dr. Algis L. Čepulis, Cleveland, Ohio, prieš keletą metų išlaikęs chirurgo specialisto egzaminus, sausio mėn. paskirtas Lake County Memorial ligoninės vyriausiu chirurgu. Šioj ligoninėj dirba per 100 gydytojų.

— Feliksas Prosevičius, M.D., seniausias Meddelino ir Kolumbijos lietuvių kolonijos gyventojas, sausio 11 sulaukė 90 m. amžiaus.

— Worcester, Mass., Lietuvių Labdaros Maironio Parko Draugijos valdyba ir direktorių taryba vasario 7 Šv. Kazimiero parapijos salėj sušaukė specialų susirinkimą. Nariam pristatyti Maironio Parko patalpų atstatymo paruošiamieji planai, kuriuos padarė arch. B. Naras. Draugijos pirm. K. Adomavičius planus smulkiai išaiškino ir jie buvo priimti.

— Mag. Baltrušaitė, Worcester, Mass., didelė lietuviškų darbų rėmėja, savo įnašą į Lietuvių Fondą padidino iki 200 dol.

— Stuttgarte Lietuvos nepriklausomybės metinės bus minimos kovo 3. Pamaldas laikys ir pamokslą pasakys kun. K. Fulsas, paskaitą skaitys inž. G. Šlikas, dainuos solistė M. Panse-Simaniukštė.

— Buffalo, N. Y., Erie Community College Square Table vasario 21 transliavo specialią programą, vadinamą "The Lithuanians at home and abroad". Moderatorius — Mr. Wm. C. Kessel. Dalyvavo Elena Matusevičiūtė-Michalskienė ir dr. David Valaik, istorijos profesorius Jėzuitų Canisius kolegijoj, Buffalo, N. Y. Jie abu gimę Amerikoje, lietuviškos kilmės.

— Ieškomas Vincas Karalius, Jurgio sūnus, Briedžių kaimo, Šakių apskrities, gimęs 1902, išvykęs į Pietų Ameriką 1944 ar 1949 metais. Jie kas turi kokių žinių ar jis pats, prašau pranešti šiuo adresu: J. Sprainaitis, 163 Graham Ave., Paterson, N. J. 07501.

— Ateitininkams ir šiais metais ruošiamos dvi stovyklos: Dainavoj, Manchester, Mich. liepos 28 — rugpjūčio 4, ir lietuvių pranciškonų sodyboj Kennebunkport, Maine, rugpjūčio 18-25.

HARTFORD, CONN.

Skautų mugė
Skautų Kaziuko mugė šiemet įvyks kovo 3 Svč. Trejybės sve-tainė. Čia bus galima įsigyti įvairiausių skautiškų darbėlių.

**UŽSAKYKITE DABAR
GERIAUSIĄ DOVANĄ
I LIETUVĄ
SPECIALŲS
RUBLIŲ PAŽYMĖJIMAI**

Su specialiais rublių pažymėjimai-
mais jūsų giminės gali įsigyti, ką tik nori, už dalelę regulia-
rios kainos.

Tai yra panašu, lyg kad eitu-
mėtė į krautuvę su 100 dolerių ir gautumėtė prekių už 200 dol., 300 dol. ar net už daugiau. Specialūs rublių pažy-
mėjimai taip pat gali būti iš-
keisti į reguliarius rublius, naudojantis aukščiausiais tari-
fais.

Pilnai garantuota.

greičiausias pristatymas

Pažymėjimai pristatomi jūsų gi-
minėms maždaug per 3 savai-
tes. Vieno specialaus rublio vėr-
tė 2.50 dol. Ši vertė yra ga-
lutinė. Jokių kitų primokėjimų.

Prašykite mūsų nemokamo
ilustruoto katalogo

Užsakykite dabar
**UŽSAKYKITE TIK PER
INTERTRADE
EXPRESS CORP.**
125 East 23rd St.
Fifth Floor

New York, N. Y. 10010

Tel. 982-1530

LABAI SVARBŪS
AUTOMOBILIAI

Greičiausias pristatymas

**ZHIGULI VAZ 2101
\$3309.00**

Naujausias, patobulin-
tas eksporto modelis
**ZHIGULI VAZ 2103
\$3797.00**

ZHIGULI VAZ 2102

Station Wagon \$3651.00

Eksporto modelis

MOSKVITCH 412 IE

\$3359.00

MOSKVITCH 408 IE

\$3089.00

MOSKVITCH 426 IE

STATION WAGON

\$3505.00

MOSKVITCH 427 IE

Station wagon \$3761.00

ZAPOROZHETS ZAZ

968 \$2118.00

Prašykite mūsų specialaus biu-
letinio su automobilių paveiks-
lais

Apartamentai

Naudoti drabužiai

Prašykite mūsų specialaus
biuletinio

Šioje prekyboje mes turime 25
metų patirtį ir daug tikstančių
patenkintų klientų!

pasidžiaugti lietuvišku atžalynu
ir skaniai papietauti. Mugė bus
atidara nuo 10 iki 4 val.; pie-
tūs duodami nuo 12 iki 2 val. Jau
gerai žinome, kad židinietės pa-
čios pagamina skanių dešrų, ku-
gelį ir kitus valgius. Tad nevė-
luokite, nes gali pritrūkti! Bus ir
įvairūs laimėjimai, bus galima
įsigyti naujų lietuviškų knygų
ir plokštelių. Bus galima nusi-
pirkti ir skanių pyragų. Skautai
džiaugtųsi, kad atsilankytų ne
tik tėveliai, bet ir visi, kas šias
eilutes skaito.

**Darbininko spaudos kioske
gausi nusipirkti lietuviškų kny-
gų, plokštelių, atvirukų, įvairių
lietuviškų papuošalų ir dovanų.**

FOLEY PAINTING CO.

Offices, Hallways, Stairwells, Banks, Rest-
rants, shopping centers, factories, etc.,
vacant 1 bdrm apt. walls and woodwork
\$50 Brush, roller or spray days, nights, or
weekends. Lic. bonded and ins. Service
within 24 hrs. PATRICK FOLEY 617 328-
4061

S & H AUTO REPAIRS

also

Truck Repairs

Quality Workmanship

220 N. Y. AVE. Jersey City, N.J.

Call 201 656-9314 Ask for Mr. Mario Sierra

CARPET STEAM CLEANING

Amazing new method, reasonably priced.
Removes dirt, browning soaps, foam-soils
causing excessive wear. Save work, time,
enjoy beautiful looking carpets.

GROLL SERVICES CORP.

(201) 254-9327

PIANO INSTRUCTIONS

Piano-Theory Teacher Classical — Popular
Field Lessons in my home 1834 Caton Ave.,
Brooklyn, Results in 8 Months, For
Advanced and Intermediate and Beginners
LAWRENCE BIEDES
Many Years of Exp. Call 284-1119

WALLPAPER HANGING

FLEX. HOURS, REASONABLE RATES,
EXCELLENT WORK, EXP'D ALL BOROS
COMMERCIAL OR RESIDENTIAL
CALL 756-6768

SEWING MACHINE OPERATORS

EXPERIENCED
Start with Section Work, and Advance
to Piece Work. Steady Work. Good
Working Conditions. Benefits
Free Transportation
(914) 564-5460

**PAN AMERICAN
CONSTRUCTION CORP.**

Builders and Home Improvements

Free Estimates

191 Wayne Street

Jersey City, N. J.

Call: 201 432-4320

**FATHER & SON GENERAL
CONTRACTORS**
FHA APPROVED CONTRACTORS HOME
RENOVATIONS SIDING-BATHS-KITCHENS
BASEMENTS-ADDITIONS-ATTICS
MASONRY—FREE ESTIMATES FULLY
INSURED — FULL FINANCING
(201) 751-0050

8 1/2 x 11 60 lb. Opaque Stock Printed 2 sides
First 1,000 — \$24. Each Add'l 1,000 — \$10.
OCEAN ENVELOPE CO.
P. O. BOX 854
Lakewood, N. J. 08701
Tel.: 201 363-8865

**WE SPECIALIZE IN THE SMALL JOBS
NO ONE WANTS.**
CARPENTRY, PANELLING, HANGING CEILINGS,
KITCHENS, MASONRY, PLASTERING AND SIDE-
WALKS, ROOFING & PLUMBING. FREE
ESTIMATES. ASK FOR JOE (201) 792-1672 or
(201) 656-3037

**DOVANŲ SIUNTINIAI Į LIETUVĄ
IR KITAS ŠALIS**

Prieš sudarant dovanų siuntinį savo giminėms Lietuvoje,
pirmiausia pasitarkite su mumis kas naudingiausia ir reika-
lingiausia jiems pasiūsti.

Pavasario ir vasaros sezonui siūlome šias prekes:

Nepermatomo nailono medžiaga suknelei	\$10.00
Crimplene medžiaga suknelei	\$11.50
Crimplene medžiaga su blizgučiais	\$14.00
Nailoninės arba šilkinės skarelės	\$ 2.50
Komplektas moteriškų nailoninių apatinių rūbų	\$ 9.00
Gefiūro medžiaga suknelei	\$15.00
Labai gera angliška vilnonė eilutei medžiaga	\$42.00
Dirbtinis Mink kailis paltui	\$50.00
Nailoniniai išvežiniai marškiniai	\$ 8.50

Priimame užsakymus: auto mašinų, motociklų, dviračių,
televizijos aparatų ir kt. Persiunčiame pinigus dėl tokių
prekių, kurias iš čia negalima pasiūsti.

Taip pat siūlome pasiūsti arba įsigyti savo naudojimui
"Olympia" rašomąsias mašinėles su lietuvišku šriftu.

BALTIC STORES LTD.

(Z. Juras)

421 Hackney Rd., London, E. 2. England.

Telef. 01 739 8734 or 01 460 2592

Sudarome testamentus, administruojame nuosavybes, per-
siunčiame palikimus prekėmis arba pinigais į Lietuvą ir kitas
šalis. Reikalauskite mūsų kainoraščių, nurodykite savo pagei-
davimus.

**COSMOS PARCELS
EXPRESS CORP.**

Licensed by VNESHPOSYLTORG

Gerai pažįstama firma, kuri per daugelį metų skubiai ir
tiksliai patarnauja savo skaitlingą klientūrą, siunčiant

**DOVANAS - SIUNTINIUS
į LIETUVĄ, LATVIJĄ, ESTIJĄ, UKRAINĄ ir t.t.**

GAVEJAS NIEKO NEMOKA.

TOKSTANČIAI KLIENTŲ PATENKINTI.

VISI SIUNTINIAI APDRAUSTI.

GARANTUOTAS SKUBUS IR TIKSLUS

PRISTATYMAS.

Visuose mūsų skyriuose rasite didelį kiekį įvairių aukštos
kokybės prekių prieinamomis kainomis.

Cosmos Parcels Express Corp.

affiliated with PODAROGIFT, Inc.

priima užsakymus DOVANŲ PAŽYMĖJIMAMS, automobi-
liams, šaldytuvams, televizijų aparatams, radijo tran-
zistoriams, magnetofonams (tape recorders) ir daug kt.
dalykams, taip pat BUTAMS savo giminėms ir draugams,
gyvenantiems Lietuvoje ir Sovietų Sąjungoje.

Informacijų ir nemokamų katalogų prašykite mūsų
vyriausiojo įstaigoje ir visuose mūsų skyriuose.

**COSMOS PARCELS
EXPRESS CORP.**

KREIPKITE DĖMESĮ Į NAUJĄ ADRESĄ:

488 MADISON AVENUE (tarp 51 ir 52 g-vės)

FLOOR 21st

New York, N.Y. 10022

Tel.: (212) 758-1150/1

SKYRIAI:

New York, N.Y. 10003 — 45 Second Avenue	Tel.: AL 4-5456
New York, N.Y. 10011 — 135 W. 14 Street	CH 3-2583
Boston, Mass. 02118 — 271 Shawmut Avenue	LI 2-1767
Boston, Mass. 02127 — 389 West Broadway	268-0068
Buffalo, N.Y. 14206 — 332 Fillmore Avenue	TL 6-2674
Chicago, Ill. 60622 — 2222 West Chicago Avenue	BR 8-6966
Chicago, Ill. 60608 — 3333 South Halstead Street	WA 5-2737
Cleveland, Ohio 44134 — 5879 State Road	884-1738
Irrington, N.J. 07111 — 762 Springfield Avenue	ES 2-4685
Irrington, N.J. 07111 — 1082 Springfield Avenue	374-6446
Grand Rapids, Mich. 49504 — 636-38 Bridge St. N.W.	GL 8-2256
Hamtramck, Mich. 48212 — 11333 Jos. Campau Avenue	365-5255
Hartford, Conn. 06106 518 Park St.	246-9473
Lakewood, N.J. 08701 — 241 Fourth Street	FO 3-3009
Los Angeles, Calif. 90022 — 960 S. Atlantic Blvd.	AN 1-2994
New Haven, Conn. 06511 — 1329 Boulevard	LO 2-1446
Newark, N.J. 07106 — 698 Sanford Avenue	373-8783
Passaic, N.J. — 176 Market Street	GR 2-6387
Paterson, N.J. 07655 — 60 Broadway	345-2028
Philadelphia, Pa. 19122 — 1214 N. 5th St.	PO 3-4818
Philadelphia, Pa. 19141 — 4925 Old York Rd.	GL 5-9586
Pittsburgh, Pa. 15203 — 1307 E. Carson Street	4U 1-2750
San Francisco, Cal. 94115 — 1826 Divisadero St.	FI 6-1571
Waterbury, Conn. — 905 Bank Street	PL 6-6786

Woodhaven, N.Y. 11421 — 94-08 Jamaica Ave.	441-4712
Worcester, Mass. 01610 — 144 Millbury Street	SW 8-2868
Youngstown, Ohio 44503 — 309 W. Federal Street	RI 3-0440

NEAT WORK PROFESSIONALLY DONE.
PAINTING, SANITAS, WALLPAPERING.
HIGHLY RECOMMENDED. 2nd COAT FREE
WITH EVERY ROOM. CALL NOW FOR FREE
ESTIMATE. (201) 798-7325

Ski Italy
Levico — Panarotta
SKI NEWS FROM LEVICO, ITALY

January 1, 1974 snow conditions — 34 CM (36")
of snow quality of snow, good base with new powder
Excellent ski conditions

PACKAGE PRICE: \$379.00

Includes: 7 nights, depart 2/15/ return 2/23/74.

DOUBLE OCCUPANCY/private bathroom/orshower

In 3 Hotel. Continental breakfast and dinner daily.

Private transfers; Malpensa (Hotel) Malpensa 1 week

unlimited ski pass. Roundtrip air transportation

via jet by scheduled airline, N.Y./Milan/N.Y.)

For information write:

SKI THE DOLOMITES

2852 Route 112 Medford, N.Y. 11763

Or Call: (516) 732-2612

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

**TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
TEL.: 827-1351**

SERVICE

**PAINTING — All Work Personally
Guaranteed, Also Decorating. Special
Winter Rates. Reasonable. Free
Estimates. Call (201) 656-3080 or (201)
420-1848 ask for Gaff.**

**PAINTING & PANELLING
1 DAY SERVICE
ALSO PAPER HANGING LOWEST POSSIBLE
RATES FREE ESTIMATES
CALL NOW (201) 991-0873**

CARPENTRY & CABINETS
All Formica Cabinet Work. No Job too
Small. Call Days & Evenings. Free Estimates
& Excellent Rates. Call (201) 795-3814

**RELIABLE PAINTING
INTERIOR AND EXTERIOR
ALL WORK GUARANTEED
FULLY INSURED. Free Estimates
Call After 5 PM 201 451-9480**

OCEAN FRONT
Plymouth Contemporary Nantucket Barn
House. Spectacular view of entire Cape
from atop 150 ft. bluff. 3 bedrooms, 1 1/2
bath, 1 1/2 years new. Many, many extras
Low taxes, low heat. Underpriced at 48,900
for immediate sale by owner. (617) 224-
3758, or (617) 961-5284

TEACHERS — COLLEGE GRADS
Is Your Education Being Wasted? If
You are the Person who wants
Personal and Financial Security in the
Education Sales Field and have no
Previous sales exp. Call (201) 963-
3366 T.41

**MOTEL — SEASIDE HEIGHTS
NEW JERSEY**
16 UNITS, EXCELLENT FINANCING AVAILABLE
ASSUME MORTGAGE 7 1/2% for 20 YRS.
SUMMER RESORT OWNER PURCHASING LARGER
UNIT. PRICE \$235,000. 201 349-2164

LIGHT MOVING & STORAGE
Local and Long Distance &
Delivery Service Call: 345-5392 Office
or 459-4291 Home Eves.

BOB'S PAINTING & DECORATING
Interior & Exterior, Paneling and Paper
Hanging. Leaders & Gutters, Free Est.
(201) 484-4306

**NEAT CLEAN PROFESSIONAL
PAINTING & PLASTERING AT
NON PROFESSIONAL PRICES.
CALL PHIL IN BLOOMFIELD
For Free Estimate (201) 429-8721**

ATTENTION!
Reliable Contractor is looking for
Home Owners needing repairs.
Specializing in Ceramic Tile, Painting,
Plastering, Vinyl, Floors. Can also do
Complete Jobs.
Call (201) 374-2042

DRAPERIES CUSTOM MADE
FREE SHOP AT HOME SERVICE ROD INSTALLA-
TIONS DRAPERIES CLEANED & REHUNG ALSO
BEDSPREADS & VENETIAN BLINDS MADE TO
ORDER. WE MAKE THE HOME BEAUTIFUL.
CALL 212 548-8965

GENERAL CONTRACT WORK
Painting, Carpentry, Roofing, Gutters,
Leaders & Aluminum Siding, Panelling
& Masonry
Call in the P.M. (201) 481-1032

TRUCKING

We Pick Up &
Deliver

Any one Package

IN BROOKLYN FOR \$9

Call HI 9-9434

OUTFIT CONSTRUCTION COMPANY
New Work & Repair Work All Work
Guaranteed Quality Workmanship
1548 Summit Avenue
Hillside, N. J. Call 201 923-0938

**AEON PAINTING
CONTRACTING CORP.**
Residential & Commercial, interior &
exterior, paperhanging, exterior
waterproofing. Financing arranged
Free est. 516 938-3500. 24 hr. serv.

HANDYMAN
AVAILABLE FOR MINOR REPAIRS
FREE ESTIMATES
EVENINGS & WEEKENDS CALL
427-6913

CORDWOOD
128 Cubic Feet. All Seasoned Hardwood
Will Deliver and Stack Free
\$60 a cord
FAIRFIELD, CONN. (203) 336-4178

**G & G WINDOW &
FLOOR SERVICE**
SERVES ALL BOROS
REASONABLE
CALL: 865 - 0039

**CARPET INSTALLATION
CLEANING & REMOVAL**
24 HOUR SERVICE
FREE ESTIMATES
Call: 212 331-5400

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų radijo valanda šeštadieniais nuo 4 iki 5 val.
WEVD 1330 kil. — AM ir 97.9 meg. FM. Direktorius dr. Jok J. Stukas, 1467 Force
Dr., Mountainside, N. J. 07092, TEL. (201) 232-5565.

New Jersey — "Musio of Lithuania" — pirmadieniais, 8:05 - 9:00 val. vah
WSOU-FM, 89.5 meg. — anglų kalba, per Seton Hall Univ. radijo stotį
Dir. prof. dr. Jokubas Stukas, So. Orange, N.J. 07079.

NEW YORK — Laisvės 21bury, lietuvių ir anglų kalbomis sekmadieniais
9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas Romas Kenys, TW 4-1286
62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, Mass. — Vedėjas P. Vištinis, 179
Arthur St., Brockton, Mass., tel. JU 6-7209; FM bangomis 107.9 mc. WHIL
1430 kil. Medford, Mass. sekmadieniais nuo 11-12 vjd.

BOSTON, MASS. — Vedėjas Step. Minkus, WLYN 1360 kilocycles ir FM
101.7 banga sekmadieniais nuo 1-1:30 val. p.p. — 502 E. Broadway, South
Boston, Mass. 02127 Tel. 268-0489.

L I T A S

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6799

Litas Travel Service,

87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA NOMEDA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

**APLANKYKITE
SCHRAGER'S**

importuotų ir vietinių BALDŲ parodą.
Čia Jūs rasite

TRYS DEDIKACIJOS KONCERTE

(atkelta iš 4 psl.)

Aš šią naktį, Vanagaičio išdai-
gią ir komišką ir solisto mėgs-
tamą dainą — Stasys.

Kas iš jo dainų gražiausiai nu-
skambėjo? Ar ne Banaičio —
Aš šią naktį?

Ant pianino padedamas pluoš-
tas gaidų. Tai Verdi "La Tra-
viata". Ištrauką iš antrojo veiks-
mo jie ir padainavo. Tai buvo
scena, kaip pas Violetą atsilan-
ko jos mylimojo tėvas Giorgio
Germont. Scena ilga, su lyrinėmis
ir dramatinėmis nuotaikomis.
Skamba pakiliai.

Publikai nepaleidžiant ir plo-
jant, abu dainininkai žemai nu-
silenkia ir dainuoja bisui —
Plaukia sau laivelis ir dar vie-
ną duetą apie debesėlius.

Atsiranda scenoje ir Tėv. Pau-
lius Baltakis, OFM, ir padėko-
ja menininkams. Atneša ir gėlių
puokštę solistai. O solistė po
žiedą įsėga ir savo koncerto
bendrinių.

Visi leidžiasi į žemutinę salę,
kur vyksta didelės vaišės. Čia
visus vaišina mecenatė E. Mic-
kelūnienė. Čia yra ir šampa-
no ir visokių valgių, gėrimų ir
daug iškilmingų šviesų. Ir publi-
kos daug, ir elegancijos ir po-
kalbių įvairumo daug!

Abu dainininkai klausytojams
tikrai paliko operos dalį, to di-
delio dainos meno ilgesį, pali-
ko tai, kas žmogų praturtina ir jį
paguodžia.

Gina Čapkauskienė ir vėl
buvo nauja, pažengusi savo dai-
navimo mene. Ji buvo geroje sa-
vo formoje, tvirta scenoje, su
dainininkės rūpestingumu
dainavo visa, ką ji gali, kad dai-
na neužmirštamai skambėtų. Jos
balsas palieka lengvą melanco-
liją, lengvą ilgesį, kyg kažkokį
skundą. Ir kas skundžiasi jos
balse, kas palieka klausytojui
naują dimensiją?

Kazys Yakutis — prityrusios
technikos dainininkas, dainavęs

su amerikiečiais, New Yorko
lietuviams dainuoja bene tik an-
trą kartą. Jis patraukia savo es-
tetika, savo kultūra ir savo at-
baigta forma.

Yakutis yra muzikas entuzias-
tas kaip reta. Ir kiek jis randa
džiaugsmo, elegancijos, grožio,
kaip jis pasitinka muzikus ir su
jais bičiuliaujasi, su kokių entu-
ziazmu jis kalba apie muziką.
Tai tikrai retas žmogus. Šiuo en-
tuziazmu jis užkrėtė ir to kon-
certo dalyvius ir vaišių svečius
— visur jis švyti ir visus nu-
teikia didžiam muzikos menui.

Saulius Cibas New Yorke pa-
sirodė pirmą kartą. Ir labai ge-
rai, kad koncerto rengėjai pa-
kvietė jį. Tai davė progos jau-
nam pianistui išeiti į visuomenę
ir pasireikšti šalia tokių puikių
dainininkų.

Ateina naujas muzikas!

Kokia tai džiugi naujiena! Jis
šiam koncerte su deramu jaut-
rumu, rimtimi palydėjo visus
dainininkus, nenorėdamas savo
instrumento išvesti į pirmąją vy-
raujančią vietą. Jis tik papuošė
ir palydėjo savo dainininkus. O
tai yra sunkus darbas. Ir tas juo-
das, didelis ir niūrus fortepijo-
nas klausė jo jaunų rankų!

Atvesti tokią koncertą į sceną
— tai nėra lengvas darbas. Prie-

Kultūros Židinio dedikacijos solistai iš d. — K. Yakutis ir G. Čapkauskienė kalbasi su
Metropolitan operos soliste Maralin Niska. Šalia Solistės vyras. Nuotr. R. Kisieliū

šingai, tai tikrai sunkus darbas.
Ir reikia tokių muzikos fanatikų
kaip Yakutis, kaip Čapkauskienė
ir jų palydovas Cibas. Bet taip
jau yra; tik sunkus fanatiškas
darbas padaro muziką lengvą,
visą meną tokią paprastą ir tokią
aišką. Dirbkite, dirbkite, kad
per jus gyventų muzika! (p.j.)

IŠ BROCKTONO APYLINKĖS

Choro veikla

Brocktono Šv. Kazimiero lie-
tuvų parapijos choras, vado-
vaujamas komp. Juliaus Gaide-
lio, nebudamas šalčio nei sniego
pūgų bei benzino trūkumo,
uoliai repetuoja, net du vakarus
savaitę, besirušdamas pavasa-
rio koncertui, kuris įvyks Bosto-
ne gegužės 4.

Paskutiniu laiku į chorą įsi-
jungė p. Barūnienė ir Bronius
Banaitis. Laukiama ir daugiau
savanorių.

Vasario 16-tos išvakarėse cho-
ro dalyviai, atlikę tos dienos
praktiką, paminėjo Vasario 16-

Šventieji metai jau pradėti.
Jų proga sekmadieniais gaven-
ios metų bus susitelkimą va-
landėlė. Pamaldos bus 11 val.
Prieš pamaldas bus klausoma iš-
pažinčių. Apie šventųjų metų
prasme, apie žmogaus atsinau-
jinimą kalbės Tėv. Viktoras
Gidžiūnas. Tokia pirmoji susi-
telkimo valanda bus kovo 3.
Visi kviečiami dalyvauti.

Veda Kazys Merkis

— I pusbaigines pasaulio
pretendentų rungtynes kvalifi-
kavosi jau trys sovietų did-
meistrai: Spaskis, Karpovas ir
Korėnojus. Pirmasis įveikė ame-
rikietį Robert Byrne 3-0, antra-
sis maskvietį Polugajevskį tai-
pogi 3-0 ir Korėnojus — Bra-
zilijos jaunąjį didmeistrį Meck-
ingą 3-1. Beliko nebaigtos run-
gtynės tarp Petrosiano ir vengro
Portisch'o. Petrosianas pirmauja
2-1.

— Latvis E. Mednis daly-
vavo Reggio Emilia turnyre Eu-
ropoje (14 dalyvių, iš jų 6 tarp-
tautiniai meistrai). Laimėjo tri-
se Duebell (V. Vok.), Poppov
(Blg.) ir Sax (Vng.), surinkę
po 8 taškus. E. Mednis (JAV)
ir Toth (Itl.) po 7 1/2, Es-
tevez (Kuba) 6 1/2 taško.

— Amerikietis Browne lai-
mėjo Wijk aan Zee turnyrą,
Olandijoje, surinkęs 11 taškų,
Donner (Oln) 9 1/2, vokiečių
Hecht, jugoslaviai Matulovič ir
Planinč po 9 taškus. Dalyvavo
16 žaidėjų.

— Bostono tarpklubinėse
M.I.T. įveikė lietuvių 3 1/2-
1 1/2 ir Harvardo universite-
tas 4 1/2. Prieš M.I.T. iš mū-
siškių laimėjo Algis Makaitis
1/2 ir Jurgis Zoza 1, o prieš
Harvardą pustaškį uždirbo tik
Aleksis Klinovas.

— Mūsų jaunieji stipriau rei-
kiasi Bostone ir New Yorke.
Bostone pasižymi Tomas Gir-
nius USCF įvertintas 1585, Leo-
nas Navickas 1542 ir Jonas Alek-
sonis 1582, o N. Yorke — Arū-
nas Simonaitis 1516 ir Z. Diči-
nigaitis 1088. Pastariesiems va-
dovauja Edvardas Staknys. Jo
jaunieji renkami trečiadieniais
į Kultūros Židinį, New Yorke,
o bostoniečiai — ketvirtadieniais
į So. Bostono LP Draugiją. Čia
pamokymus veda K. Merkis
nuo 7 v.v.

tą. Choro pirm. V. Eikinas pa-
sakė tai progai pritaikytą žodį,
kartu pasveikindamas ilgametį
choristą-savanorį kūrėją Fulgin-
tą Janonį, kuris jau kelinti me-
tai Vasario 16-tosios proga su-
rengia choristams vaišes. Ir šiais
metais choristai praleido valan-
dėlę laiko besišnekučiuodami
apie senus "gerus" laikus ir be-
sivašindami p. p. Janonių pa-
tiektais gėrimais ir skanu-
mynais.

Nepriklausomybės šventės minėjimas

Vasario 17 Nepriklausomybės
paskelbimo sukaktį paminėjo
Brocktono Sandaros Klubas. La-
bai gražią kalbą lietuvių ir anglų
kalbomis pasakė dr. Petras Bi-
zinskis, kuris, nors Lietuvos ne-
nemates, augina gražią, tikrai
lietuvišką šeimą, labai aktyviai
reiškiasi vyčių ir bendroji lietu-
viškoji veikloje, jo pastangomis
lietuvių kalba dėstoma Brockto-
no aukštesniojo mokykloje.

Taip pat kalbėjo liet. radio va-
landos Laisvės Varpo progra-
mos vedėjas Petras Viščinis ir
Šv. Kazimiero lietuvių parapi-
jos klebonas kun. Petras Šaka-
lys. Džiugu, kad čia gimę
ir mokslus baigę asmenys taip
aktyviai įsijungia į lietuvišką
veiklą.

LB apylinkės veikla

L. Bendruomenės Brocktono
apylinkės valdyba savo kadenci-
jos metu turėjo du posėdžius,
surinko \$175. — krepšinių
išvykai. Dabar renka solidarumo
mokestį ir aukas Vasario 16-
tosios proga, rengiasi žiemos
koncertui, kurio tiksli data dar
nenustatyta.

Šių eilučių autorius atstova-
vo Brocktono apylinkėi JAV.

Rytinio pakraščio L. Bendruo-
menės apylinkių ir apygardų
valdybų pirmininkų suvažiavi-
me sausio 26 New Yorke ir su-
grįžęs padarė pranešimą apylin-
kės valdybos posėdyje. P.J.

History of Lithuania. Tai ang-
lų kalba prel. dr. J. B. Končiaus
parašyta lietuvių tautos istorija.
Kaina 2 dol. Gaunama Darbinin-
ko administracijos.

Šv. Kazimiero šventė minima
kovo 3. Iškilmingos mišios bus
10 val. Šv. Petro bažnyčioje. Mi-
šios bus lietuviškos. Dalyvauja
Lietuvos vyčių Algirdo 17 ku-
pa, skautai, skautės. Po pamal-
dų žemutinėje salėje bus pūsry-
čiai, trumpa programa ir šv. Ka-
zimiero pagerbimas. Šv. Kazi-
mieras yra Lietuvos vyčių ir ap-
skritai viso lietuviško jaunimo
globėjas. Programą ruošia Lie-
tuvos vyčiai.

Kun. Jonas Rusteika, Sal-
džiausios Jėzaus Širdies parapi-
jos klebonas Colwich, Kansas,
praleido atostogas Brazilijoje.
Grįždamas buvo sustojęs Bosto-
ne, kur aplankė savo mamytę
ir brolių bei kitus gimines.

Vysk. Lawrence Riley, kardi-
nolas Medeiros įgaliotinis, gegu-
žės 24 suteiks sutvirtinimo sak-
ramentą Šv. Petro lietuvių baž-
nyčioje. Iškilmės bus vakare.
Nukryžiuotojo Jėzaus seselės
rengia žmones sutvirtinimo sak-
ramentui.

Lietuvos vyčių N. Anglijos ap-
skrities pusmetinis seimas bus
balandžio 28 Šv. Petro lietuvių
bažnyčioje So. Bostone. Seimo
tema — Maldos akcija už lais-
vą Lietuvą. Kalbės žymus emi-
grantas dr. Yuri Glazov iš Bos-
tono kolegijos.

Whist party buvo vasario 24
d. 3 v. popiet Šv. Petro lietuvių
parapijos salėje Septintoje gat-
vėje. Pirmininkavo Griganavi-
čienė ir Aleksūnienė, kavutę
rengė Agnė Matulianienė.
Pelnas paskirtas parapijai.

Jonas Valiukonis, buvęs Zara-
sų gimnazijos inspektorius, vė-
liau Zarasų burmistras, prieš
kelias savaites, sušlubavęs šir-
džiai, buvo nuvežtas į ligoni-
nę. Jo sveikata pagerėjo ir da-
bar sugrįžo iš ligoninės.

Parengimai:

Kovo 3 — skautų rengiama
Kaziuko mugė.

Kovo 24 — Minkų radijo va-
landėlės 40 metų sukakties mi-
nėjimas.

Balandžio 21 — Laisvės varpo
pavasarinis parengimas.

Balandžio 28 — Balso vaka-
ras, kurio programą atliks akto-
rius Vitalis Žukauskas. Daly-
vaus ir Balso centro pirmininkė
Marija Rudienė.

Visi parengimai bus Liet. pi-
liečių draugijos salėje So. Bos-
tone.

KAZIUKO MUGĖ BOSTONE

Bostono skaučių ir skautų Bal-
tijos ir Žalgirio tuntai kovo 3,
sekmadienį, ruošia savo tradici-
nę Kaziuko mugę.

Mugė įvyks Lietuvių Ameri-
kos piliečių klubo III-čiame
aukšte, 368 W. Broadway, So.
Bostone. Atidarymas bus 11:30
v., pietūs 12:30 v., ir 3 val.
popiet skautininkės Paulinos
Kalvaitienės paruoštas vaidi-
nimas "Jonukas ir Gretutė".

Mugėje bus galima nusipirkti
įvairių rankdarbių, skaniai pa-
pietauti, pasižnekti su seniai
nematytais draugais ir pasižiū-
rėti vaidinimo. Taip pat veiks ir
baras. Visi kviečiami. Įėjimas
nemokamas.

K. Nenortas

MELSKIMĖS IR AUKOKIME

TIKĖJIMUI PALAIKYTI LIETUVOJE
GAVĖNIA YRA VAJAUS METAS RELIGINEI ŠALPAI

Visi lietuviai ypatingai meldžiasi už

LIETUVOS LAISVĘ IR PERSEKIOJAMĄ
BAŽNYČIĄ LIETUVOJE

PRAVEDAMA RINKLIAVOS

Mūsų asmeniškai maldos ir pamaldos parapijų-organ-
izacijų-įstaigų-vienuočių, pagal maldos kalendorių, skiriamos
pavergtiems tėvynainiams pagalbėti.

Šv. Mišios už Lietuvą ir geradarių aukojamos kasdien.

Savo auką siųskite: LITHUANIAN CATHOLIC RELIGIOUS AID,,
64-09 56Rd., Maspeth, N. Y. 11378

Aukos atleidžiamos nuo mokesčių.

LKRŠ valdyba

Vysk. Vincentas Brizgys, pirm.

SIUNČIU SAVO AUKĄ

Parašas

Adresas

Lietuvos karo aviacijos leitenantui

Juozui Liūtui

mirus, jo žmoną Aldoną Lapinskaitę-Liūtienę nuošir-
džiai užjaučia

Jonas P. Lenktaitis

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJITENOS**

Redakcija827-1352
Administracija827-1351
Spaustuvė827-1350
Vienuolynas235-5962
K. Židinio salė827-9645

Jaunimo mišios Kultūros Židinyje šį sekmadienį, kovo 3 d., 12 val.

Long Island Press vasario 20, trečiadienį, įsidėjo nuotrauką iš Lietuvos nepriklausomybės minėjimo, kuris buvo vasario 17 Kultūros Židinyje. Nuotraukoje yra dr. K. Valiūnas, senatorius Martin J. Knorr, vysk. V. Brizgys ir Altos pirmininkas dr. K. Bobelis.

Dail. Česlovas Janušas dalyvauja American Artists Professional League šių metų didžiojoje parodoje, kuri vyksta nuo vasario 17 iki kovo 10 Lever House, Park Ave. ir 53 Street New York. Ją galima lankyti darbo dienomis nuo 10 iki 5 v., šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 1 iki 5 v. popiet.

Maironio lituanistinėje mokykloje pamokos bus kovo 2, šeštadienį, normalia tvarka.

Korp! Neo Lithuania New Yorke rengia iškilmingą sueigą kovo 9, šeštadienį 8 val. vak. Kultūros Židinyje. Paskaitai iš Chicagos atvyksta Korporacijos vyr. valdybos vicepirmininkė senjorė Audronė Pavilčiūtė. Sueigoje bus paminėta Vasario 16 šventė ir Korporacijos garbės nario Lietuvos Prezizento Antano Smetonos gimimo ir mirties sukaktys. Po sueigos kavutė ir pasilinksminimas. Kviečiami dalyvauti visi korporantai-ės ir svečiai.

Dail. Jono Rūtenio paroda bus kovo 23 ir 24 Kultūros Židinyje. Rengia birutietės.

Kun. Pranas Geiščiūnas serga ir paguldytas Memorial ligoninėje. Tęsimi tyrimai. Gydytojai prašė pranešti, kad kuriam laikui lankytojai susilaukytų nuo lankymo.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULO ANICETO SIMUČIO ŽODIS

Apreiškimo parapijos bažnyčioje Brooklyne vasario 17 pamaldų metu minint Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo sukaktį.

Jau treči metai iš eilės iš Romos Katalikų Bažnyčios dvasininkams skirtos tribūnos Vasario 16-sios proga į jus prabyla civilis Lietuvos Generalinis Konsulas. Šiuo nepaprastu žestu kunigas klebonas Raugas kreipia dėmesį į tai, kad tikėjimo laisvė Lietuvoje yra tampriai susijusi su Lietuvos laisve. Lietuvos okupantas lygiai žiauriai persekioja tiek tikinčiuosius, tiek už Lietuvos laisvę kovojančius. Sibiro ištremime ir plačiosios Rusijos kalėjimuose lietuviai kunigai kenčia kartu su kitais.

Neseniai man teko matyti su iš Leningrado atvykusiu aukštuosiu mokslus baigusiu rusu teisininku, kuris už priklausymą religinei bendruomenei ir religinių raštų platinimą buvo nuteistas trejiems metams kalėjimo. Bausmė atliko viename Mordavijos respublikos kalėjime kur susipažino ir susidraugavo su keliadešimt kalinamų lietuvių. Vos atvykęs į Ameriką jis pradėjo ieškoti ryšių su lietuviais, kuriuos pamilęs už jų tvirtą charakterį, religingumą ir vieningumą. Jis man pasakojo, kad visus kalinius stebinęs nepaprastas lietuvių patvarumas ir pajėgumas pakelti sunkiausių kalėjimo režimą. Kiti kaliniai tą paslaptingą lietuvių jėgą aiškina jų tvirtu tikėjimu į Aukščiausią Pasaulio Kūrėją ir Tvarkytoją. Jie savo gimtąją kalbą bendrai meldavęsi, giedodavę ir dainuodavę, nors tas ir buvo draudžiama.

Lietuvių bendrai švenčiamos Kūčios jam palikusios neišdildomą įspūdį. Joms planingai ruošdavęsi lietuviai kaliniai kelis mėnesius iš anksto, sistematingai taupydami maistą iš ir taip

jau menko kalinio davinio. Tad Kūčių vakaras būdavęs paprasta religinio bei tautinio susikaupimo bendros vakariinės šventės. Iš rusų kalinių tik jis vienas būdavęs į tą šventę kviečiamas, iš kurios išeidavęs atgijusia dvasia ir sutvirtėjęs pakelti bet kokius sunkumus kaip ir tos šventės organizatoriai lietuviai.

Ši lietuvių tvirtą tautinį ir religinį nusistatymą gerai žino ne tik kalėjimų prižiūrėtojai, bet ir sovietinės. Rusijos valdovai pačiame Kremliuje. Tad ar tenka stebėtis, kad aukšti Kremliaus valdovai pereitę metų gale buvo pasiūstę į okupuotą Lietuvą išaiškinti, kodėl tiek daug žmonių Lietuvoje lanko bažnyčias, kodėl tėvai leidžia vaikams mokytis religinių tiesų, kodėl ir šiandien lietuviai savo sodybose ir prie kelių mėgina statyti kryžius.

Ar ne keistai atrodo, kad vienos iš galingiausių pasaulio valstybių valdovai bijo mažytės Lietuvos bažnyčių ir tikinčiųjų? Į klausimą atsako patys okupantai savo veiksmais — persekiodami tikinčiuosius. Kremliaus valdovai puikiai supranta, kad jei tik sužibėtų išlaisvinimo kibirkštėlės, tai lietuviai šoktų kovon už laisvę, ir jais pasektų milijonai lenkų, čekų, vengrų, ukrainiečių ir net pačių rusų.

Nežiūrint, kiek Lietuvos okupantai bespaustų mūsų šalį, kiek bepersekiotų tikinčiuosius, laisvės diena ateina, ir ateina ne tik lietuviams, bet visiems pavergtiesiems. Mes tik meldžiame Aukščiausią, kad Jis tą laisvės dieną greičiau priartintų.

Orange, New Jersey, parдавimui vienos šeimos namas — 7 kambariai, gražiame rajone, su garažu ir baldais (arba be baldų) Pirminybė lietuviams. Klausti A.S. Trečiokas, 185 Sterling Drive (north), Orange, N. J. 07050

A.A.

Albinai Barzdukienei

iškeliavus amžinybėn, vyrą STASĮ BARZDUKĄ, Pasaulio Lietuvių Bendruomenės garbės pirmininką, jojo ŠEIMĄ bei ARTIMUOSIUS skaudaus liūdesio valandoje nuoširdžiai užjaučia

Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Valdyba

Senatorius Martin J. Knorr skaityti New Yorko valstybės gubernatoriaus proklamaciją Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime vasario 17 Kultūros Židinyje. Nuotr. Lino Vytuvio

DARBININKO 7 ŽYMENYS

Darbininko redakcija savo metinėje šventėje vasario 16 Kultūros Židinyje paskyrė 7 metų žymenis. Tie atžymėti žmonės buvo:

Juozas Boley-Bulevičius už ilgametę veiklą Lietuvos vyčių organizacijoje, už teatinės kultūros ugdymą vyčių tarpe, už lietuvių rašytinį interpretavimą.

Antanas Sabalis — už sėkmingą bendradarbiavimą su jaunimu — jaunimo kursuose, Europos studijų savaitėje, už kritišką konstruktyvių idėjų prisidėjimą prie jaunimo krikščioniškos lietuviškos sąmonės ugdymo, o taip pat už talką Jaunimo Kongresui finansus organizuojant.

Algirdas Šilbajoris — už veiklą su jaunaisiais sportininkais, už sistemingą sportinių įvykių ir Kultūros Židinio statybos populiarinimą spaudoje.

Aušra Zerr-Maciulaitė — už patvarų, ryžtingą Lietuvos ir išeivijos problemų kėlimą tarp Kongreso narių, vyriausybės ir Amerikos spaudos, už pasiaukojimą Lietuvių Bendruomenės organizacinei veiklai.

Eglė Žilionytė — už sėkmingai atliktą specialų vienkartinį Lietuvos reikalui uždavinį, už

Stasys Gudas grįžo iš ligoninės, kur jam buvo padaryta sunki operacija, ir dabar sveiksta namuose gydytojų priežiūroje. Jis dėkoja visiems už laiškus, linkėjimus, kuriuos gavo, būdamas ligoninėje.

KULTŪROS ŽIDINIO ŽINIOS

— Laikinis leidimas naudotis K.Ž. patalpomis baigiasi šį ketvirtadienį, vasario 28. Nors dar yra visa eilė neužbaigtų darbų, bet tikime, kad tai nesudarys kliūčių gauti galutiniam "Certificate of Occupancy".

— Praėjus visom inspekcijom ir gavus galutinį leidimą, bus šaukiamas organizacijų atstovų susirinkimas aptarti patalpų naudojimą bei įsirengimų spintų, kur organizacijos galėtų laikyti savo inventorių.

— Užtrukus inkorporacijos reikalui, yra numatytas greitu laiku sušaukti aukotojų ir organizacijų atstovų susirinkimas, išrinkti K.Ž. administracijos komitetui, kuris sykiu su Tėvais Pranciškonais rūpinsis Kultūros Židinio išlaikymu.

— Antanas Maceika, prel. J. Balkūnas, prel. Karalius bei visa eilė kitų asmenų yra paaukoję gana daug lietuviškų knygų Kultūros Židinio bibliotekai. Taip pat yra atvežtos ir Pranciškonų bibliotekos knygos iš Bushwico vienuolyno. Antanas Maceika ir LB New Yorko apygardos valdyba yra sutikę padėti įrengti K.Ž. biblioteką bei ją prižiūrėti. Bibliotekos įrengimo reikalui bus šaukiamas specialus posėdis.

— Nors stalo tenisininkai ir šachmatininkai jau seniai naudovasi K.Ž. patalpomis, tačiau kitų sporto šakų mėgėjai kantriai laukė savo eilės. Krepsinio ir tinklinio įrengimai jau yra užsakyti, ir tikimasi greitu laiku juos gauti. Krepsinio ir tinklinio aikštelių bus įrengtos ir kieme. Visa tai tikimasi turėti prieš didžiąją Š. Amerikos sporto šventę, kuri įvyks New Yorke balandžio 27-28.

— Kultūros Židinio dedikacijos leidinys jau baigtas spausdinti, ir kurie jo negavote, prašom pranešti laišku ar telefonu, ir mes jį jums prisiųsime. Be atskiro prašymo leidinys bus išsiuntinėtas tik už New Yorko miesto ribų gyvenantiems aukotojams.

— Kultūros Židinio patalpų priežiūra laikinai rūpinasi studentai Algis Norvila ir Šarūnas Žikaras. Nuolatinio prižiūrėtojo dar neturime, ir suinteresuoti maloniai prašomi paskambinti Tėv. Pauliui, telef. 235-5962.

— Kultūros Židinio patalpos pirmoje vietoje yra rezervuojamos lietuviškom organizacijom. Laisvomis dienomis jas gali išsinuomoti ir privatus asmuo: vestuvėms, krikštynoms, laidotuvių pietum ir t.t.

L.M.K. Federacijos New Yorko klubo susirinkimas bus kovo 10 d. 3 v. popiet pas klubo narę M. Klivečienę, 76-13 85 Rd., Woodhaven. Narės kviečiamos dalyvauti.

Albina Žumbakienė, pranciškonų spaustuvės tarnautoja, šios savaitės gale išvyksta į Floridą, kur atostogauja jos tėvelis A. Dičmonas. Jam kovo 4 daroma operacija. Ten ji pasiliks, kol pasveiks tėvas.

Vaižganto Kultūros Klubo popietė bus kovo 10, sekmadienį, 4 v. popiet Kultūros Židinio žemutinėje salėje. Popietė skiriama susipažinti su vitražais, jų technika ir su dail.. Albinu Elskaus vitražų menu. Bus plačiai supažindinta su jo vitražine kūryba ir bus skaidrėse parodyta jo darbai.

N. Y. Filatelistų Draugijos naujas biuletenio numeris pasiekė draugijos narius ir biuletenio skaitytojus. Pradžioje sutelkta daug kronikinės medžiagos apie narius, kitų filatelistų draugijų veiklą, A. Budreckis plačiau aprašo Sovietų Sąjungos išleistą ženklą Vilniaus 650 metų sukakčiai atžymėti. Puslapio viduryje yra įklijuotas pats ženklukas, originalas. Kairėje matosi Vilniaus Gedimino pilis, paskui naujasis Vilnius, modernioji statyba, kuri Vilniui visai necharakteringa. Toliau aprašomos atskiros Lietuvos pašto ženklų laidos, aprašomi ir ženklai, išleisti buvusių Vokietijos tremtinių stovyklų, atspausdinamas ilgesnis straipsnis — David D. Mercer — karališkojo laivyno vadas — Baltijos jūros kampanija 1918-1920 metais.

Biuletenį redaguoja Walter E. Norton, gyvenąs Philadelphiaje, New Yorke redaktorius yra K. Matuzas. Biuletenio administratorius Algirdas Vizbara gyvena Clearwater, Fla.

Senyvas žmogus ieško mažo buto su baldais. Rašyti: Mr. P. Dubickas, 71 Ridgewood Ave., Brooklyn, N. Y. 11207.

Ieškoma moteris prie vaiko dienos metu. Šeštadienį ir sekmadienį nereikalinga. Skambinti vakarais tel. 846-6926.

ŠĮ SEKMADIENĮ, KOVO 3 d.

KULTŪROS ŽIDINYJE

KAZIUKO MUGĖ

12 VAL. — JAUNIMO PAMALDOS

1 VAL. — MUGĖS ATIDARYMAS

Mugės programoje: lietuviškų dirbinių paroda ir prekyba; pietūs ir kavinė; žaidimai ir pramogos.

RENGIA N.Y. SKAUTĖS, SKAUTAI IR TĖVŲ KOMITETAS

NEW JERSEY SKAUTŲ-SKAUČIŲ RENGIAMA

KAZIUKO MUGĖ

SEKMADIENĮ, KOVO 10 D., LIETUVIŲ LAISVĖS SALĖJE
269 SECOND ST., ELIZABETH, N.J.

MUGĖS ATIDARYMAS 12:30 v.
PIETŪS 1:00 v.

Mugėje bus įvairūs skautų-skaučių rankdarbiai, medžio išdirbiniai, papuošalai, audiniai ir kita.

Veiks kavinė ir vertinga loterija. Pietums bilietai gaunami pas skautų-skaučių tėvus ir vadovus.

VISI KVIEČIAMII